Lacrimă și har

Preotul martir
Constantin Sârbu

Dacă ai iubi cu adevărat pe Hristos, viața ta ar fi alta. Ai fi om cu adevărat, ai răspândi în jurul tău lumină şi pace. Ai face din învățătura lui Hristos o învățătură vie, ai trăi-o şi ai fi fericit încă de aici, de pe pământ, înțelegând că nu ai nici un motiv să te tulburi, că necazul, nenorocirea ca şi bucuria ta pe pământ sunt la fel de trecătoare; că viața ta, aşa cum e, are un rost dat de Dumnezeu şi că împlinind învățătura Lui vei ajunge să dobândeşti viața veşnică.

LACRIMĂ ŞI HAR

PREOTUL MARTIR
CONSTANTIN SÂRBU

Distribuție:
EDITURA BONIFACIU
Tel.: 0755276934

LACRIMĂ ŞI HAR
PREOTUL MARTIR CONSTANTIN SÂRBU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Lacrimă şi har : Preotul martir Constantin Sârbu / ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconeşti. - Bacău : Bonifaciu, 2010
ISBN 978-973-88575-7-5

281.95 Sârbu, C.

LACRIMĂ ŞI HAR
PREOTUL MARTIR CONSTANTIN SÂRBU

Ediţie îngrijită la
Mănăstirea Diaconeşti

Editura Bonifaciu
2010

Închinare

Aveai şi trup...?

Au crescut amintirile peste tine
ca o pădure bătrână
în care moşii şi strămoşii
îşi ascundeau, în bordeie adânci, icoanele,
de teamă să nu le profaneze păgânii!...

O, ce tăcut, ce adânc ți-era sufletul!...

Doar prin lumina lacrimilor
ochii tăi trădau tulburarea afundului...

Câteodată, fața ta de lumină pală se crispa
dând în vileag vedenii de taină
din apele duhului tău...

Şi ca în fața unui arhanghel
sufletul meu cădea la pământ,
cerând îndurare...

(Virgil Maxim)

Prolog

Dacă „martiriul este roada vederii lui Dumnezeu", aşa cum spune Părintele Sofronie Saharov, atunci putem zice, pe bună dreptate, că România secolului XX L-a văzut pe Dumnezeu faţă către faţă. Nu prin aceia care, făţărnicind dragostea de ţară, făcutu-s-au „aramă sunătoare" şi „chimval răsunător", ci prin acei - puţini - care şi-au pecetluit credinţa lor cu viaţa, „au suferit batjocură şi bici, ba chiar lanţuri şi închisoare, au fost puşi la cazne, au fost tăiaţi cu fierăstrăul, au pribegit în munţi şi în crăpăturile pământului" (Evrei 11, 36-38).

Crucificaţi atunci pentru un crez ce nu convenea regimului totalitar şi ateu şi astăzi pentru o demnitate de neam ce nu convine unui sistem globalist şi idolatru, noii martiri români nu pot fi totuşi opriţi să învieze. Pietrele de pe mormintele lor se dau în lături şi ostaşii plătiţi să mintă sunt vădiţi.

De pe manuscrise ascunse cu riscul morţii, din mărturisiri însângerate de rănile încă vii pe trup, din străfunduri de arhive ale funcţionarilor iadului, ies la lumină chipuri de icoană, nume şi vieţi de oameni aşezate sub semnul de lumină al sfinţeniei.

Între ei, preotul martir Constantin Sârbu.

Viața lui, cumpănită între suferință şi har, a fost o jertfă neîncetată pentru Dumnezeu şi oameni. Copil orfan, crescut de o bunică săracă, student strălucit dar sărman, dormind pe băncile Gării de Nord, preot vrednic la Huşi şi ctitor al uneia dintre cele mai mari biserici din Bucureşti, misionar şi duhovnic aplecat spre suferințele omeneşti, Părintele Sârbu este arestat în 1954 şi condamnat la 8 ani de închisoare pentru „uneltire contra ordinii sociale". Întemnițat la Jilava, Aiud, Gherla, primeşte după eliberare încă 2 ani de domiciliu obligatoriu în Bărăgan.

Revenit în Bucureşti, bătrân, bolnav şi fără nici un mijloc de existență, solicită Patriarhului, cu smerenie, „cea mai săracă parohie din Bucureşti". Primeşte Biserica Sapienței, aflată atunci în stare de ruină.

Blândețea, dăruirea şi mai ales puterea rugăciunii sale atrag în scurtă vreme la Sapienței o mulțime de oameni de toate vârstele şi stările. Astfel, cu dragoste şi răbdare Părintele creşte mulțime de fii duhovniceşti, făcându-se tuturor toate, până ce Hristos ia chip într-înşii.

Alături de ei duce, cu pricepere şi dăruire, truda refacerii lăcaşului de închinăciune, făcând din muncă o şcoală a jertfei şi a dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, ca „toți să fie una", precum voieşte Hristos. Zidurile dinafară s-au ridicat pe temelia de stâncă a lucrării duhovniceşti dinlăuntru. Şi venind vânturile şi valurile, ziduri şi oameni nu s-au clătinat, căci piatră în capul unghiului a stat Însuşi Hristos.

Dar lumina de la Biserica Sapienței trebuia stinsă. Securitatea i-a cerut Părintelui, cu „mărinimie", să-şi aleagă singur sfârşitul. O operație făcută de

un medic bine „instruit" i-a adus mutarea din moarte la viață, în ziua de 23 octombrie 1975.

Aşa s-a urzit, din lacrimă şi har, viața preotului martir Constantin Sârbu.

După adormirea Părintelui, câțiva dintre ucenicii săi au aşternut pe hârtie, din prea-plinul inimii lor, frânturi de amintiri, fărâme de lumină şi har trăite în preajma povățuitorului lor. Gesturi, cuvinte, întâmplări, mărturisiri de taină ale Părintelui sunt surprinse cu sensibilitate şi profunzime sufletească de fiii săi duhovniceşti.

Le-am adunat - fragmentar - în volumul de față, completându-le cu un Memoriu-Spovedanie al Părintelui Sârbu, aflat în dosarul său din Arhivele CNSAS şi cu câteva cuvinte de folos şi tâlcuiri duhovniceşti din predicile sale. Toate pun înaintea cititorului icoana unui om al lui Dumnezeu, vas ales al harului, chip de smerenie, dragoste şi nemăsurată milostivire pentru cei în nevoi.

Dacă statura duhovnicească a unui om se măsoară după felul în care îşi primeşte sfârşitul - „Aduceți-vă aminte de mai-marii voştri, priviți cu luare-aminte cum şi-au încheiat viața şi urmați-le credința" (Evrei 13, 7) - atunci nimic nu poate fi mai grăitor pentru măsura duhovniciei preotului martir Constantin Sârbu decât însăşi rugăciunea sa din urmă către Domnul:

- Doamne, dacă este ceasul supremei hotărâri, iată, eu sunt gata! Strigă-mă şi cheamă-mă! Sunt gata chiar acum! Socotelile mele sunt făcute: nu mai doresc nimic şi nu regret nimic! N-am nici o părticică din inima mea legată de nimic pe pământ. Bagajul îmi este făcut. Am aşa de puțin de luat cu mine!

Tot ce am avut mai de preț mi-am trimis înainte, iar ce am avut mai greu am aruncat în urmă. Nu doresc decât să nu mă mai despart niciodată de Tine, Iisuse, dulcele meu Mântuitor şi marele meu Dumnezeu. Amin.

Mănăstirea Diaconeşti,
5 noiembrie 2010, la prăznuirea
Sfinților Mucenici Galaction şi Epistimia

AM SCRIS CU MÂNA MEA...

- spovedania Părintelui Constantin Sârbu -

Căci din multă supărare şi cu inima strânsă de durere
v-am scris cu multe lacrimi...
N-am nedreptățit pe nimeni, n-am vătămat pe nimeni,
n-am înşelat pe nimeni.
Trupul nostru n-a avut nici o odihnă, necăjiți fiind în tot felul:
din afară lupte, dinăuntru temeri.
În osteneli mai mult, în închisori mai mult,
în bătăi peste măsură, la moarte adeseori.
În osteneală şi în trudă, în privegheri adeseori, în foame şi în sete,
în posturi de multe ori, în frig şi în lipsă de haine.
Dar Dumnezeu, Cel ce mângâie pe cei smeriți,
ne-a mângâiat pe noi...
(II Corinteni 2 - 4; 7 -2, 5, 6; 11 -23,27)

În arhivele fostei Securități, în dosarul de urmărire al preotului Constantin Sârbu - inventariat la cota I258316, vol. II - la filele 40-49 se află un Memoriu scris de mână de Părintele Sârbu, în septembrie 1962, la Viişoara - domiciliul său forțat din Bărăgan - şi adresat Patriarhului Iustinian. Interceptat „la timp", documentul nu a mai ajuns la destinație, ci a intrat în „fondul operativ" al Securității.

Memoriu - Spovedanie
a fostului preot-paroh şi ostenitor cu zidirea bisericii
„Parcul Călăraşi" - Vergu din Bucureşti, Constantin Gh. Sîrbu,
adresat Înalt Prea Fericitului Părinte Patriarh al Ungro-Vlahiei - Bucureşti.

Înalt Prea Fericite Părinte Patriarh,

Subsemnatul Sîrbu Gh. Constantin, fost preot paroh şi ostenitor cu zidirea bisericii „Parcul Călăraşi" - Vergu din Bucureşti, născut în anul 1905, ianuarie 10, în com. Cavatineşti, Raionul Bujor, Reg. Galați, fost condamnat pentru „favorizare" la 8 ani închisoare corecțională, pe care i-am ispăşit la data de 8 ian. 1962, actualmente în D.O. *(domiciliu obligatoriu-n.n.)*, pentru 2 ani, în

com. Viişoara, Raionul Slobozia, Reg. Bucureşti; cu adâncă smerenie Vă aduc la cunoştinţă Înalt Prea Fericirii Voastre cele ce urmează:

Cine sînt:

Copilăria.

Sînt fiu de muncitor cu palmele, fără pământ. Nu-mi cunosc mama, care a murit când aveam vârsta de un an. La vestea morţii sale, în spital, tata s-a prăbuşit la pământ, a avut un şoc nervos şi de atunci şi-a pierdut, în parte, mintea. Eu am fost luat de către părinţii săi, tot muncitori cu palmele, să mă crească.

Când am împlinit vârsta de 3 ani, ne-am mutat cu toţii în Galaţi, în cartierul muncitoresc din strada Lozoveni 89. De aici începe calvarul. Bunicii mei care mă creşteau, neavând alt mijloc de existenţă decât braţele, munceau în dijmă pe la chiaburi şi primeau a patra parte din produs. Când am putut ţine şi eu sapa în mână, mă luau şi pe mine la câmp, să-i ajut. Mâncarea noastră: mămăligă cu borş cu ştir. Aceasta nu-i literatură, ci realitate cruntă.

Tata muncea şi el cu palmele pe la cei avuţi. Dar nefiind în stare să se tocmească şi nici să-şi ceară dreptul său din muncă, era exploatat de toţi, muncind numai pentru mâncare, în zilele fără lucru recurgând la borşul cu ştir sau la mâncarea de cartofi a părinţilor săi bătrâni şi săraci, pentru care pricină în casă aveau loc scandaluri necontenite.

Aceasta este atmosfera în care am crescut.

După ce am isprăvit Şcoala primară nr. 7 din Galaţi ca premiant I, bunicii, bătrâni de acum, s-au mutat la fiul lor din comuna Smârdan, aproape de Galaţi, luându-mă şi pe mine cu dânşii. Între timp bătrânul moare, iar bunica

şi cu mine suntem alungaţi de noră într-o noapte şi ne găsim sălaş într-o cameră părăsită din curtea bisericii satului.

Aici bunica munceşte torcând cu furca, iar eu slugăresc fără simbrie pe la unul şi pe la altul. Aşa am slugărit patru ani, până la vârsta de 15 ani neîmpliniţi.

Bunica mele, femeie simplă, fără ştiinţă de carte - fiindu-i milă de mine, care în fond nu eram decât un golan - şi-a vândut singurul ei bun, o juncă ce trebuia să-i hrănească bătrâneţile, m-a dat la meditaţie în Galaţi - pierdusem 4 ani - şi mi-a poruncit să dau examen la Seminarul din Galaţi, spunându-mi: „Dacă vei reuşi şi vei învăţa bine, poate vei intra în inima profesorilor, care te vor ajuta să isprăveşti şcoala şi te vei face preot. Să te faci preot, căci preotul nu moare niciodată de foame!". Era testamentul unei bătrâne - care o viaţă întreagă luptase cu lipsurile şi cu foamea - pentru nepotul ei.

Aceasta nu-i figură de stil, ci viaţă stropită cu sânge.

Am dat examen la Seminar în anul 1919, prima serie după primul război mondial şi am reuşit bursier, al treilea între 500 de candidaţi. Profesorii din vremea aceea, cu toate că în fiecare an eu eram premiantul al II-lea, chiar dacă vor fi avut ei inimă - cum spunea bunica - nu m-au putut ajuta cu nimic, din care pricină eram deseori dat afară în cursul anilor pentru neplata taxelor, trebuind să muncesc în fabrica de cherestea ca să câştig bani pentru taxe - ca să pot învăţa - şi să meditez băieţi de preoţi sau de preceptori pentru o carte, o peniţă sau un creion.

Aşa am învăţat eu Seminarul. Cursul superior l-am făcut în doi ani - câte două clase pe an - nu pentru că mi-a plăcut învăţătura, căci nimeni nu învaţă

de plăcere flămând şi gol, ci ca să scap odată de mizerie şi de suferință. Ultima clasă, a VIII-a, am dat-o la Centrul Seminarial din Roman, călătorind pe tampoanele de la coada trenului, pentru că nu aveam bani.

Între timp munceam cu brațele ca să-i dau pâine tatălui meu, căci bunica, cu torsul ei din furcă, nu-i mai putea da nici borşul cu ştir de altădată.

Se pot înțelege oare lucrurile acestea? Sunt oameni care să le poată intui şi înțelege?

Tinerețea, viața studențească.

Dar în mine, cu toată viața aspră pe care o duceam, s-a născut dorința de a învăța carte mai multă, aşa încât copiii mei să nu mai sufere viața crâncenă pe care am suferit-o eu. De aceea m-am hotărât să-mi iau o Licență.

În toamna anului 1925 m-am înscris la Facultatea de Teologie din Bucureşti şi la Conservatorul de muzică. Până să pot ocupa un post de cântăreț bisericesc - aproape doi ani de aşteptare - am dormit pe jos într-o mansardă din Piața Amzei, iar după ce gazda nu m-a mai primit, fiindcă nu puteam plăti, am dormit în Gara de Nord, în sala de aşteptare şi clandestin în Căminul studenților - după ora 11 noaptea, când se culca administratorul - în locul băieților de bani gata, care plecau noaptea la cabarete sau varieteuri; ori împărțeam patul cu vreun coleg mai milostiv. De mâncat, mâncam la Cantina Gutenberg, după ora 14.30, resturile care rămâneau de la cei care luau masa cu cartelă.

Mai târziu, în 1927, am intrat la Ateneul I.T.B. ca maistru de muzică şi în chipul acesta i-am cunoscut pe muncitori, i-am îndrăgit şi mi-am pus în gând să ajung preot şi să-i ajut pe linia mea, bisericească. Şi în privința aceasta Bunul

Dumnezeu mi-a ajutat, căci la vremea cuvenită am ajuns preot în cartierul muncitoresc din Bariera Vergului.

În vremea studenției m-am fixat vreme de patru ani în planul de misiune al Bisericii Zlătari, în mod gratuit şi administrativ şi colaborator al celor două reviste: „Ortodoxia" şi „Fântâna darurilor". Rod al muncii mele de atunci, în afară de predicile care au zburat şi de articolele care nu se mai citesc, este corul, care de peste treizeci de ani cântă la acea biserică, înjghebat într-o vreme când acțiunea aceasta, din pricina noutății, era privită cu neîncredere.

Lupta pentru câştigarea unei parohii şi a unei soții.

Când mi-am terminat studiile, în 1929, am început lupta pentru câştigarea unei parohii şi a unei soții, căci la mine a fost luptă acerbă pentru amândouă. Vreme de aproape cinci ani de la terminarea facultății nu a fost cu putință să obțin o parohie în cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureştilor, pentru că nu aveam nici o protecție politică. Cu chiu cu vai am obținut un post de preot la Catedrala Episcopală din Huşi, prin Episcopul Nifon, care mă cunoştea.

Dacă nu am avut şansă în obținerea unei parohii, am avut, în schimb, şansă în câştigarea inimii unei ființe superioare, licențiată în Litere şi Filozofie şi scriitoare, pe nume Maria K. Constantinescu - sora profesorului universitar D. G. K. Constantinescu - care având un suflet nobil şi apreciind eforturile şi suferințele mele, a acceptat să-mi devină soție.

Nenorocirea a fost că ea făcea parte dintr-o categorie socială suprapusă, frații săi fiind consilieri de Stat, profesori universitari, doctori, avocați, etc., iar eu... proletar! Opoziția familiei, care a durat patru ani, a fost dârză şi

intransigentă. Această opoziție s-a soldat cu înfrângerea ei, dar cu prețul jertfei sănătății viitoarei mele soții. Căci până când nu s-a îmbolnăvit sora lor atât de grav de ficat încât se credea că moare, nu am fost acceptat în familia lor. Aşa am ajuns să câştig o soție minunată, dar bolnavă şi o biserică la o depărtare de aproape 500 km de Bucureşti.

Activitatea preoțească la Huşi: organizarea Şcolii de cântăreți bisericeşti, zidirea azilului de bătrâni.

Numit preot la Catedrala episcopală din Huşi, la 1 septembrie 1934, am izbutit repede, prin munca şi priceperea mea, să câştig inima episcopului meu, care m-a numit chiar în acel an director şi profesor al Şcolii de cântăreți.

Cele patru clase de elevi funcționau în două chilii istorice, la Episcopie, sub ale căror duşumele putrede zburdau şi chițăiau şobolanii. Imediat am închiriat o casă mare cu etaj - casa Vaşuta - şi am organizat şcoala după modelul seminarial: cu bibliotecă, farmacie, repetitor, etc., obținând de la forurile în drept, după mari stăruințe, ajutorul necesar. În anul următor am organizat, în două săli aparte, un internat cu cantină, unde elevii, copii de țărani săraci, care trăiseră până atunci în promiscuitate pe la gazde, puteau să doarmă şi să ia masa pe un preț derizoriu. Fondurile şcolii, 45.000 lei, adunați în 50 de ani de existență, le-am sporit în timp de patru ani, cât am stat acolo, la 750.000 lei! În plus, am obținut de la Stat materialul lemnos pentru construcția şcolii şi am efectuat cărămida necesară pe teren. Fiind transferat însă în Bucureşti, urmaşul meu la Direcția şcolii n-a mai fost de părere să se construiască o şcoală, ci cu o parte din bani a cumpărat o casă oarecare, aşa că

în ceea ce priveşte zidirea acestei şcoli s-a ales, vorba lui Şincai, „mere-pere".

Zidirea Azilului de bătrâni.

Un poet italian spune: „M-ai învățat, mamă, să merg la biserică, dar drumul la biserică trece printre cerşetori şi infirmi". Aceasta era situația, în sărbători, şi la Catedrala episcopală din Huşi. Evreii aveau în oraş două azile, catolicii aveau orfelinat condus de călugărițe, iar bieții români, în cele trei județe ale Eparhiei Huşilor, nu aveau nici un azil. De aceea, paralel cu grija pentru ridicarea Şcolii de cântăreți, a încolțit în mine, chiar din primele zile, dorința de a zidi în Huşi un azil de bătrâni. Când am înfățişat ideea mea episcopului, cerându-i blagoslovenie pentru zidirea azilului, Prea Sfinția Sa a declarat: „Îți dau blagoslovenie, dar nu vei putea face nimic, pentru că moldovenii sunt tembeli!". Dar adevărul era că nu moldovenii erau tembeli, ci conducătorii de atunci.

Am creat un comitet de construcție - mai trăiesc şi azi pensionarii Jean David şi Ticuleanu din Huşi, membri în acel comitet - şi prin luptă dusă cu Primăria am obținut, cu multă greutate, un teren de 9 ha pe dealul Coțoiul, chiar în marginea Huşilor. Am început colectarea de fonduri de la particulari şi instituții şi am popularizat ideea zidirii azilului prin serbări culturale câmpeneşti, cu concursul elevilor şcolii de cântăreți, chiar pe terenul de construcție, unde odinioară fusese un schit. Am adunat materiale şi am fabricat cărămida pe loc, iar după 2 ani, în 1936, puneam temelia singur, de față fiind numai muncitorii şi un diacon coleg, viitorul consilier al Înalt Prea Fericirii Voastre, Pr. P. F. Alexandru, pe care, dacă faceți bunătate să-l întrebați, Vă

poate confirma adevărul spuselor mele. Peste doi ani, în 1938, cele 22 de camere, 4/4 m, plus hol şi dependinţe erau gata. Când l-a vizitat episcopul, însoţit de Dl. Prof. Boroianu, a declarat: „Speram să găsesc un azil format din 2-3 camere şi găsesc un palat!". Moldovenii nu erau tembeli, ci buba era în altă parte!

Activitatea aceasta mi-a adus, fără să mă gândesc, slujba de Protoiereu al judeţului Fălciu, la vârsta de 30 de ani şi dorinţa Prea Sfinţitului Episcop de a deveni consilierul său, demnităţi care însă nu mi-au plăcut. Pe mine mă atrăgea sufletul cinstit şi cald al oamenilor simpli, din mijlocul cărora mă ridicasem şi pe care voiam să-i ajut, să-i mângâi şi să-i încurajez, pe linia Bisericii bineînţeles, căci altă linie nu cunoşteam.

Preot în Bucureşti fără biserică, fără casă parohială şi fără salariu doi ani.

Dar pentru că făceam parte dintr-o categorie socială nenorocită, fără protecţie politică (se ştie că pe vremea aceea nu se putea obţine nici măcar un post de uşier sau de dascăl fără o protecţie), cu toată vrednicia de care dădusem dovadă - căci episcopul meu declarase că „preotul Sîrbu este pentru Huşi o pierdere, iar pentru Bucureşti un câştig" - totuşi nu am putut obţine, ca ceilalţi, o parohie după lege. Am obţinut doar parohia „Parcul Călăraşi" - Vergu, nou înfiinţată în octombrie 1938, fără biserică, fără casă parohială, fără teren şi fără salariu timp de doi ani.

Organizarea Capelei în pivniţa Spitalului „Sf. Elena".

Cartierul Vergului, în anul 1938, data când am fost numit paroh acolo, nu era ca acum, cu blocuri, cu străzi pavate şi cu instituţii de cultură. Ci bieţii

oameni, muncitori modeşti şi cu copii mulţi, hălăduiau parte din ei în nişte chichineţe înfricoşătoare, cu pământ pe jos şi cu străzi desfundate.

Nu exista în cartier nici o instituţie de cultură. Singura casă mai arătoasă, în afară de Spital, care purta şi firmă, „Ateneul cultural", situată în Şos. Mihai Bravu, colţ cu B-dul Muncii, era folosită în realitate ca Şcoală de dans, iar în celelalte încăperi: Banca! Lucruri mai practice şi mai bănoase!

Singurul om care se mai străduia în vremea aceea să facă şi operă culturală era doctorul Victor Gomoiu, Directorul General al Spitalului „Sfânta Elena" din cartier. În sala mare a Spitalului, domnia sa organiza conferinţe cu diapozitive, dar metoda adoptată pentru disciplinarea sălii - bătaia - nu era cea mai indicată. Dovadă că participanţii din cartier spărgeau geamurile, iar şedinţele au trebuit să fie suspendate.

Eu am ştiut că în sufletul omului este o scânteie bună şi am căutat s-o aprind pe aceea. Astfel, în subsolul-pivniţă al Spitalului, neizolat, cu cele şase ferestruici mici din B-dul Muncii, ale căror geamuri erau veşnic sparte de vârfurile ghetelor localnicilor, am desenat pe fiecare ferestruică câte o cruce albă. Am evacuat personal, dimpreună cu doi bătrâni, moş Ganciu şi Rădulescu, cele două vagoane de nisip depozitate acolo şi mi-am adus masa din casă, icoana şi candela mea.

Am făcut prima slujbă de Crăciunul lui 1938, însoţită de predică. Lume foarte puţină: 7-8 persoane. Ce să vezi şi ce să asculţi într-o pivniţă sărăcăcioasă, cu miros acru de mucegai, din ai cărei pereţi jilavi curgeau apele?! Iar veşminte, nişte zdrenţe scoase din inventar de la Biserica Silvestru, deşi biserica avea câteva zeci de veşminte de cinste. Dar cine se gândea pe vremea aceea să dea o mână de ajutor unui preot în nevoie?! (...)

Şi totuşi, atâta sete era pe atunci de un cuvânt bun, care să meargă la inimă, încât vrednicii muncitori ai cartierului Vergu şi din împrejurimi au umplut în scurt timp subsolul, ascultând cuvântul şi pe la ferestrele din stradă, încât a fost nevoie să deschidem şi un culoar de alături, cu toată propaganda duşmănoasă pe care colegii vecini o făceau printre credincioşi, spunându-le că aceea nu-i biserică, ci o pivniță, că acolo sunt WC-uri, că deasupra este o şcoală de copii mici, etc. Dar poporul nu-i asculta. Este oare poporul mai bun şi mai înțelept decât preotul? Nu ştiu. De ce m-au duşmănit preoții frați, că doar nu le-am făcut nici un rău şi nu i-am deranjat pe nici unul la biserica lui? Nici asta nu pot să pricep nici până astăzi.

Paralel cu acțiunea aceasta, am întreprins, cred, ceva mai pozitiv: ajutorarea familiilor nevoiaşe în tot cursul anului; iar la Paşti şi la Crăciun, 200 de familii primeau câte o pungă de 10 kg alimente: slănină, făină, săpun, etc., iar iarna şi lemne, cei mai lipsiți. Doctorul Iancu Dinu şi doctorița Maria Ursulescu dădeau consultații gratuite bolnavilor, iar bisericuța le dădea gratuit medicamente. Un serviciu de colportaj difuza carte bună, pe care o recomandam de la altar la sfârşitul fiecărei slujbe. O bibliotecă de cărți alese împrumuta cărți tot în biserică. Necazurile pe care le-am avut în vremea aceasta - care au culminat într-o anchetă mixtă a Sfintei Patriarhii şi a Ministerului de Culte, acuzându-mă de utilizarea unor metode sectante - nu le mai înşir. Bineînțeles că am fost găsit nevinovat, iar cei ce le-au urzit în întuneric au rămas de ruşine.

Miile de ajutoare date se mai păstrează poate, în parte, în dosarele Bisericii Vergu.

Eu am observat că oamenii fură şi ucid fiindcă sunt, între altele, lipsiți. De aceea, paralel cu activitatea predicatorială, am organizat acțiunea samarineană, ajutând pe cei în nevoie, mângâind şi încurajând pe cei întristați şi plasând în servicii pe şomeri. Ce-i drept, nici unul din cei recomandați de mine în servicii nu m-a făcut de ruşine. Rezultatul: furturile şi crimele s-au împuținat, iar - după mărturia doctorului Gomoiu - „cei ce altădată spărgeau geamurile spitalului, acum se închină spre bisericuța de acolo, când trec pe lângă spital".

Şapte ani am activat în această bisericuță - pivniță!

Zidirea bisericii Vergu. Lupta pentru dobândirea terenului.

Din primul moment al sosirii mele în cartier, am pus ochii pe terenul unde se află astăzi zidită biserica. Nu ştiam câte forțe ale întunericului aveau să se dezlănțuiască împotriva mea pentru palma de pământ necesară construcției.

Am inițiat formele de expropriere a terenului, dar am întâmpinat rezistența dârză a bogătaşilor proprietari Al. Zisso şi Ganciu Stoian, coalizați cu Casa Regală, al cărei exponent era doctorul Victor Gomoiu, Director General al Aşezămintelor Regale „Sfânta Elena". Bogătaşii voiau să construiască pe terenul acela blocuri şi magazine producătoare de venit personal, iar Casa Regală voia ca aşezămintele să aibă o biserică - aşa cum avea Spitalul Brâncovenesc - dar fără să facă ea nici o jertfă, ci numai să beneficieze şi să se împăuneze cu jertfa şi munca altora. Cel de al treilea factor eram eu, preotul, care voiam ca peste capul bogătaşilor şi al Casei Regale, să zidesc o biserică independentă, pentru popor. Din lupta acestor trei factori a reuşit preotul

Constantin Sîrbu, care lupta pentru cauza dreaptă a cartierului. Dar cu ce sacrificii! Vreme de (aproape) cinci ani, din ianuarie '38 până în ianuarie '43, când am obținut împroprietărirea, câte cheltuieli personale, câte procese, câte umilințe am îndurat din partea bogătaşilor care mituiau Primăria şi a Casei Regale care intervenea ca pentru zidirea bisericii să se folosească terenul din spatele spitalului!

Am făcut 50 de Memorii, pe care le scriam noaptea la maşină, iar ziua le înaintam forurilor superioare, cerând să ni se facă dreptate şi să se exproprieze terenul în favoarea bisericii. Dar zadarnic! După atâția ani de aşteptare şi de sacrificii, după ce izbutisem, cu toată rezistența celor mari, ca formele să fie trecute prin cele trei instanțe judecătoreşti, când tocmai aşteptam împroprietărirea, primim din partea Preşedinției Consiliului de Miniştri următorul răspuns: „Se anulează exproprierea făcută în favoarea bisericii. Biserica se va construi pe terenul dat de spital".

Atunci, în deznădejdea mea, m-am hotărât să nu dau genelor mele dormitare până când nu voi rezolva această problemă a terenului pentru construcția bisericii. Făcând al 51-lea Memoriu şi folosind o împrejurare prielnică, prin peripeții şi drame pe care nu-i locul să le înşir aici, am obținut rezolvarea terenului pentru construcția bisericii prin Înalt arbitraj, compus din Patriarhul vremii, Nicodim, Ministrul de Interne, Primarul General al Capitalei, subsemnatul şi epitropii bisericii.

Rezultatul a fost că am câştigat bătălia, obținând la 1 ianuarie 1943 punerea în posesie a terenului pe care avea să se zidească Biserica Vergu, în urma unei aprige şi îndârjite lupte.

Zidirea Bisericii „Parcul Călăraşi" - Vergu, a sălii de conferințe, clopotniței şi casei parohiale.

La 28 iulie 1943 puneam piatra de temelie a bisericii, cu mare alai şi cu mare bucurie. Biserica era prevăzută cu o sală de conferințe la subsol, modernă, în care încăpeau, ca şi în biserică, peste 2000 de persoane. Acest model de biserică, pe care nu-l văzusem nicăieri şi la care s-a opus la început şi arhitectul albanez Sp. Nicolau, mi-a atras o sumă de epitete ca: nebun, descreierat, inconştient, etc. Acestea erau epitete date de cei neştiutori, care nu vedeau în biserică decât un locaş în care să se facă slujbe şi să se țină predici. Atât. Eu însă nu vedeam lucrurile aşa şi nu le văd nici acum. Ci o biserică, pentru ca să fie necesară, trebuie să fie activă şi să satisfacă sufletul omului în toată plenitudinea sa. Biserica mea trebuia să fie o biserică misionară. Sala de jos trebuia să dea învățătură sfântă tuturor, celor simpli şi celor învățați, printr-un sistem de misionariat laic - în sensul Sfântului Ioan Gură de Aur - pe care nu-i nevoie să-l expun aici. Alături trebuia să funcționeze cantina pentru săraci, potrivit cuvintelor Mântuitorului: „Milă voiesc, iar nu jertfă". Apoi orfelinatul, cinematograful religios cu seară de teatru religios, etc. Erau visuri care nu s-au împlinit şi nu se vor împlini pentru mine niciodată.

Între timp adunasem circa 1. 000. 000 lei, vreo 150 000 de cărămizi, nisip, pietriş, ciment, var, etc.. Lucrarea acestei biserici misionare mergea foarte bine, dar bombardamentele americane din aprilie 1944 au pus capăt lucrărilor, pe care le-am reluat de abia în 1946. La Crăciunul anului 1946 sfințeam, cu ajutorul lui Dumnezeu, capela a doua, tot în subsol. Dar de data aceasta un

subsol minunat, larg, luminos, ospitalier, subsolul „bisericii noastre". Iar puțin mai târziu am pus temelia clopotniței şi a casei parohiale.

Activitatea din subsolul bisericii mari

În subsolul acestei biserici au început să curgă mii de oameni, cei mai buni creştini din tot Bucureştiul. Aceasta mi-a dat puteri şi un elan fără margini.

Şi pentru că anul 1947 era anul foametei, care bântuia în Moldova, am făcut atunci nişte apeluri înflăcărate, care au avut un puternic răsunet în inimile credincioşilor ce au donat bani, alimente şi îmbrăcăminte, atât de generos încât am realizat cea mai frumoasă colectă pentru înfometații Moldovei. Datorită acestui fapt am fost numit reprezentant în distribuirea a două vagoane cu alimente şi îmbrăcăminte pentru înfometații din Dancu şi Cârlig de lângă Iaşi. Cu prilejul acela Mitropolia Moldovei îmi trimitea o frumoasă adresă de mulțumire, iar Patriarhia îmi oferea crucea de iconom stavrofor. Este important să se rețină faptul că rangul de iconom stavrofor l-am obținut nu pentru construcția bisericii şi a celorlalte aşezăminte, ci pentru colecta pentru înfometații Moldovei. Iar pentru construcția bisericii şi a celorlalte lucrări am primit altceva: lacrimi, umilințe, spini...

Aşa trebuie să fie...? Poate. Dar eu nu le pot înțelege...

Pe lângă slujbele şi predicile obişnuite, am organizat un cor de optzeci de persoane voluntare, care a dat două concerte şi la Radio. Corul era condus de doi dirijori, tot voluntari: profesorul Victor Giuleanu şi compozitorul Gheorghe Bazavan. Cu acest cor de voluntari şi cu concursul altor coruri din Bucureşti, conduse de Prof. Chirescu, Prof. Lungu, etc., am organizat în acest subsol 45 de concerte religioase - într-o vreme când nu era moda concertelor

religioase, cum a fost mai târziu - în cadrul cărora au conferențiat cele mai distinse personalități din lumea bisericească şi laică. Scopul acestor concerte, era, pe de o parte, de a populariza ideea necesității acestei zidiri, iar pe de altă parte, de a câştiga aderenți şi mijloace pentru înfăptuirea acestei idei. Şi cred că planul a fost bun, pentru că s-a bucurat de un succes rareori întâlnit în biserică şi a dat rezultate eficiente.

Dar aici este locul să fac o paranteză. Pe când mă aflam în plin avânt de realizare, abia după patru luni de zile de la instalarea mea în acest subsol, dar după nouă ani de luptă şi suferință în timpul cărora Patriarhia nu a contribuit nici cu un singur leu, din „lipsă de fonduri", pe când mă aflam cu biserica de deasupra încă descoperită, primesc drept ajutor - la o parohie de 416 familii, câte se găseau în vremea aceea - al doilea preot. Preotul acesta avea biserică tot în Bucureşti, dar colegul său paroh era foarte ocupat ca director al Atelierelor Patriarhiei, iar biserica nu era frecventată de credincioşi. Pentru că nici o biserică nu se umple de la sine, ci trebuie strădanie mare, suferință, entuziasm şi consum lăuntric. Şi atunci a părăsit-o pe aceea, unde era nevoie să muncească şi a venit la mine, unde nu se simțea nici o nevoie.

Cu aceasta se măreşte tragedia mea. Şi iată de ce. Eu rămăsesem văduv încă din ianuarie 1941. Trăisem cu soția doar şapte ani! Rămăsesem cu două fetițe orfane de mamă: una avea doi ani la moartea mamei sale şi alta cinci ani! Se cunoaşte teoretic drama preotului văduv, dar practic nu o cunoaşte decât numai cel ce a trecut prin focul acesta. Nu aveam nici un ajutor în casă, pentru a nu da prilej de vorbă lumii şi a se nărui astfel toată acțiunea bisericii.

Încât toate treburile în casă le făceam eu, aşa cum puteam. Căutam să fiu vesel, ca să nu simtă copiii mei că nu au mamă, aşa cum am simțit eu la vremea mea, când am fost orfan!... Singurul meu loc de refugiu era altarul. Doar acolo mă puteam ruga, acolo puteam plânge, numai de acolo puteam lua putere. Dar acum mi se lua şi altarul! Şi a trebuit să accept situația, pentru că nu aveam pe nimeni care să mă sprijine.

Dar asta mi-a adus poveri în plus. Pe lângă drama mea familială, pe lângă acțiunea pe care o duceam pentru strângerea fondurilor şi crearea unei atmosfere prielnice pentru ducerea la bun sfârşit a celor începute, se mai adăugau acum şi grija şi eforturile pe care trebuia să le fac pentru ca colegul meu să fie mulțumit, ca nu cumva o eventuală nemulțumire a sa să şi-o reverse în popor şi să-mi strice întreg prestigiul de care aveam nevoie pentru săvârşirea lucrării. Şi am reuşit! Dar cu câtă suferință, cu cât zbucium, nimeni nu ştie, decât Cel de Sus şi cu mine!

În aprilie 1948 zidirea bisericii era gata, fiind şi împodobită cu toate cele trebuincioase pentru sfințirea cea mare. Dar aici are loc o nouă suferință, pe care trebuie să v-o mărturisesc:

Sfințirea bisericii a fost întotdeauna un eveniment important pentru popor. Cunoscând lucrul acesta, am pregătit sufleteşte poporul cu două luni înainte şi am adunat, cu concursul lui, tot ceea ce era necesar în vederea sfințirii; iar cu două săptămâni înainte de săvârşirea acestui act, am făcut, aşa cum se cuvine, raport către Înalt Prea Fericirea Voastră, pentru aprobarea acestei sfințiri. Nu ştiu însă de ce nu mi-ați aprobat această sfințire mare, ci numai sfințirea mică!

În toate acțiunile mele - şi cele mari şi cele mici - eu am fost un om cinstit şi de cuvânt. Şi prin asta am câştigat poporul, în modestele lucrări pe care le-am săvârşit. Puteam să rămân de ruşine acum? Nu, pentru că nu era drept! Şi atunci, în durerea mea fără margini, am alergat la Stăpânul cel Mare, Acela care pururea m-a scos din toate necazurile şi prin Care am realizat toate biruințele. Am îngenuncheat şi am strigat cu lacrimi să mă ajute şi să mă lumineze, căci nu-L am decât pe El în lumea aceasta. Şi am primit gândul de sus să-l rog pe doctorul Gomoiu să intervină către Înalt Preafericirea Voastră ca să-mi aprobați sfințirea.

Şi o, minune! Cel ce odinioară îmi fusese cel mai aprig duşman personal, datorită muncii mele, îmi devenise cel mai mare prieten (scena aceasta a schimbării sale vă voi descrie-o către sfârşit). Şi cu toate că avea de susținut o conferință la Ateneu, totuşi a amânat conferința prin telefon şi a venit imediat, însoțit de doi epitropi şi de mine. Înalt Prea Fericirea Voastră l-ați primit pe domnia sa şi pe epitropi, dar pe mine nu ați putut să mă primiți. Distrus sufleteşte şi peste măsură de umilit şi îndurerat pentru că nu eram vrednic să văd fața Patriarhului meu, tot timpul cât a durat convorbirea cu dânşii am stat în aripa de vis-à-vis a Palatului şi am plâns cu lacrimi fierbinți, pe care Stăpânul meu cel Mare şi Bun poate că le-a înregistrat undeva!

Bineînțeles că ați aprobat sfințirea mare, şi astfel, de Floriile anului 1948, după zece ani de slujire în subsoluri şi pivnițe, avea loc această sfințire la care au luat parte circa cinci mii de suflete.

Astfel se încheie un capitol mare şi frumos din istoria acestei biserici, zidită într-o vreme nestatornică - războiul - dar tocmai de aceea minunată

pentru verificarea credinței. Biruiseră sărmana energie a preotului şi sacrificiile acestui popor blajin şi bun, în fața căruia mă aplec cu venerație.

În 1950 se sfârşea tencuirea în praf de piatră a exteriorului bisericii, tencuială care stă şi astăzi neclintită.

Între timp am convertit cincizeci de familii la dreapta credință, între care şi un preot franciscan, Gh. Frenț, doctor la Roma şi scriitor, pe care l-am miruit în biserica de jos. Odată cu aceasta am primit o delegație de trei preoți franciscani, romano-catolici, care aduceau cu dânşii încă şapte preoți, - în total zece - care doreau să se întoarcă în sânul Bisericii Ortodoxe. Înfățişându-i aceste lucruri Înalt Prea Fericitului Patriarh Nicodim, mi-a declarat: „Avem noi destui preoți ortodocşi, că nu ştim ce să ne facem cu dânşii. Nu ne mai batem capul şi cu catolicii!". Nu fac nici un comentariu...

În 1951, ca un popas duhovnicesc şi pentru a vedea în ce măsură creştinii au înțeles sensul predicilor ținute de mine atâția ani, am amenajat în subsol, cu titlu de experiență şi cu aprobarea organelor de Stat, o cantină pentru bătrânii săraci.

Cantina aceasta pe care am înființat-o mi-a adus de fapt nenorocirea. Una din cele două bucătărese voluntare, Bertha Hintermeyer, deşi nu mi-a spus, făcea parte dintr-o organizație al cărei şef, venind în două rânduri la biserică şi văzând atâta lume, mi-a făcut în caietul lui o poezie elogioasă, cu numele meu, pe care mi-a prezentat-o. Eu l-am sfătuit s-o distrugă, căci se nenoroceşte, deoarece cuprindea şi cuvinte injurioase la adresa lui Stalin, dar nu m-am priceput s-o distrug eu. Aceasta mi-a fost fatal. Prins şi găsindu-i-se

la percheziție poezia cu numele meu, s-a dedus că aş face şi eu parte din organizație[1]. Am fost cercetat şi condamnat opt ani corecțional, pe care i-am ispăşit, iar începând de la 8 ianuarie 1962 am primit o pedeapsă suplimentară de doi ani D.O. *(domiciliu obligatoriu-n.n.)* în Viişoara.

Dar şi acum vă spun duhovniceşte, pe memoria soției mele moarte şi pe sănătatea copiilor mei, pe această bucată de hârtie, orice s-ar întâmpla şi cu orice risc, căci şi altfel am ajuns la limita puterilor mele de răbdare: nu am cunoscut această organizație decât în instanță!

La data aceea - înainte de arestare - eram destul de mulțumit. Sfârşisem de construit biserica, copiii crescuseră mărişori, eram iubit de popor, înțeles şi ajutat de popor şi, de ce n-aş spune-o, câştigam, datorită popularității, mai mult decât meritam, încât nu mai ştiam ce să fac cu banii. Dădeam în dreapta

[1] Este vorba de Constantin Dărăşteanu, fost membru al Partidului Național Țărănesc, inițiatorul grupului de rezistență anticomunistă „Salvatorii Neamului". După cum aflăm din interogatoriul luat Părintelui Sârbu de Securitate în 19 aprilie 1954, Dărăşteanu l-a vizitat în mai multe rânduri la parohie, cerându-i sprijinul în răspândirea de manifeste împotriva regimului, sprijin pe care Părintele a refuzat să i-l acorde. Securitatea căuta însă cu orice preț motive pentru arestarea Preotului Constantin Sârbu, a cărui lucrare misionar-creştină în capitală nu mai putea fi tolerată de regimul ateu. Ca urmare, prin sentința nr. 2168 a Tribunalului Militar Bucureşti, Părintele este condamnat pentru "uneltire contra ordinii sociale" şi "deținere şi necedare către R.P.R. a valutei", alături de alți 23 de membri ai mişcării "Salvatorii Neamului". Pe lângă colaborarea cu Dărăşteanu, în anchete i s-a imputat sprijinul primit la ridicarea bisericii din partea Mareşalului Antonescu (împuşcat în Valea Piersicilor de comunişti), precum şi "crima" de a-i fi pomenit la parastase pe Mareşal şi pe Corneliu Codreanu, conducătorul Mişcării Legionare. (cf. *Martiri pentru Hristos, din România, în perioada regimului comunist*, Ed. Institutului Biblic, Buc. 2007, pag. 652-653)

şi în stânga cui avea nevoie şi îmi cerea, dar Dumnezeu îmi binecuvânta sporit aceste daruri.

Mi s-a zis de către o persoană serioasă că nişte preoţi - care or fi aceia...?! - v-ar fi spus despre mine că am furat de la biserică, la care Înalt Prea Fericirea Voastră aţi ripostat: „Furaţi şi voi, dar faceţi ce a făcut el!".

Înalt Prea Fericite Părinte, Îl iau martor pe Dumnezeu că nu am furat. Nu pentru că m-au învăţat să nu fur Seminarul sau Teologia. Nu acestea m-au convins să nu fur şi să am frică de Dumnezeu, ci sfânta mea bunică, femeia aceea simplă de care v-am vorbit, care şi-a vândut junca şi a rămas torcând cu furca numai ca să mă fac preot. Ea m-a învăţat de mic să nu pun mâna nici pe un ac. Şi pe aceea am ascultat-o, pentru că era curată la suflet şi bună. De aceea în mâna mea a sporit avutul obştii. Aşa la azil, aşa la cantină, aşa la biserică şi peste tot.

Înalt Prea Fericite Părinte, nu numai că nu am furat, dar în 1941, cu chitanţa numărul 150, am dat 100.000 de lei, toţi banii pe care-i aveam la data aceea, zestrea fetiţelor mele orfane. Şi ca să stimulez strângerea fondurilor pentru construcţia bisericii, vesteam poporului aceasta, ca să închid gura acelor batjocoritori care spun: „Popa îndeamnă la dat întotdeauna, dar el niciodată nu jertfeşte!". Prima chitanţă a bisericii, de 2.000 de lei, începe cu banii mei, apoi de 12.000, apoi de 5.000, etc., afară de banii cheltuiţi pentru biserică, ce nu sunt scrişi în condică, dar pe care sigur i-a scris Cineva în ceruri. Şi ori de câte ori se întâmpla, în câte o zi de umblat, să nu adun nimic, soţia mea, o altă sfântă, scotea din poşetă câte 500 de lei şi mi-i da pentru biserică, spunându-mi: „Iată, Bunul Iisus ţi-a răsplătit urmele paşilor tăi!"...

Am lăsat soţia bolnavă de cancer în pat, pentru biserică. Am lăsat copiii bolnavi de scarlatină acasă, pentru biserică. Am umblat ca să strâng bani până când mi s-au umflat picioarele, pentru biserică. Am vorbit şi am scris apeluri până când ameţeam, pentru biserică. Am plâns şi am adormit de multe ori îmbrăcat din pricina oboselii, pentru biserică.

Aşa s-a făcut Biserica Vergu, Înalt Prea Fericite Părinte Patriarh!

Postludiu şi concluzie.

Înalt Prea Fericite Părinte! Din cele expuse aţi putut constata, pe de o parte, viaţa mea chinuită, iar pe de altă parte, lupta şi strădaniile mele pentru uşurarea suferinţei umane şi pentru slava sfintei noastre Biserici Ortodoxe. În acel moment istoric al ţării mele, nu se poate contesta că am făcut tot ce era în putinţă pentru binele poporului. Căci dacă fiecare preot din cei 11 000 câţi eram ar fi făcut fiecare câte un azil cu câte 22 de camere, în care să poată încăpea câte 100 de bătrâni, ca în azilul meu din Huşi, 1.100.000 de bătrâni ar fi putut găsi adăpost şi hrană în aceste cămine. Şi dacă fiecare preot ar fi zidit nu câte o biserică - fiindcă poate nu ar fi fost nevoie - dar măcar câte o sală de conferinţe ca sala de jos, de sub Biserica Vergu şi dacă s-ar fi organizat conferinţe de culturalizare a maselor cu slujbe şi cateheze filmate pentru copii, tineret, muncitori şi servitori, cu cinematograf şi teatru religios, atunci 22.000.000 de oameni, atât cât nu avem noi în ţară, ar fi putut să-şi adape sufletul de la izvoarele curate ale credinţei şi culturii.

Problema mea trebuie privită şi rezolvată nu după criteriile marxist-leniniste, ci în funcţie de năzuinţele şi realizările pozitive pe care le-am avut în cadrul istoric al vremii mele şi cu mijloacele pe care le-am avut la dispoziţie

atunci: adică zero. Ba chiar neînțelegere şi duşmănie!

Şi atunci ați putea aprecia dacă locul meu este printre cei care trebuie să poarte pecetea ruşinii şi a dezaprobării ca „duşman al poporului" sau "necorespunzător" misiunii preoțeşti ori, cântărind înțelept faptele mele pozitive, mi-ați dărui clemența şi aşezarea mea în rândul oamenilor modeşti, dar cinstiți şi sinceri.

Aceasta pentru că văd că de-abia după şase luni de aşteptare am putut primi, în sfârşit, aprobare de a mă putea împărtăşi la sfânta slujbă din capela satului de aici, dar cu mențiunea „fără nici un drept în cele duhovniceşti". Ceilalți preoți, inclusiv cel de acum, Părintele Iana, bănățean, au obținut oficial dreptul cu toate cele duhovniceşti, aprobare dată de părintele Protopop al Raionului Slobozia.

Numai bietul popa Sîrbu, deşi face parte din oblăduirea eparhiei Înalt Prea Fericirii Voastre, nu are totuşi dreptul ca ceilalți preoți, ci doar dreptul de cântăreț la strană!

Plânge sufletul în mine că acum la bătrânețe, de aproape opt ani de zile nu am mai slujit cele ale preoției! E adevărat că nu am nici veşminte, căci ale mele - inclusiv cele personale, oferite de popor cu ocazia acordării rangului de iconom stavrofor pentru acțiunea ajutorării înfometaților Moldovei - au rămas la Biserica Vergu şi nu mă gândesc să le mai cer. Dar nu am nici starea sufletească necesară slujirii, în condițiunile inegale de umilință în care mă găsesc.

Nu se poate repara de către Înalt Prea Fericirea Voastră această nedreptate ce se săvârşeşte cu mine? Şi dacă nu am aceleaşi drepturi de slujire

în cele duhovniceşti ca ceilalți preoți care s-au perindat pe aici, mi se poate spune măcar de ce?

Aştept, cu smerenie, un răspuns la întrebarea aceasta.

Înalt Prea Fericite Părinte! Odinioară doctorul Gomoiu - slujitor al Casei Regale, dar adversar crunt al zidirii Bisericii Vergu în locul în care se află ea acum - spre sfârşitul anului 1947 mi-a declarat, cu ocazia vizitei pe care i-am făcut-o de Bobotează: „Eu, doctorul Gomoiu, savant, profesor universitar, preşedintele Societății Internaționale de Istoria Medicinii, director general, etc. *(a început să-şi înşire toate titlurile)* mă închin în fața muncii Sfinției tale!". Şi mi-a sărutat cu evlavie mâna, adăugând: „De astăzi înainte, orice cuvânt al Sfinției tale, la orice oră din zi sau din noapte, este poruncă pentru mine!". Aşa se face că atunci când l-am rugat să vină la Înalt Prea Fericirea Voastră pentru aprobarea sfințirii bisericii, şi-a suspendat conferința pe care o avea de ținut la Ateneu şi a răspuns imediat la chemarea mea.

Eu nu am nevoie, Înalt Prea Fericite Părinte Patriarh, „să se închine cineva în fața muncii mele" şi nici să-mi recunoască meritele. Dar am nevoie de un cămin acum la bătrânețe, căci sunt sărac şi bolnav, de un cămin familial care mi-a lipsit din pruncie. Am nevoie de puțină linişte lângă mormântul soției, singura ființă care m-a iubit şi apreciat în viață, sub streaşina casei fiicelor mele din Bucureşti, fiice care nu-şi cunosc mama, pentru că sunt orfane din 1941 şi le-am crescut în văduvie, în suferințe crâncene, cu o mână legănându-le copilăria aspră şi orfană, iar cu cealaltă zidind biserica, sala de conferințe, casa parohială, cantina, azilul şi toate celelalte pe care le-a făcut un biet preot

necăjit pentru frații săi în suferință: oamenii.

Şi pentru aceasta vă rog smerit, Înalt Prea Fericite Părinte, să mă ajutați:

1. Să interveniți locului în drept spre a mi se ridica D.O.-ul.

2. Să-mi dați o parohie în Bucureşti, spre a-mi găsi liniştea acum, la bătrânețe, poate chiar la Biserica Vergu, în zidurile căreia am pus şi sufletul meu şi sufletul soției mele şi unde aş fi dorit să închid ochii în mijlocul enoriaşilor mei. Ştiu că aceasta vă stă în putere să o faceți, numai dacă voiți.

3. Până atunci, să-mi acordați un ajutor bănesc. Iarna bate la uşă, în casă plouă, iar eu nu am lemne şi nici alimente şi sunt dezbrăcat. Copiii mei, care sunt la începutul carierei şi au şi ei copii, nu pot să mă ajute decât cu prea puțin, iar eu nu pot să muncesc pentru că sunt bolnav. Am nevoie şi nu am la cine să apelez decât la Înalt Prea Fericirea Voastră.

4. Să fiu pus în slujire pe aceeaşi treaptă cu Părintele Iana, slujitorul bisericii satului, şi el tot D.O.-ist.

Cred că de această dată nu va trebui să aştept un răspuns pe care să-l primesc tot după şase luni de zile. Căci până atunci pot să mor.

Rămân pentru totdeauna al Înalt Prea Fericirii Voastre smerit şi devotat fiu duhovnicesc,

C. Sârbu,
fost preot şi paroh al bisericii
Parcul Călăraşi - Vergu
şi ostenitor cu zidirea acestei biserici.

actualmente,
Com. Viişoara, Raionul Slobozia,
Regiunea Bucureşti.
3 septembrie 1962.

*

Despre soarta Memoriului înaintat de Părintele Constantin Sârbu aflăm - cum era de aşteptat - tot din arhivele Securității.

În acelaşi dosar de urmărire I 258316, vol. II, la filele 86-87 se află o notă informativă a agentului „Dobrogeanu", în care se menționează că Memoriul a fost adus în luna septembrie de doctorița Maria Ursulescu, o veche cunoştință a Părintelui Sârbu şi lăsat consilierului patriarhal Petre Alexandru spre a fi înaintat Patriarhului. Între timp consilierul a plecat în concediu. În octombrie doamna Ursulescu a revenit la Patriarhie pentru a afla rezultatul, dar interesându-se la toate cabinetele, Memoriul n-a putut fi găsit (fusese sustras de Securitate din birourile Patriarhiei şi anexat la dosarul Părintelui, aşa cum se găseşte până azi). Ca urmare, pe 29 noiembrie doctorița Ursulescu revine din partea Părintelui Sârbu cu un Memoriu identic, care este înregistrat la Patriarhie cu nr. 19739/1962. Pe 8 decembrie Memoriul este prezentat Patriarhului, care îi pune referința „La Permanența Consiliului Eparhial", zicând consilierilor: „De, ce să-i fac? Cine l-a pus să facă ce a făcut? Eu vi-l dau vouă, vedeți şi voi ce puteți face cu el...!"

Nota informativă a lui „Dobrogeanu" se încheie cu mențiunea că până la data respectivă Permanența nu luase în discuție Memoriul.

Ca urmare, Biroul de Securitate redactează o dare de seamă - aflată şi ea în acelaşi dosar, la fila 88 - privitoare la cele cuprinse în nota informativă a lui Dobrogeanu:

„Sârbu Constantin este cunoscut în evidențele noastre cu activitate duşmănoasă. Doctorița Maria Ursulescu nu este cunoscută. Agentul a primit ca sarcină să mai discute cu Maria Ursulescu, cu scopul de a stabili ce

intenționează să facă Părintele Sârbu în afară de revendicările cerute în Memoriul său. A mai primit sarcină să discute cu Maria Ursulescu pentru a stabili concret de ce natură sunt legăturile ei cu Părintele Sârbu. De asemenea, să urmărească ce rezultat vor da Patriarhul şi ceilalți clerici Părintelui Sârbu la Memoriul său.

Vom lua măsuri de a ne ocupa de încadrarea informativă a Părintelui Sârbu în comuna Viişoara, unde are domiciliu obligatoriu.

O copie a notei va fi dată spre exploatare şi măsuri căpitanului Săndulescu Nicolae. O copie se va trimite Serviciului 7.

Viitoarea întâlnire pe data de 28 decembrie 1962.

Căpitanul de Securitate
Bujeniță Dumitru"

Alte mențiuni privitoare la soluționarea Memoriului nu se mai găsesc în dosarul de urmărire. Ştim însă că în mai 1963, când Părintele Calciu a ajuns cu domiciliu obligatoriu la Viişoara, Părintele Constantin Sârbu slujea la biserica satului. A fost apoi eliberat din D.O., împreună cu ceilalți deținuți politici, în 1964 şi nu i s-a permis întoarcerea la Biserica Vergului - ctitoria sa - ci a fost numit paroh la Biserica Sapienței din Bucureşti, unde a slujit până la adormirea sa din 23 octombrie 1975.

ADUCEȚI-VĂ AMINTE DE MAI-MARII VOȘTRI...

- mărturisirea unei fiice duhovniceşti -

Aduceți-vă aminte de mai-marii voştri,
care v-au grăit vouă
cuvântul lui Dumnezeu;
priviți cu luare-aminte cum şi-au încheiat viața
şi urmați-le credința.
(Evrei 13, 7)

Tânjeam şi eu, ca mulţi alţii, căutând cu înfrigurare un slujitor al altarului din care şi prin care să strălucească lumina lui Dumnezeu. Cunoşteam multe biserici frumoase, măreţe - având slujitori înveşmântaţi în haine scumpe, strălucitoare, unii înzestraţi cu voci frumoase şi cultivate, alţii cu darul de a vorbi frumos şi elevat - cu mult fast, multă paradă, puse parcă anume să nu te poţi apropia de ele.

Şi astfel, într-o zi, mărturisind această dorinţă, cineva m-a îndrumat spre Biserica Sapienţei, unde este nou venit cunoscutul preot ce a înălţat biserica din Bariera Vergului. Era vorba de preotul Constantin Sârbu, revenit după o detenţie de opt ani în puşcăriile comuniste, plus doi ani de domiciliu obligatoriu pentru marele lui păcat de a fi fost preot, om şi bun român.

Am căutat şi am găsit Biserica Sapienţei. Era o biserică modestă, mai greu de găsit. M-a întâmpinat o grădiniţă plină de trandafiri, ce te cucerea prin frumuseţe. Câţiva pomi bine îngrijiţi, câteva bănci şi o troiţă la care ardea o candelă parcă pentru a-ţi aminti că cei în cinstea cărora fusese ridicată, eroii neamului, sunt prezenţi permanent. Pe soclu odihnea o vază cu flori proaspete. Curtea curată te îmbia să păşeşti cu încredere. Biserica, o căsuţă mică, albă, spoită proaspăt cu var. Această bisericuţă fusese capela familiei Creţulescu, alături fiind locuinţa, astăzi azil pentru nevăzători. O placă de marmură albă, cu migală cioplită, stătea, lămuritoare, deasupra uşii. Totul era simplu, modest.

Am intrat în biserică. În pridvorul curat şi ordonat, o măsuță la care se vindeau lumânări şi prescuri. De pe pereții proaspăt zugrăviți te întâmpinau sfinții. Tot interiorul era învăluit în linişte adâncă, curățenie impresionantă şi ordine. Totul modest, dar de un gust ce te cucerea. Catapeteasma, tavanul şi două scene - Naşterea şi Învierea - de pe pereții de sud şi de nord erau pictate de Gh. Tătărăscu. Pictura acestuia, deşi în ulei, nu era deloc grea, ci uşoară şi suavă, plină de delicatețe şi rafinament. Candelabrul de alamă lucea de parcă ar fi fost de aur. Nu era aprins, şi totuşi era atâta lumină, lumină ce părea că vine din tavan, din pereți, din catapeteasmă, de peste tot.

La uşa altarului te întâmpina cu zâmbet, cu ochi blânzi dar pătrunzători, dintr-un chip ce exprima tristețe şi durere, dar plin de lumină, dându-ți certitudinea că poți avea încredere, Preotul Constantin Sârbu.

Lume era puțină. Sfânta Liturghie s-a săvârşit într-o atmosferă de sfințenie. Te desprindeai de pământ şi pluteai în această lumină ce parcă pleca de la altar, de la sfintele icoane împărăteşti, de la preot. Tu nu mai erai tu, ci erai una cu toți cei prezenți. La sfârşitul slujbei, Părintele, în mijlocul bisericii, a ținut predica. Dar nu era predică, ci plâns şi suspin pentru tot ce se petrecea în lume şi mai ales în neamul nostru. Fără teamă, fără sfială, arăta şi judeca toată năpasta, toată neomenia căzută asupra acestui neam bun, drept şi credincios, ce acum orbecăia în cel mai cumplit întuneric. Toată predica era brodată pe textul pericopei evanghelice. Te cutremurai!

Am căutat să aflu cine este şi de unde vine acest preot ce îmbrăca imaginea unei călăuze prin care vorbeşte Duhul Sfânt. Pentru prima dată se modifica esențial în mine imaginea slujitorului lui Dumnezeu şi a comunității

din jurul lui, o comunitate foarte liniştită, cu toată ființa îndreptată spre Dumnezeu. Constatarea mea în legătură cu cine am de-a face a fost ca o străfulgerare. Era un vas ales al lui Dumnezeu, căruia îi datorez multă înțelegere a vieții şi a morții, a căii de la moarte la viață şi mai ales îi datorez învățătura referitoare la felul cum poate fi şi trebuie străbătută această cale. Sigur că oricine îți poate vorbi de o cale, de piedicile de pe cale, de modalitățile de înlăturare a acestora, dar nu toți pot avea acel dar de a te face să te simți alături de ei pe acest drum. Acesta a fost unul din multele şi valoroasele lui daruri. Nu a fost nevoie de prea multe cuvinte între noi. Am învățat că un cuvânt, un gest pot crea o relație mult mai valoroasă, dacă în spatele acelui cuvânt sau gest sesizezi întreaga dăruire a celuilalt. Pe un asemenea fond este foarte simplu ca mesajul său frumos să spargă carapacea închistării, a oboselii, a nepăsării.

Acesta era preotul Constantin Sârbu, născut la 10 ianuarie 1905 într-un sat de lângă Galați. Părinții săi, țărani mijlocaşi, nici săraci-săraci dar nici avuți, îşi duceau zilele muncind şi chibzuindu-se. Când Constantin, primul copil, a avut vârsta de un an, mama şi fratele mai mic pleacă spre cele veşnice. Micul Constantin este luat şi crescut de bunica lui, Ioana. Tatăl, în urma unui accident cu traumatism cranian, nu mai este în stare să aibă grijă nici de el, darămite de copil. Constantin şi tatăl său rămân sub oblăduirea bunicii, pe care copilul o crede că-i este mamă şi pe care o va venera până la sfârşitul zilelor. Când, la vârsta de şase ani, află adevărul, este descumpănit, neîncrezător şi cere explicații bunicii. Aceasta îi explică, cu mult tact şi cu înțelepciune, că mama lui trăieşte, dar în cer, la Dumnezeu, de unde îl veghează şi îl ajută. Cu

şi mai multă înțelepciune, în prima zi de sărbătoare când merg la biserică, bunica îl duce în fața icoanei Maicii Domnului, spunându-i: „Aceasta este Mama ta cea mai adevărată, ea îți va purta de grijă, ei să te rogi!".

După moartea bunicului, familia cu cei doi membri ai ei se mută într-o mahala a Galațiului, în căsuța cumpărată de bunica. Aici copilul creşte în nevoi şi lipsuri, firav dar harnic şi bun, supus şi ascultător. Este tovarăşul de viață al bunicii şi singura ei bucurie. Se întreținea din agoniseala ogorului şi din laptele vândut.

Înzestrat cu o inteligență sclipitoare, dublată de bun-simț şi înțelepciune, Constantin străbate prin viață ca un fulger. La şcoală este primul, iubit de învățători şi colegi. Termină cursul primar ca premiant, îşi petrece vacanța ajutând-o pe bunica la treburi gospodăreşti, iar în zilele fierbinți merge cu băieții de vârsta lui pe lacul Brateş, unde înotau şi prindeau peşte, spre marea bucurie a bunicii.

La vârsta de aproape doisprezece ani, în toamnă, este înscris la Şcoala de cântăreți bisericeşti. Avea înclinație spre muzică, avea voce şi ureche muzicală. Se evidențiază şi aici, dar sărăcia îşi spune cuvântul şi cum nu avea cu ce plăti taxa, este retras după primul trimestru.

Şi aşa, în căsuța săracă din mahalaua Galațiului, un copil de doisprezece ani şi o bunică îşi duc zilele de sărăcie pe o iarnă tristă şi mohorâtă care nu promitea nimic bun sau frumos pentru locatari. E frig! Soba în care ardeau coceni de porumb sau câte o buturugă nu dovedea să încălzească odaia sărăcăcioasă, cu un pat pe care-şi duceau viața mai tot timpul cei doi. Bunica torcea lână sau bumbac, ce i se oferea, asta fiindu-i sursă de venit. Pentru ca

atmosfera să fie cât mai plăcută şi copilul să nu simtă în toată grozăvia nevoile, bunica îl îndeamnă să cânte împreună cu ea psalmi şi rugăciuni. Aşa se scurge o iarnă în casa din care era hărăzită să plece o călăuză pentru sufletele dornice de adevăr şi lumină.

Odată cu venirea primăverii, se naşte în sufletele celor doi nădejdea de mai bine. Bunica hotărăşte să prezinte pe băiat celuilalt fiu al ei, preot într-un sat aproape de Galați, rugându-l să-l ia cântăreț în biserica lui, ca astfel băiatul să nu fie înstrăinat de cele sfinte şi să-şi facă un rost. Greu înțelege cel avut pe cel sărac, dar nu pregetă să-i stoarcă ultima picătură de vlagă! Constantin nepotul este obligat să pască vitele, să curețe grajdul şi să facă toate treburile de argat. Argat fără simbrie! Şi astfel Constantin îşi petrece doi ani din viață fără a cârti, fără a protesta, deşi sufletul lui tânjea după carte, după rugăciuni, după frumos.

Bunica, văzând situația, cu multă durere în suflet şi cu revoltă ia băiatul la Galați şi roagă pe fostul învățător să o ajute, pregătind băiatul pentru admitere la Seminarul Teologic. Meditatorul trebuia plătit. Bunica vinde viteaua din ocol şi se achită de obligații. Constantin reuşeşte primul, dar având vârsta depăşită, se cere şi se obține dispensă. Sfătuit şi ajutat de profesori, în fiecare an şcolar pregăteşte şi materia anului următor, ca elev particular al Seminarului din Roman. În patru ani termină cursurile Seminarului, după care se înscrie la Facultatea de Teologie din Bucureşti.

Ca elev organizează şi conduce corul Seminarului, ajută pe elevii mai slabi, astfel procurându-şi cele necesare. Ca student, sărac fiind, greu găseşte un loc în cămin. Este preocupat de a acumula cât mai multe cunoştințe. Astfel,

merge în toate bisericile din Bucureşti pentru a găsi ceea ce dorea. Se opreşte la Biserica Zlătari, unde preot era Toma Chiricuță. Aici află atmosfera adevăratei comuniuni cu Dumnezeu, însuşindu-şi tot ce era mai frumos şi mai valoros în comportarea preotului Chiricuță. Rămâne aici până la terminarea facultății. Este remarcat şi i se cere să organizeze corul bisericii, format din credincioşi. Aici va cunoaşte pe domnişoara Maria Constantinescu, cu care se va căsători. Ca absolvent al Facultății de Teologie se angajează cântăreț la Biserica Lucaci, unde rămâne doi ani. Viață de lipsuri şi de mizerie.

Se căsătoreşte şi primeşte postul de director al Şcolii de cântăreți bisericeşti de pe lângă Episcopia Huşi. Este preoțit de Izvorul Tămăduirii la Mănăstirea Adam. Aici se găsea icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, hramul mănăstirii. Şi povesteşte Părintele: "Stând în fața icoanei Sfintei Fecioare şi rugându-mă cu lacrimi, cerându-i sprijin şi ocrotire, de unde până atunci eram timid şi temător, lipsit de curaj, m-am ridicat plin de putere, numai lumină, aducând la picioarele lui Iisus propria făptură, fără a avea a mă mai teme de nimeni".

Întors la Huşi, este încadrat preot la Episcopie, unde slujeşte împreună cu alți preoți. Este mereu preocupat să-şi rânduiască viața de preot potrivit dorinței Domnului Iisus. Slujeşte pe Dumnezeu cu dăruire, încredințat că viața preotului trebuie să fie în slujba celor mulți, celor lipsiți de ajutor moral şi material, să fie o permanentă renunțare la sine însuşi. "Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuți" este călăuza vieții lui. Şi cum ştie şi cunoaşte în toată grozăvia ce înseamnă a-ți fi foame şi a nu avea cu ce să o astâmperi, a-ți fi frig şi a nu avea cu ce să te încălzeşti, a fi sărac, a fi umilit şi respins de cei puşi în

fruntea bucatelor, caută ca prin fapte să sprijine pe cei obidiți, bătuți de soartă, marginalizați.

Cu sprijinul comitetului de enoriaşi, la Crăciun şi la Paşti se împart pachete cu alimente, ținându-se seama de tradiție şi de obiceiuri. Se formează echipe de credincioşi care duc alimente, iarna şi lemne de foc şi chiar bani, unde este nevoie. Preotul Sârbu şi soția sa organizează şi conduc totul. Nu sunt uitați bolnavii, bătrânii, orfanii şi văduvele. Totul se face prin Biserică, cu rugăciuni de ajutor şi mulțumire.

Apoi, profund impresionat de mulțimea bătrânilor fără un ajutor, fără un adăpost sigur sau cu povara şi batjocura celor ce trebuiau să le poarte de grijă, tot împreună cu credincioşii, dar prin grija, îndemnul şi rugăciunile lui, ridică din temelie şi înzestrează cu tot ce era necesar un azil de bătrâni care s-a dărâmat la cutremurul din 1940.

Este investit Protoiereu, funcție care-l obligă să viziteze, să îndrume, să rezolve litigiile şi reclamațiile ivite în parohiile din subordine. Astfel, este obligat să cerceteze şi să scoată la lumină acuzația adusă unui preot. Informându-se prin credincioşi, află că preotul este corect, cinstit, demn şi bun gospodar, deci acuzat pe nedrept şi, mai mult, află că învinuirea se datora faptului că făcea altă politică decât episcopul. Rezolvarea problemei nu a fost pe plac stăpânirii şi Părintele Sârbu a cerut să fie eliberat din această funcție, neputând fi adept al necinstei şi al nedreptății. Cunoscând bine rostul adevărat al preotului, hotărăşte să plece de la Episcopia Huşi. Se adresează soției cu cuvintele: "Dacă mai rămân aici, îmi pierd sufletul!".

Anunțându-se în Bucureşti concurs pentru ocuparea unui post de paroh la o parohie nou înființată (în Parcul Călăraşi din Bariera Vergului), se prezintă şi din cei trei candidați este admis preotul Sârbu. Este paroh, dar nu are biserică, nu are veşminte, este sărac însă plin de credință şi de iubire.

Primul lucru pe care-l face este să viziteze casă cu casă pe toți enoriaşii, să se oprească la fiecare, să le cunoască nevoile, grijile, ocupațiile, ideile legate de iubirea aproapelui. Era cartier muncitoresc, cei mai mulți locuitori lucrând la Uzinele Malaxa, majoritatea fiind veniți de la sat cu credința şi obiceiurile lor.

Era în plin război, anii 1941-1942. Majoritatea familiilor aveau pe câte cineva plecat pe front. Era multă grijă şi multă teamă pentru ziua de mâine. Singura speranță, singura lumină, singurul adevăr era Dumnezeu. Era imperioasă nevoie de o călăuză, de un slujitor al altarului care să lumineze, să ajute, să încurajeze această turmă, arătându-i calea.

În acest cartier erau Aşezămintele Reginei mame Elena, cu un spital condus de doctorul Gomoiu, care funcționează şi astăzi ca spital pentru copii. Alături era Aşezământul Materna, condus de un comitet de doamne, unde erau ocrotite fetele-mame cu copiii lor şi copiii orfani sau abandonați.

Să fii slujitor al altarului fără a avea unde sluji, unde aduna creştinii, unde consolida legătura sufletească între preot şi credincioşi, era greu şi de neînțeles pentru preotul Constantin Sârbu. Cu ajutorul conducerii Aşezămintelor Reginei mame Elena şi al doctorului Gomoiu obține la subsolul administrației spitalului o cameră în care, cu ajutorul enoriaşilor şi al comitetului de doamne de la Materna, orânduieşte un Paraclis, unde oficiază toate slujbele religioase şi

îi adună pe credincioşi pentru a se consulta şi a hotărî împreună ce au de făcut.

Se hotărăşte construirea unei biserici. Drum greu şi lung, presărat numai de suferințe. Ajutat de comitetul de doamne, face toate demersurile pentru a obține terenul necesar construcției. I se repartizează un spațiu din grădina spitalului, în spatele magaziilor şi bucătăriei, cu ieşire directă într-o stradă laterală, astăzi teatru de vară. Părintele refuză acest teren. Locaşul lui Dumnezeu trebuia să fie la loc deschis, de unde să fie văzut de toată lumea, aşa cum se cuvine. Prin urmare, Părintele insistă pentru un spațiu corespunzător, vis-à-vis de Materna, dar nu i se admite.

Fără a dezarma, convins că ceea ce cere este drept, caută şi obține audiență la Mareşalul Antonescu. Audiența a durat mai mult de o oră, timp folosit de Părintele nu numai pentru a obține terenul necesar, sprijin şi ajutor, dar şi pentru a expune felul cum concepea el rostul Bisericii creştine româneşti şi al preotului. Biserica trebuia să fie nu numai lăcaş de închinare în care preotul să slujească. Biserica trebuia să fie pilonul în jurul căruia să se deruleze toată activitatea creştin-socială, preotul şi soția fiind îndrumători şi coordonatori. La biserică să fie sală de conferințe religioase, dezbătându-se probleme sociale şi de credință. Să fie cinematograf şi teatru cu subiecte religioase, care pot fi înțelese de toată lumea şi prin care creştinii să fie îndrumați spre bine, adevăr, dreptate. Să fie bibliotecă, să fie ateliere în care fetele să învețe să lucreze şi să gătească pentru a fi bune gospodine şi soții. Să fie o maşină-platformă cu care să poată fi transportați gratuit la cimitir cei din familii fără posibilități. Să fie un comitet care să viziteze pe cei suferinzi, pe

cei bolnavi, pe cei neajutorați, ajutându-i pe fiecare după nevoie. Biserica să organizeze excursii cu credincioşii la toate lăcaşurile sfinte din țară. Întreaga activitate să se deruleze sub conducerea preotului, care să fie prezent la orice chemare. La şcoala apropiată de biserică preotul să fie prezent şi în prezența sa să se intre la ore, după ce s-a cerut ajutor de la Dumnezeu. În zilele de sărbătoare copiii să fie la biserică, unde să li se explice, pe înțelesul lor, textele evanghelice. Să fie ajutați şi încurajați cei săraci sau cu probleme în familie. Copiii şi adulții lipsiți de posibilitatea unei mese calde şi consistente să o găsească la biserică. Totul să se facă numai cu ajutorul donațiilor de la creştini şi prin organizarea de spectacole şi conferințe.

Impresionat de expunerea acestui preot modest, Mareşalul Antonescu promite să acorde tot sprijinul pentru obținerea şi amenajarea terenului, dorind a fi, împreună cu soția sa, ctitori ai acestui sfânt lăcaş. Se fac actele de donație şi după foarte puțin timp se anunță punerea pietrei de temelie, pe care o va face Mareşalul Antonescu cu soția.

Potrivit relatării Părintelui Constantin Sârbu, într-o singură noapte, cea de dinaintea punerii pietrei de temelie, s-a curățat terenul, s-a trasat profilul bisericii, s-au sădit pomi şi, ca în poveste, dimineața totul era gata. În prezența Mareşalului Antonescu şi a doamnei s-a început săparea fundației. Ca model arhitectonic - cu unele modificări, pentru a se încadra corespunzător în spațiu şi decor - arhitectul construcției a propus Biserica Domnească din Câmpulung. La colțul unde urma să se înalțe zidul altarului a fost îngropat un tub de sticlă

îmbrăcat în metal, în care a fost închis şi sigilat actul de zidire al acestei biserici, cu data şi numele ctitorilor: Mareşalul Ion Antonescu, Maria Antonescu şi preot paroh Constantin Sârbu. Era în anul 1942.

Biserica a fost ridicată între 1942-1949 şi târnosită la 17 aprilie 1949. Lucrarea a fost definitivată mai târziu, în 1960, iar pictura efectuată între 1971-1976. La 3 octombrie 1976 biserica a fost sfințită de Episcopul Roman cu un sobor de preoți şi a primit hramul Sfinților Împărați Constantin şi Elena, în cinstea Reginei mame Elena. Deocamdată, cu fonduri adunate din donații şi din munca neobosită a comitetului parohial se lucrează intens la fundație şi subsol, astfel încât în decurs de douăsprezece luni subsolul şi planşeul parterului sunt terminate. Tot cartierul şi chiar oameni străini vin şi lucrează voluntar. Odată terminat subsolul, se amenajează altarul, se sfințeşte şi aici se oficiază toate slujbele religioase. Tot aici se țin conferințe, se proiectează filme cu subiect religios. Se apelează la formații corale, teatre, societăți de binefacere pentru a aduna fonduri.

Deşi subsolul era mare, adesea se dovedea neîncăpător. Venea lume nu numai din cartier, ci din tot oraşul şi din împrejurimi. Biserica Vergului şi preotul Constantin Sârbu erau cunoscuți şi solicitați. Nimeni nu era refuzat sau amânat. Astfel, o femeie din alt cartier, a cărei fiică studentă fusese părăsită de soț cu un copil de 6-7 luni, apelează la ajutorul Părintelui. Nu numai că nu este refuzată, dar timp de şase săptămâni preotul vine săptămânal şi face rugăciuni împreună cu ai casei, ajutându-i cu alimente şi bani. Acesta era modul de a proceda al Părintelui Constantin Sârbu.

Zidurile bisericii se înălțau când mai repede, când mai încet. Soția,

profesoară, este permanent alături de Părintele. Prin biserică, sub îndrumarea comitetului de ajutorare, ia ființă un atelier de lucru, unde fetele din familii sărace sau cu probleme puteau primi îndrumare, iar cele care aveau nevoie de ajutor primeau materiale pentru lucru la domiciliu. Obiectele se vindeau, banii erau depuşi pe numele fetei respective, iar la vârsta căsătoriei, prin biserică sau cu ajutorul bisericii era ales soțul. Biserica organiza cununia. Banii adunați constituiau zestrea, întreaga comunitate asista la ceremonie şi fiecare contribuia cu ce putea. Familia nou constituită era tot timpul sub îndrumarea Bisericii.

Odată terminată zidirea, Biserica se târnoseşte la 17 aprilie 1949.

Nu după mult timp, soția Părintelui părăseşte această viață, într-o zi de 6 august. Părintele, în plină desfăşurare a Sfintei Liturghii, este anunțat. Continuă slujba ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. La sfârşit anunță pe toți credincioşii şi împreună cu ei conduce la locul de veci pe cea care l-a însoțit în viață, în muncă, în luptă şi în suferință. Pierdea un suflet mare care l-a înțeles, l-a sprijinit şi l-a ajutat.

Părintele rămâne cu cele două fetițe, cu terminarea bisericii şi cu multe şi grele probleme financiare şi de familie. Caută să ducă la capăt munca începută şi gândeşte, amintindu-şi legenda Mănăstirii Curtea de Argeş, că plecarea soției este jertfa ce trebuia pusă la temelia construcției acestui sfânt lăcaş. Păstrează copiii lângă el, se ocupă îndeaproape de educația lor şi duce mai departe viața de familie.

Greutăți sunt multe, era război, nu mai erau bani pentru materiale. Părintele convoacă comitetul parohial, enoriaşii şi pe toți cei ce puteau da o

mână de ajutor. Expune situația, dar nimeni nu se oferă să ajute. Atunci Părintele se ridică şi donează 100.000 de lei, toți banii familiei. Acest gest a mobilizat întreaga asistență şi astfel s-a ieşit din impas.

Se lucrează în general cu muncă voluntară. Ca ajutor la lucru îi sunt trimişi prizonieri de război ruşi. Părintele, cu gândul la ai noştri, care vor fi fiind în aceeaşi situație, le amenajează, împreună cu credincioşii şi cu comitetul parohial, loc de cazare, baie şi bucătărie. Zilnic o gospodină le prepară, din alimentele dăruite de credincioşi, o masă caldă, suficientă şi consistentă. Cum Părintele vorbea puțin limba rusă, se înțelege cu aceşti oameni care, ca şi ai noştri, trebuiau să sufere departe de țara lor şi de cei dragi. Pentru a le mai îndulci suferința, li s-a cumpărat un acordeon, iar în zilele de sărbătoare le aranja mici excursii, prin bunăvoința şi înțelegerea creştinilor acestei parohii.

Pentru ca într-adevăr comunitatea să fie ca o familie, la Crăciun se face pom în biserică şi toți, la îndemnul Părintelui, aduc darurile pentru copiii lor. Muncitorii de la Uzinele Malaxa se ocupă să organizeze sosirea pompoasă a lui Moş Crăciun, care vine adus de undeva de sus. Se pun pachete cu alimente şi îmbrăcăminte pentru cei lipsiți, iar echipe de creştini merg cu lemne de foc şi cu daruri la cei care nu pot lua parte la sărbătoarea Crăciunului.

La şcoala din apropierea bisericii, astăzi liceul Emil Racoviță, Părintele Constantin Sârbu împreună cu elevii şi cadrele didactice rostesc în fiecare dimineață rugăciunea şi apoi se intră la clase. Echipe de elevi sunt folosite în biserică pentru curățat icoanele şi praful şi fiecare primeşte la sfârşit o pungă de bomboane. Părintele stă de vorbă cu aceşti copii, aflând grijile, preocupările

şi dorinţele lor, călăuzindu-i spre fapte bune, smerenie şi bună-cuviinţă.

A urmat anul 1944, an de lungă şi apăsătoare năpastă pentru neamul românesc. Viaţa duhovnicească devine grea. Securitatea este permanent prezentă. Părintele Sârbu, conştient de tot ce se urzea împotriva şi pentru distrugerea sa, are totuşi, în continuare, aceeaşi comportare de preot luminat şi bun român. Predicile sunt incendiare. Se rosteşte adevărul, se ţine trează credinţa în zile mai bune, oamenii sunt încurajaţi şi se simt la adăpost sub streaşina Bisericii.

Într-o zi, biserica şi Părintele sunt luaţi cu asalt de lumea parcă înfricoşată, dar şi foarte curioasă. Pe sticla uşii de la intrare apăruse întipărită Maica Domnului. Părintele Sârbu singur vede nu pe Maica Domnului, ci Drumul Golgotei (poate ca o închipuire a suferinţelor ce-l aşteptau). Această apariţie îl nelinişteşte, dar toate rugăminţile adresate mulţimii de a se retrage sunt zadarnice. Apariţia nu putea fi ştearsă cu nimic. A fost înlocuită sticla, dar a reapărut aceeaşi scenă. Părintele este dus la Miliţie să dea explicaţii.

Binele uneori se răsplăteşte cu bine. Cineva apelează la un fost prizonier de război care lucrase la biserică şi care acum era încadrat la Uzinele 23 August. La intervenţia lui, Părintele este eliberat, dar zilele lui de libertate sunt numărate. Este privit drept „duşman al regimului" şi instigator.

Arestat la 10 ianuarie 1954, ziua sa de naştere, este dus la Ministerul de Interne. Ancheta durează un an. Este torturat, cerându-i-se să recunoască faptul că a ajutat cu bani-aur Mişcarea Legionară. Neobţinând nici un rezultat, chiar prin folosirea celor mai sofisticate metode de a distruge nu numai trupul,

dar mai ales sufletul, Securitatea îl condamnă la 8 ani închisoare pentru "ajutor dat unei organizaţii duşmane poporului".

Este dus la Jilava, apoi la Poarta Albă, după aceea în Insula Mare a Brăilei; ulterior este transferat la Gherla, apoi la Aiud. În Insula Brăilei lucrează la stuf, fiind sprijinul şi sufletul deţinuţilor. În zilele când nu sunt scoşi la lucru săvârşeşte Sfânta Liturghie şi bucăţica lui de pâine, când o are, o face fărâmituri, o sfinţeşte şi o împarte la toţi, binecuvântându-i. Nu primeşte scrisori, nu primeşte pachete, nu ştie nimic de cei de acasă multă vreme. Aici se moare frecvent. Chiar se urmăreşte acest lucru şi este prilej de mulţumire pentru cei care conduc şi supraveghează. Viaţa, omul nu au pentru ei nici o valoare.

După un an, Părintele este transferat la Gherla şi apoi la Aiud, unde are aceeaşi comportare de înaltă ţinută morală. Într-o zi, prin sistemul de comunicare specific închisorilor, se află că în celula vecină este izolat un avocat care le cere ajutor. I se transmite că Părintele Sârbu împreună cu ceilalţi se roagă pentru el şi să aibă încredere. După câteva zile nu au mai avut nici un semn de la vecin, nu au ştiut ce s-a mai întâmplat. Au trecut mulţi ani, Părintele Sârbu slujea la Biserica Sapienţei, când a fost solicitat de o doamnă să ia parte la cununia fiicei sale, la Biserica Albă. Erau mai mulţi preoţi. Părintele n-a fost invitat în altar şi a rămas cu nuntaşii în biserică până la începerea slujbei. În acest timp a fost recunoscut de avocatul ce fusese cândva izolat în celula de la Aiud. Acesta a aflat unde locuieşte Părintele şi a venit pentru a-i mulţumi, căci datorită rugăciunilor sale fusese scos de la izolare şi transferat la altă închisoare.

În numeroşii ani de detenție, purtat prin multe închisori, cunoscând mulți foşti demnitari, Părintele a aflat de la ei că Mareşalul Antonescu, impresionat de discuțiile avute cu ani în urmă cu Părintele, dăduse dispoziție ca atunci când se va pune în țară problema Bisericii, să fie invitat preotul Sârbu.

Închisoarea, cu toți anii ei lungi şi grei, a însemnat pentru Părintele curățire. Nu s-a plâns, nu a acuzat niciodată pe nimeni. Totdeauna spunea: "Eu singur am fost vinovat pentru cele ce mi s-au întâmplat".

Eliberat la 10 ianuarie 1962, primeşte doi ani de domiciliu obligatoriu în Bărăgan, în satul Viişoara. Aici, singur într-o casă rămasă de la nişte bănățeni, duce o viață de sărăcie, lipsuri şi boală. Este vizitat de familie şi de credincioşii din parohia Vergului. Femeia care vindea cândva lumânări la biserică vine să-l vadă şi, mişcată de îmbrăcămintea lui sărăcăcioasă, scoate cojocul de pe ea şi i-l dăruieşte. Părintele nu a uitat gestul ei şi când această femeie, mama Mitana, a ajuns mai târziu în mare suferință, în imposibilitate de a merge, Părintele a internat-o într-un spital de specialitate, procurându-i tot ce avea nevoie şi a ajutat-o până la sfârşitul vieții, slujind şi la înmormântarea ei.

Revenit în 1964 în Bucureşti, Părintele este chemat la Securitate de nenumărate ori şi i se cere să fie informator, promițându-i-se orice parohie vrea. Dacă refuză - i se spune - va fi muritor de foame sau iarăşi încarcerat. Revoltat şi indignat, Părintele refuză. Nu-l impresionează nici promisiunile, nici amenințările.

Ieşit din închisoare, Părintele nu a fost nici o clipă cuprins de gândul că e un om sfârşit, că nu mai este apt să lupte şi să renască. Caută deci şi obține

audiență la Patriarhul Iustinian. Audiența durează două ore. Părintele expune toată situația, toată activitatea lui din trecut şi cum o vede în viitor. Fiind foarte bolnav şi singur, solicită o parohie în Bucureşti. I se oferă Biserica Sapienței şi o altă biserică de la periferie. Optează pentru Biserica Sapienței.

Singur, bolnav, flămând, în zdrențe, cu încălțămintea ruptă, dar plin de încredere, Părintele poposeşte, la 1 iunie 1965, în curtea Bisericii Sapienței. Parohia se mărginea la câteva blocuri, dintre care două erau instituții. Biserica, fostă capelă a familiei Crețulescu, monument istoric, era o paragină. Pridvorul actual nu exista, înăuntru se intra împingând uşa cu umărul. Catapeteasma era susținută cu stâlpi, ca să nu se prăbuşească. Ploaia îşi lăsase cartea de vizită pe tavan şi pe pereți, cercevelele de la ferestre erau putrezite în bună parte, pe jos molozul era aşa cum fusese la terminarea capelei, pereții exteriori erau năpădiți de igrasie şi viță sălbatică, iar în spatele bisericii - gunoaie, bălării şi o cotineață pentru păsări. Peste tot jale şi ruină, posibilități materiale zero, dar speranță şi credință nelimitate.

Îngândurat, Părintele stătea pe o buturugă în curte şi aştepta parcă un semn, un ajutor, ceva. Şi iată că apare la poartă o femeie necunoscută. Părintele o întâmpină spunându-i: "Eşti Matilda, te aşteptam!". Femeia venea din Bucureştii Noi, adusă în urma unor rugăciuni fierbinți, prin care cerea să fie îndrumată spre o biserică şi un preot adevărat. Aşa, Matilda Mircea din Bucureştii Noi a ajuns la Biserica Sapienței, unde va lucra zi de zi alături de Părintele şi îi va rămâne credincioasă până la sfârşitul zilelor.

Acum că avea un sprijin, un suflet creştin lângă el, Părintele putea porni

la munca de refacere a bisericii. Prin Matilda, el ajunge în Bucureştii Noi, de unde „oameni cu suflete mari", aşa cum îi numea Părintele, zidari, lemnari, fierari, gospodari, femei, intelectuali vin să lucreze cu multă dăruire. Vin şi ajută şi creştinii din Bariera Vergului. Se apelează la toți cei care puteau ajuta cu bani, materiale sau mână de lucru. Se apelează la Mănăstirea Cernica, unde era stareț preotul Roman, de unde se primeşte material lemnos şi cărămidă. Se cumpără ciment. Se începe lucrul la construcție, reparându-se zidurile, se reface acoperişul cu tablă nouă, se fixează crucea, se înlocuieşte lemnăria degradată, se mută catapeteasma cu un metru mai spre altar, pentru a mări spațiul din biserică, se curăță icoanele şi candelabrul, se construieşte din temelie pridvorul. Se reface pictura în biserică şi se pictează pridvorul.

Se lucrează de zor. Părintele apelează la toți cei ce simțeau creştineşte şi româneşte. Este permanent între oameni, explică, îndrumă, încurajează şi răsplăteşte. Biserica e şantier creştin. Acum încep să curgă ajutoare de tot felul, dar cum timpurile erau tulburi şi oamenii se temeau şi de umbra lor, fiecare caută să nu fie văzut când face sau aduce ceva. Astfel, se aduc covoare pentru biserică - este chemată Matilda şi îi sunt încredințate într-un gang. Se găsesc pachete cu bani aruncate în altar sau în casa parohială când uşa era deschisă, fără a se cunoaşte donatorul. Aşa s-a putut pava curtea, reface canalizarea şi sistemul de încălzire. Se repară casa parohială, se repară şi fostul coteț de păsări, care se transformă în bibliotecă. Se amenajează grădina, plantându-se trandafiri, se reface şi se curăță troița, se amplasează bănci în curte. În interior se pardoseşte biserica cu marmură, iar altarul cu parchet. Se instalează ventilator electric, se cumpără scaune, mese pliante şi trei cazane din oțel

inoxidabil pentru aghiazmă. Se amenajează un vestiar în afara bisericii, pentru a evita aglomerația de haine şi bagaje înăuntru. Toate sunt făcute cu rost şi rânduială, pentru o cât mai bună desfăşurare a slujbelor. Părintele se dovedeşte un foarte bun organizator. Săptămânal întocmeşte listă cu cei care să vină la stropitul florilor, la spălarea curții şi la curățenie în biserică.

Rugăciunile Părintelui, însoțite de cele ale credincioşilor, aduc mereu valuri de oameni şi ajutoare masive care, bine folosite, fac din Biserica Sapienței o bijuterie.

Paralel cu restaurarea lăcaşului, se insistă foarte mult pentru trezirea, educarea şi călăuzirea sufletelor spre mântuire. Părintele este stâlpul, făclia care susține şi conduce prin exemplul personal. Este neobosit. La fiecare solicitare răspunde fără întârziere, deşi starea sănătății lui e şubredă. Într-o zi, mergând pentru un tratament la Spitalul Brâncovenesc, după un examen radiologic de coloană vertebrală, medicii, uimiți, se adună în jurul lui şi-l roagă să le explice care este secretul că în starea în care se află mai poate merge pe picioare, ba şi să activeze. Cu un zâmbet de copil nevinovat, Părintele le răspunde: "Sufletul e totul, domnilor medici, unde nu este suflet nu este nimic!".

În fiecare zi de sărbătoare şi în duminici Părintele săvârşeşte Sfânta Liturghie, iar miercurea şi vinerea după-amiază face rugăciuni, urmate de cuvânt de învățătură. Slujbele seamănă mai mult cu nişte întâlniri de familie, în care toți formează un singur trup şi suflet. Părintele explică permanent şi dă sfaturi. Nu se dă înapoi să întrerupă slujba pentru a face o observație, un comentariu, acolo şi atunci când i se pare că e necesar. De pildă, atunci când simțea că nu suntem atenți la rugăciune, zicea: "Adunați-vă, că mă trageți la

pământ, nu mă pot înălța! Sunteți împrăştiați! Coborâți în voi şi veți găsi pe Dumnezeu!".

Înțelepții, profeții Îl văd pe Dumnezeu prin rugăciune, care le înalță sufletul de pe pământ la cer. La fel i se întâmpla şi Părintelui Sârbu. Ne spunea: "Când sunt la altar, în fața Sfintei Mese şi mă rog cu lacrimi şi cu putere, simt că mă înalț, plutesc, nu mai sunt eu".

Nu se poate uita nici felul în care întrerupea slujba pentru a dojeni pe cineva că este mai grijuliu să aprindă o lumânare decât să asculte şi să înțeleagă cuvântul lui Dumnezeu. Uneori cel dojenit nu înțelegea, dar cei ce înțelegeau sensul mustrării aveau de câştigat. Aceasta pentru că mesajul general, propovăduit nu numai în cuvânt, ci şi în faptă, era: "Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu!". Nu că aprinderea unei lumânări nu ar fi importantă, dar el ne încredința că astfel de acte sunt secundare, ajutătoare. Există o ierarhizare a valorii actelor religioase, iar pe scara acestei ierarhizări, aprinderea unei lumânări este mult mai puțin importantă decât ascultarea şi însuşirea învățăturii Mântuitorului. Părintele ne explica importanța fiecărui moment din Liturghie, ne învăța când trebuie şi când nu să îngenunchem. Veghea tot timpul cu străşnicie să-i meargă bine corabiei şi nu îngăduia boală la nici unul din pasagerii ei.

Era o adevărată bucurie să-l asculți şi să-l vezi mişcându-se pe Părintele. Ținea totul sub control cu o prezență de spirit excepțională. Prevenea şi înlătura tot ceea ce ar fi deranjat bunul mers al slujbei. Se lipea de sufletul tău ca o drojdie care te ajută să creşti. Şi nu o spun ca o exagerare - aşa cum se

întâmplă când vrei să idealizezi amintirea cuiva - dar din biserica sa nu am ieşit niciodată plictisită sau obosită. Dincolo de cuvinte se simțea marea şi profunda lui iubire pentru cei din jur, ori asta era de ajuns. Omul nu are nevoie de nimic altceva mai mult decât de iubire. Organismul spiritual, dacă nu este şi el hrănit, se ofileşte şi moare. De organismul fizic avem cu toții grijă să-l hrănim cât mai bine, dar de unde să luăm hrană pentru suflet, când lumea este aşa de aridă? Iată de ce Biserica Sapienței a fost ca o oază plină de iubire în mijlocul deşertului lumesc, oază unde găseam totdeauna hrană de pâine duhovnicească ce ne ajuta să supraviețuim.

Cu toate că era mereu în mijlocul nostru, Părintele era un singuratic. Nu avea prieteni şi nici timp pentru ei. Ca toate sufletele mari, cunoştea singurătatea pe care o naşte adevărata măreție morală.

Un doctor scoate din om şi înlătură tot ce este rău şi amenință viața, îngrijind bolnavul până la vindecare, cercetându-l şi supraveghindu-l. Aşa făcea şi Părintele Constantin Sârbu cu cei din jurul său.

Fiind rugat, de pildă, să intervină în cazul unei doamne care nu mai voia să audă de preoți, Părintele, fără cruțare, după ce i-a ascultat motivația, i-a spus: "Sunteți nebună, doamnă! Trebuie să ne rugăm pentru luminarea minții şi a sufletului dumneavoastră!". Nu numai că doamna nu s-a supărat, dar a rămas credincioasă preotului şi bisericii noastre până la adormirea Părintelui.

Altădată o doamnă, al cărei fiu student se trezise tată fără a fi căsătorit, l-a rugat pe Părintele să o ajute cu rugăciuni, ea dorind avortarea copilului. Părintele, înțelegând situația, a respins-o cu cuvintele: "Pleacă din fața mea, ai pe satana!".

Într-o altă împrejurare a fost solicitat pentru sfințirea unei mese de pomenire la un credincios din parohia Vergului. Masă mare, aranjată sub pomi în curte, cu toate bunătățile pământului şi cu băuturi multe şi variate. Părintele, însoțit de Matilda, a privit masa cu tot ce era aranjat şi adresându-se gazdei, i-a spus: "Iartă-mă, eu nu pot binecuvânta această masă, care e de petrecere, nu de pomenire. Cheamă alt preot!". Şi a plecat.

Altădată, fiind împreună cu mulți preoți din Bucureşti la înscăunarea unui episcop, după ce mai toți cei prezenți au adus urările cuvenite şi laudele de rigoare, s-a ridicat şi Părintele Sârbu şi adresându-se celui sărbătorit, în loc de orice urare sau laudă, i-a spus: "Nu scaun înalt şi perne multe, Prea Sfințite! Coborâți în popor, cercetați-i suferința şi nevoile, ajutați-l să se regăsească şi să găsească drumul cel drept şi luminos. Acestea sunt misiunea şi rostul Sfinției Voastre!".

Părintele ştia precis ce avea de făcut. Ştia că omul de pe stradă venea la el cu sufletul rănit şi gol, neputincios şi dezamăgit. De aceea îl pansa, îi insufla putere şi încredere, îi îndrepta atenția spre Dumnezeu şi, prin rugăciune, îl încredința Lui. Era de fapt modul cel mai potrivit prin care el slujea pe Dumnezeu, aducându-i la picioare făptura Sa bolnavă şi deznădăjduită şi insuflându-i forță şi nădejde, cu puterea harului.

Pe lângă după-amiezile de miercuri şi de vineri, când ținea cuvânt de învățătură şi de explicare a Sfintei Scripturi, joia după-amiază, în fața unei table negre ca la şcoală, cu creta în mână, Părintele îi învăța pe cei doritori muzică bisericească. Voia cor de credincioşi instruit. De altfel, în timpul studenției frecventase timp de doi ani şi cursurile de dirijor la Conservatorul din Bucureşti.

În zilele de sărbătoare şi duminica venea în biserică la ora 6, pentru a pregăti toate cele necesare Sfintei Liturghii şi pentru a putea pomeni şi scoate părticele pentru vii şi morți. La Utrenie slujea solemn, urmărind neîncetat strana şi venind adesea să cânte el însuşi cele rânduite, aceasta întrucât cel care trebuia să se ocupe de cântare adeseori lipsea sau venea beat. Totuşi, Părintele nu l-a reclamat, n-a cerut schimbarea lui, ba chiar l-a rugat să nu mai vină, trimițându-i salariul acasă.

Părintele ținea foarte mult la ordinea din timpul slujbei. Credincioşii care intrau în biserică veneau mai întâi să aducă darul la altar, dar numai dacă erau împăcați cu frații lor. La altar eram primiți cu multă încredere, nimeni nu era lăsat să aştepte la uşă. Părintele ne ştia pe fiecare ce posibilități materiale avem, ce bucurii şi necazuri avem. Cunoscând aceste lucruri, acolo unde ştia că e multă nevoie, primea darul oferit şi după aceea întreba: "Mi l-ai dat mie, da?". Şi te ruga să primeşti înapoi darul dat. La fel proceda cu copiii, care la sfârşitul slujbei primeau toți bomboane.

Încă de la început Părintele ne-a explicat amănunțit Sfânta Liturghie - cu momentele cele mai importante, cu atitudinea pe care trebuie să o aibă credincioşii - şi apoi a impus disciplină. Astfel, darurile la altar trebuiau înfățişate până la un anumit moment al slujbei, după care preotul se preocupa numai de rugăciunile rânduite. Fiecare stătea la locul său, nu se mişca nimeni, nu vorbea nimeni, toți ochii şi toate sufletele erau spre altar. Prin mijlocul bisericii era un culoar pe care nimeni, sub nici un motiv, nu avea voie să-l ocupe. Copiii stăteau liniştiți în față sau lângă părinți. După citirea Sfintei

Evanghelii se punea un cordon între pridvor şi naos şi nimeni nu mai trecea spre altar. Părintele ne-a explicat că rugăciunea în biserică este divino-umană şi numai dacă ne integrăm în atmosfera de rugăciune putem fi siguri că rugăciunea noastră, nedespărțită de a celorlalți, se înalță, este primită şi sufletele noastre se umplu de bucurie, pace şi nădejde.

Răspunsurile la slujbă erau date de un cor alcătuit din credincioşi, sub îndrumarea Părintelui. Se cânta spre slava lui Dumnezeu, nu pentru bani sau pentru ca un glas sau altul să fie remarcat.

Totdeauna era lume multă de nu mai încăpea în biserică. Vara, când ferestrele erau deschise, oamenii ascultau de afară.

Pe cei ce nu veneau cu gândul de a se ruga, Părintele îi recunoştea imediat şi-i ruga să plece, spunându-le: "Mai mult folosiți dacă vă plimbați".

La predică, în mijlocul bisericii, pe un mic piedestal învelit cu un covoraş, rostea cuvântul tămăduitor timp de 40 de minute. Fiecare cuvânt era o chemare la adevăr, la pace şi niciodată Părintele nu uita să amintească celor de față cât de vitregit este acest neam românesc şi că izbăvirea nu poate veni decât prin credință şi iubire, deci prin Dumnezeu.

După terminarea predicii, toți treceam prin fața Părintelui pentru miruit şi el avea pentru fiecare un cuvânt de încurajare, o glumă, o vorbă caldă. Înălțați duhovniceşte, plecam la casele noastre, căutând ca prin toate faptele şi vorbele noastre să se vadă că suntem creştini.

Noi plecam la ale noastre, dar pentru Părintele ziua nu se sfârşea. Avea de răspuns întrebărilor celor care abia îl aşteptau pentru a-i împărtăşi temerile,

grijile şi necazurile lor. Răspunsul venea pe loc sau, în funcție de situație, urma să se mai discute, să se cerceteze mai bine. Cu vorbă blândă dar hotărâtă Părintele sfătuia, arăta unde e greşeala şi ce este de făcut. Dar pentru toți şi pentru toate era verdictul: "Să ne rugăm!". Problemele noastre grele erau mult cercetate şi Părintele se întreba: "Hristos cum ar fi procedat în atare situație...?".

După discuția cu oamenii şi după puțină odihnă, Părintele pornea să viziteze unul sau mai mulți bolnavi, în spital sau la ei acasă. Le ducea daruri şi cărți de rugăciune. Întors acasă singur, îşi încheia ziua citind şi rugându-se pentru noi şi pentru toată făptura lui Dumnezeu. Astfel se termina o zi de sărbătoare sau de duminică pentru preotul Constantin Sârbu.

Dacă se întâmpla ca vreun credincios să fie absent la una sau cel mult două Sfinte Liturghii, Părintele îl căuta la telefon, trimitea pe cineva sau chiar mergea personal, dacă era cazul şi niciodată nu mergea cu mâna goală. Dacă vreun credincios era bolnav şi se întâmpla să nu găsească sau să nu-şi poată plăti medicamentul, Părintele îndată spunea aceasta în biserică şi ruga să se facă tot posibilul ca respectivul să fie ajutat. Răspunsul venea fără întârziere. De asemenea făcea apel la cei ce aveau posibilitatea să intervină pentru internări în spitale, pentru consultații şi tratamente.

Pretutindeni Părintele era prezent, încurajând şi rezolvând situațiile.

Iubirea de aproapele era o permanență a vieții preotului Constantin Sârbu.

Astfel, a fost anunțat odată de un student de la Facultatea de Teologie din Sibiu că o doamnă bine-cunoscută a încercat să se sinucidă, dar surprinsă la timp, a fost salvată, starea ei rămânând însă îngrijorătoare. Părintele a plecat

cu prima cursă de avion. A zăbovit în familia respectivă mai multe zile şi s-a convins că era vorba de o boală psihică. A încurajat, a sfătuit, a invitat-o pe doamnă la Bucureşti, a făcut rugăciuni speciale. Doamna trăieşte şi astăzi şi cu multă recunoştinţă, de câte ori poate, vine la parastasele Părintelui.

Într-o altă familie, cei trei feciori, în acord cu soţiile lor, şi-au internat mama bătrână într-un azil departe de Bucureşti. Cum această bătrână îl cunoştea pe Părintele Sârbu, i-a cerut ajutorul. Părintele, ca să aibă sorţi de izbândă, a pregătit o masă plină cu de toate şi i-a invitat pe cei trei feciori. Cu mult tact a ajuns să-i convingă să-şi aducă mama înapoi şi să o găzduiască într-o cameră la via unuia dintre ei, într-o suburbie a Bucureştiului. Părintele i-a dus acolo bătrânei multe din cele necesare şi a cercetat-o permanent. Aşa împlinea el cuvântul Mântuitorului care fericeşte pe "făcătorii de pace".

Tot din dragoste pentru aproapele, Părintele a luat pe lângă el vreo cinci-şase băieţi de şase-opt ani care îl vizitau permanent şi pe care el îi îndruma. Pentru a le da sentimentul că sunt de ajutor, Părintele îi punea să adune frunzele moarte din curtea bisericii şi florile căzute pe pământ. Erau răsplătiţi cu dulciuri şi ajutoare pentru părinţii lor, căci toţi proveneau din familii dezorganizate, cu posibilităţi materiale foarte reduse.

Mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului, zice Scriptura. Acest lucru s-a adeverit şi cu Părintele Sârbu. O doamnă ameninţată cu orbirea a venit cu multă credinţă la Biserica Sapienţei. Rugăciunile Părintelui, adăugate la cele ale doamnei, au făcut ca în ziua de Joia Mare, înainte de a începe slujba celor 12 Evanghelii, doamna, care se ruga cu lacrimi, să se ridice în picioare şi să

strige: "Văd, Părinte!".

Părintele Sârbu nu dispreţuia şi nu se îndepărta de nici o altă confesiune. Argumenta şi cu multă însufleţire îşi susţinea punctul de vedere. Odată a adus la dreapta-credinţă o adventistă, dar numai după ce a stat mult de vorbă cu ea şi s-a convins că poate fi reprimită în Biserică. Nu admitea însă şi era necruţător cu practicile vrăjitoreşti, cu deschiderea cărţii şi altele de acest fel.

Părintele ţinea mult la pomenirea şi cinstirea după cuviinţă a celor adormiţi. Cu deosebit respect pentru sufletele plecate, ne atrăgea atenţia să nu facem greşeala de a nu le pomeni la ziua lor. Părintele însuşi mergea în fiecare toamnă în satul său natal şi făcea parastas la mormintele părinţilor, moşilor şi strămoşilor. Pentru ca omul să nu fie reţinut din pricina lipsei de bani, insista să nu ne sfiim să punem pomelnicele fără bani pe măsuţa de la altar, că nu banii au valoare. După terminarea slujbei de pomenire - slujbă la care toţi trebuia să luăm parte şi să nu ne rugăm numai pentru ai noştri - cu ofrandele adunate se pornea către un azil, de obicei la Ciolpani, acolo unde bieţii oameni nu mai erau priviţi decât ca nişte gunoaie ale societăţii. Se împărţeau alimente, haine şi Părintele dădea fiecăruia câte o sumă de bani.

Dar se mergea la azile şi în afara zilelor de pomenire a morţilor ori la sărbătorile mari. Dacă cei din azilele vizitate lucrau ceva - plase, şerveţele, feţe de masă, mici sculpturi în lemn - toate acestea erau luate la biserică şi vândute credincioşilor, iar banii erau duşi înapoi la azil.

Nu numai în azile, ci şi în biserică erau credincioşi care primeau regulat, fără să ştie nimeni, alimente, haine şi bani pentru nevoile lor. Şi a avut grijă

Părintele ca acest obicei să se perpetueze prin cei rămaşi şi după plecarea lui din această lume.

Alături de casa parohială de la Sapienței era grădina azilului de nevăzători. O cameră din casa parohială avea fereastra spre această grădină. Vara, la fereastra deschisă veneau locuitorii azilului, iar Părintele îi primea cu mult drag şi le împărțea ce avea mai bun.

Se ajutau, de asemenea, preoți, biserici, călugări, mănăstiri.

Părintele nu ținea seama de rigorile canonice şi de legile societății. Ceea ce-l interesa era să câştige şi să aducă la picioarele lui Iisus sufletele rătăcite şi bolnave. Astfel, un domn care nici nu voia să audă de Biserică, spovedanie şi împărtăşanie a fost invitat, prin grija soției sale credincioase, la o discuție cu Părintele. Stând de vorbă, Părintele a aflat tot ce-l frământa pe acest suflet rătăcit. Când să plece, respectivul l-a rugat pe Părintele să-l spovedească pentru a se putea împărtăşi. Răspunsul: "Eşti spovedit, vino să te împărtăşeşti!". Altădată a fost problema unei doamne care voia să se căsătorească, dar erau impedimente de ordin material în privința căsătoriei civile, căci pierdea pensia de urmaş. Părintele a făcut în mare secret cununia religioasă, pentru ca aceste suflete să fie unite în fața lui Dumnezeu.

Astfel, cu înțelepciune, discernământ şi dragoste, Părintele câştiga sufletele oamenilor şi le călăuzea. Biserica Sapienței devenise neîncăpătoare pentru numărul mare de credincioşi veniți din toate colțurile Bucureştiului şi chiar din provincie. Dar totodată devenise şi un ghimpe în ochii Securității, în mintea celor ce-L alungaseră pe Dumnezeu şi se aşezaseră ei în locul Lui,

instaurând frica, mizeria, sărăcia, minciuna. Biserica Sapienței era un pilon în această luptă mută pentru păstrarea neîntinată a sufletului şi identității neamului românesc creştin. De aceea era păzită cu străşnicie. Cel puțin doi securişti erau prezenți la toate slujbele. De altfel, Părintele îi recunoştea mereu.

Lumina din Biserica Sapienței trebuia stinsă. Trebuia bătut păstorul, ca să se risipească oile. Dar cum se putea proceda fără a se face vâlvă? Lumea nu trebuia să cunoască adevărul şi atunci s-a procedat cum nu se putea mai ticălos. Securitatea ştia că Părintele suferea, încă din închisoare, de ulcer duodenal şi l-a obligat să se interneze în spital pentru operație, deşi nu era nevoie. A fost amenințat că dacă nu se internează, va fi arestat. I s-a dat dreptul să-şi aleagă spitalul, dar medicul operator urma să fie numit şi adus de Securitate.

După multă chibzuială şi multă grijă, i s-a admis să se interneze la serviciul chirurgie de la Spitalul Poştei, unde lucra un nepot de frate al soției Părintelui.

În ziua de 14 octombrie 1975, de Sfânta Parascheva, Părintele a slujit ultima Sfântă Liturghie. La sfârşitul slujbei ne-a anunțat că este obligat să se interneze pentru operație şi nu se ştie dacă se mai întoarce. A rugat lumea să nu părăsească biserica, "să nu fie o biserică pustie". Ne-a mai spus că va fi permanent cu noi, să-l chemăm. A pus totul în ordine. A lăsat indicații cum să fie pregătită biserica, unde să fie săpat mormântul, cine să aibă grijă de parastase, cum să se procedeze cu puțina lui agoniseală. În încheiere a cerut ca nimeni să nu-l plângă, ci toți să se bucure că a scăpat de chinurile acestei vieți: "Să vă plângeți pe voi, cei ce rămâneți!". Era trist, preocupat. Şi-a pus

totul în perfectă rânduială şi a lăsat slujitor la altar.

S-a internat în dimineaţa zilei de 15 octombrie. A fost operat luni, 18 octombrie, după-amiază, de un preot adus de la Spitalul Elias. A făcut un abces abdominal, septicemie, la câteva zile a fost redeschis şi după câteva ore sufletul Părintelui şi-a luat zborul spre cele veşnice, în timp ce el rostea rugăciuni din Sfânta Liturghie.

Cu puţin înainte de moarte a fost adus în grabă Părintele Argatu de la Mănăstirea Antim, pentru ultima împărtăşanie. În jurul capului Părintelui Sârbu a apărut o aureolă aurie, văzută de Părintele Argatu. Ca să se încredinţeze că nu se înşeală, acesta a mutat perna, dar a apărut aceeaşi aureolă. Atunci Părintele Argatu a exclamat: "Cununa de martir!".

În ziua de 23 octombrie 1975, ora 15, Părintele Constantin Sârbu a părăsit această lume. În ultima sa noapte de viaţă, cu o febră de 39 - 40 de grade, cerând mereu "apă, apă rece", mi-a spus: "Curând îmi voi lua zborul. Aşa mi-a fost rânduit. Să nu vă întristaţi şi să nu judecaţi pe nimeni, căci nimic nu se petrece întâmplător, ci totul este făcut cu multă înţelepciune. Eu v-am iubit mult. Cu voi şi prin voi am dus la bun sfârşit lucrarea lui Dumnezeu ce mi-a fost încredinţată. Să vă rugaţi pentru mine. Am mare nevoie de rugăciunea voastră sinceră şi profundă. Eu voi fi permanent cu voi. Chemaţi-mă! Nu uitaţi că rugăciunea e totul şi că rugăciunea în biserică este şi mai importantă!".

Sufletul său a plecat cu durerea de a nu fi putut evita operaţia şi cu dorinţa arzătoare de a fi aduse în acelaşi mormânt cu al său osemintele soţiei sale.

Trupul neînsufleţit a fost depus în Biserica Sapienţei. Pelerinaj la

catafalcul Părintelui. Multe lacrimi, multă durere.

Ne pleca lumina, călăuza.

Când, cu câteva zile înainte de a se interna în spital, o doamnă, fiică duhovnicească, îi dăruise în numele credincioşilor flori şi o felicitare frumos scrisă pe un pergament, Părintele, foarte emoţionat, îmi spusese: "Vezi, mi-au dat hrisov domnesc, carte ca la domni! Ce-am făcut eu pentru voi ca să merit atâta iubire şi recunoştinţă...?".

Ştiam bine ce a făcut pentru noi. S-a rugat plângând şi a plâns rugându-se, ca noi să putem merge pe cale de lumină. Ne-a învăluit zi de zi şi an de an în râuri de iubire. Şi s-a înfăptuit minunea: ne-am născut a doua oară, eram alţi oameni, înţelegeam şi acceptam suferinţa noastră şi nu treceam nepăsători pe lângă suferinţa altora. Trăiam ca şi Părintele şi, cu el odată, drama fiecăruia. Eram una cu el, eram o familie şi parcurgeam acelaşi drum. Prin el şi de la el am primit lumina nestinsă a binelui şi adevărului şi am înţeles ceea ce până atunci nu înţelesesem: că Dumnezeu este în noi.

S-au scris aceste rânduri pentru a fi împlinită ultima dorinţă a preotului Constantin Sârbu, care în cea din urmă noapte a petrecerii sale pe acest pământ, fiind în cumplită suferinţă fizică, a cerut: "Atunci când se va putea, să se spună adevărul despre moartea mea!".

Deşi s-au scurs 24 de ani de la plecarea în veşnicie a Părintelui Constantin Sârbu, credincioşii nu l-au uitat. An de an, la sărbătoarea Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena şi la 23 octombrie, ziua adormirii Părintelui, se fac parastase

la mormânt. Creştinii adunaţi dau slavă lui Dumnezeu prin rugăciuni, mulţumindu-I că au fost învredniciţi să trăiască în preajma acestui preot şi cerând pentru sufletul său odihnă în lumina cea neînserată a Împărăţiei lui Hristos.

Dr. Octavia Tăslăoanu, 1999 [2]

[2] Mărturie apărută în broşura *Preotul Constantin Sârbu, slujitor al Supremului Adevăr*, Bucureşti 2002.

VOI SUNTEŢI PECETEA APOSTOLIEI MELE...

- din amintirile fiilor duhovniceşti -

Deci, fraţii mei iubiţi şi mult doriţi,
bucuria şi cununa mea,
aşa să staţi întru Domnul, iubiţii mei.
Cele ce aţi învăţat şi aţi primit şi aţi auzit şi aţi văzut la mine,
acestea să le faceţi şi Dumnezeul păcii va fi cu voi.
M-am bucurat mult în Domnul că a înflorit iarăşi
purtarea voastră de grijă pentru mine.
N-o spun ca şi cum aş duce lipsă,
fiindcă eu m-am deprins să fiu îndestulat cu ceea ce am.
Ştiu să fiu şi smerit, ştiu să am şi de prisos;
în orice şi în toate m-am învăţat să fiu şi sătul şi flămând,
şi în belşug şi în lipsă.
Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întăreşte.
Iar Dumnezeul meu să împlinească toată lipsa voastră
după bogăţia Sa, cu slavă, întru Hristos Iisus.
(Filipeni 4; 1, 9-13, 19)

Sufăr până ce Hristos va lua chip în voi...[3]

Se spune că Dumnezeu înzestrează pe fiecare preot cu câte un dar: unii au darul vederii în duh, alții sunt buni predicatori, alții buni duhovnici sau vindecători. Uneori Dumnezeu face o minune şi lasă toate aceste daruri să existe într-un singur om, făcându-l vas ales. De aceea este foarte greu să redai în cuvinte momentele de excepție petrecute în preajma Părintelui Constantin Sârbu.

---

[3] Amintirile inserate în acest capitol sunt fragmente din relatările câtorva fii duhovniceşti cuprinse în cartea „Un mare mărturisitor creştin. Preotul Constantin Sârbu", Ed. Bonifaciu, Buc. 2000, ediție îngrijită de Xenia Mămăligă. Pentru cursivitatea textului, am renunțat să menționăm în dreptul fiecărui paragraf numele autorului, socotind mai importantă ideea de ansamblu pe care selecția noastră încearcă să o pună în evidență. Menționăm aici pe semnatarii acestor amintiri, alături de titlurile capitolelor scrise de ei, aşa cum apar în cartea mai sus pomenită: Matilda Mircea, *Început de păstorire şi lucrare la Biserica Sapienței;* Constantin Burlăcioiu, *Liturghisitorul;* Tatiana Cortun, *Învățătorul;* Ana Cristea, *Părintele săracilor;* Lucica Scurtu Popşor, *Înzestrat cu toate darurile;* Mariana Stoicof, *Duhovnicul;* Maria Mărculescu, *Un ales al Domnului;* Elena Hanganu, *Ultimele zile.* La acestea se adaugă mărturiile semnate Ana şi d-na Paraschivoiu din broşura *Preotul Constantin Sârbu, slujitor al Supremului Adevăr,* Bucureşti 2002.

În viața de toate zilele, Părintele Sârbu era pătruns în fiecare clipă de tainele cerului, dar se apleca peste frământările pământului în care erau prinşi oamenii, cunoscând în adânc tainele sufletului omenesc.

Darul de a picura în inima fiecărui om un strop din inima, din dragostea lui, era taina puterii lăuntrice de atracție pe care Părintele o avea față de oricine; este cel mai mare dar pe care îl are un conducător, mai ales un conducător de suflete. La aceasta se adăugau şi chipul şi întreaga lui prezență care erau lumină, armonie, bunătate, maiestate, blândețe, inteligență.

În clipe grele de mari încercări ale cuiva, Părintele lua asupra sa suferința, drama, purtând-o el în mare măsură, uşurând sarcina celorlalți prin rugăciunile fierbinți, bine primite de Dumnezeu şi prin cuvântul lui cald şi mângâietor.

Mare şcoală era pentru noi sfânta spovedanie la Părintele Sârbu!

Dojana lui era bețişorul lui Dumnezeu. Ştia să dojenească aşa cum numai o mamă sau un tată o pot face. Avea darul de a ne face să înțelegem de ce nu a fost bine ce am greşit. Avea timp totdeauna pentru noi, să ne asculte cu mult interes duhovnicesc, cu toată dragostea de care era în stare un om.

Noi eram copiii, familia lui, de care nu s-a despărțit nici o zi decât la moarte. Nu s-a îndurat, în unsprezece ani cât a liturghisit la Biserica Sapienței, să-şi ia concediu decât o dată sau de două ori câteva zile. Până la dânsul nu am întâlnit un preot care să iubească pe semenii lui ca pe proprii copii dați

lui de Dumnezeu. Vedeai bine cum se simțea dator să le corecteze traiectoria greşită a vieții lor sufleteşti, urmărind apoi, prin mijloacele sale fine, rezultatele.

Un alt dar ce i-a fost hărăzit de sus Părintelui Sârbu a fost talentul de a lucra cu oamenii, de a-l pune pe fiecare în locul potrivit, pentru ca el să-şi dea cu cel mai mare folos „obolul" lui.

Lângă mulți prezența sa a fost o binecuvântare!

Eu port în trupul meu semnele Domnului Iisus...

După ce a terminat construirea bisericii, în anii aceia grei de după război, în 1954, Părintele a fost arestat. Spunea:

- M-au ars cu fierul roşu la tălpi, mi-au smuls barba, m-au bătut, dar le-am zis: "Puteți să mă chinuiți cât vreți, dar nu mă lepăd de Hristos!".

Odată, povestind despre închisoare, a spus:

- Nu m-am temut niciodată de moarte, dar a fost un moment când am fost foarte aproape de ea. Ne-au urcat într-un camion. Câți am fost, nu ştiu. Câți pot intra într-un camion, puşi nu unul lângă altul, ci unul peste altul. Eu căzusem. Nu alegeam locul cel mai bun, ba dimpotrivă! Ne-au urcat în forță. Eu am căzut în partea de jos a podelei. Peste mine au căzut alții, mulți. Au alergat cu noi, ne-au transportat zeci de kilometri. Când ne-au coborât din maşină am căzut jos, inconştient. Mă sufocasem!

Pentru a mă întări sufleteşte, Părintele s-a deschis față de mine, povestindu-mi din suferințele prin care a trecut în anii grei de închisoare. Suferea şi acum de pe urma lor. Nu se putea apleca din cauza coloanei vertebrale. Avea câteva vertebre tasate şi ceva ieşit în afară. Mă ruga uneori să-l spăl pe picioare şi să-l ung cu alifie antireumatică, adusă de mine din U.R.S.S.. Aşa am văzut că avea pielea de pe tălpi încrețită şi trei dungi de cicatrice de-a lungul tălpilor. Mi-a spus că acolo a fost ars cu bară de fier încinsă în timpul anchetelor. Se putea unge singur doar cu ajutorul unui băț având o bucată de tifon la capăt. Din cauza acestor răni cicatrizate mergea greu şi călca mai mult pe călcâi şi pe vârful degetelor. De asemenea, din cauza coloanei ce purta urmele loviturilor la care a fost supus, nu se putea întoarce decât cu tot trupul. Cu toate acestea, nimeni nu-şi putea da seama cât era de bolnav, căci Părintele era mereu în activitate.

După ieşirea din închisoare, l-am întrebat pe Părintele:

- De ce nu v-ați dus să stați la fetele dumneavoastră?

- Nu, Dumnezeu nu m-a lăsat pe pământ să mă duc cu copilul în parc şi să-i cumpăr iaurt şi bomboane. Dumnezeu m-a lăsat pe pământ să-I slujesc Lui şi oamenilor. Unii, chiar dintre cei de la conferințele preoțeşti, îmi spuneau că sunt exagerat în credință, că „sar peste gard". Dar poți fi exagerat în slujirea lui Dumnezeu? Ce făceam şi înainte, decât că împlineam legea iubirii Lui...?

Patriarhul Justinian, la care s-a prezentat când a ieşit de la închisoare pentru a-i cere o parohie, i-a spus:

- Ce să-ți dau eu ție, Sârbule?

- Cea mai săracă biserică din Bucureşti, Prea Fericite!

- Ştiu eu, a zis Patriarhul, că orice biserică ți-oi da ție, tu faci din ea o grădină!

Şi aşa a fost.

Biserica Sapienței: Puterea Mea se desăvârşeşte în slăbiciune...

Încă din prima zi a venirii sale la Biserica Sapienței, Dumnezeu i-a trimis Părintelui Sârbu un ajutor neaşteptat: o „firimitură" de femeie, care şi-a pus sufletul, cu smerenie şi simplitate, pentru biserică şi păstorul ei.[4]

Din cauza tulburărilor de la biserica din cartierul nostru din Bucureştii Noi, toată lumea s-a împrăştiat. Eu am început să mă rog zilnic, să citesc Paraclisul Maicii Domnului, rugându-o să-mi arate unde să mă duc, întrucât aveam nevoie de hrană pentru suflet. Într-o noapte am visat un tânăr îmbrăcat într-o cămaşă lungă, albă, care m-a întrebat: „Vrei să fii mai tare sufleteşte? Scoală-te şi vino să mergi cu mine!". Am plecat şi - în vis - am luat tramvaiul 20, care atunci ajungea la Podul Izvor. De acolo ne-am dus pe jos până la Biserica Sapienței. Când am ajuns în poarta bisericii, tânărul m-a lăsat singură şi eu m-am trezit.

[4] Este vorba de Matilda Mircea, cea care l-a ajutat pe Părintele Sârbu în toată lucrarea desfăşurată la Biserica Sapienței, din prima zi a venirii sale şi până la fericita lui adormire.

Dimineața, imediat ce m-am sculat, am pornit pe același drum, având sentimentul că tânărul din vis mă însoțește. Când am ajuns în poarta bisericii, acest sentiment a dispărut. În curtea neîntreținută, părăsită, l-am zărit pe Părintele Sârbu stând pe o buturugă. Cum m-a văzut, a venit în calea mea şi mi-a zis:

- Bine ai venit, Matilda Cocuța! Eu m-am rugat lui Dumnezeu să-mi trimită un bărbat ca ajutor. Ce-ai să poți face tu, o firimitură de femeie? Dar poate ai să mă ajuți şi tu. Vino, stai lângă mine pe buturugă!

Eu m-am mirat în sinea mea. Nu mă cunoştea, nu ştia cine sunt. De unde a ştiut cum mă cheamă...?! Dar n-am zis nimic, m-am aşezat lângă el pe buturugă. Atunci Părintele a început să-mi spună că a venit din închisoare, că în urma cererii sale de a fi reîncadrat i s-a încredințat Biserica Sapienței şi că de acum înainte împreună ne vom ruga aici lui Dumnezeu. Deocamdată însă nu are nici unde dormi, nu are nici cheile de la biserică şi nici de la casa parohială. Doarme printre dărâmăturile de la Biserica Domnița Bălaşa, pe un preş lucrat din cârpe, ca acelea ce se pun în casele de la țară.

Părintele povestea şi plângea.

Ne-am uitat în jurul bisericii. În față, până la poartă erau bălării. În spate era ruină: un coteț de găini, urme de şobolani, picioare de pui, mizerie mare.

- Oare, Cocuțo, facem noi ceva aici? m-a întrebat Părintele.

- Dacă te-a adus Dumnezeu aici, facem! l-am încurajat eu.

- Păi, de unde oameni?

- Vă aduc eu din Bucureştii Noi. Dar să vă rugați! Eu sunt păcătoasă. Dacă vă rugați, facem!

A râs şi el un pic, apoi mi-a zis:

- Acum să mergem la cimitir, la nevasta mea!

El însă mergea greu, avea nevoie de baston. Am găsit unul aruncat în grădina de alături, de care s-a servit la început. Avea nişte bocanci grei, mari, aproape fără talpă şi nişte haine învechite cu care ieşise din închisoare.

La cimitirul Belu, unde am ajuns, banca de la mormânt avea piciorul rupt. L-am pus eu cum am putut şi Părintele s-a aşezat. Apoi mi-a spus că îi este foame. Cred că într-adevăr îi era foame, dar poate mi-a zis aşa şi ca să rămână el singur la mormântul soției. Era sâmbătă, se făceau parastase. Am plecat la poarta cimitirului să iau pomană de la lume. O doamnă mi-a dat şi un pahar în care să-i duc apă. Dar când m-am întors, am văzut că Părintele era culcat pe mormânt cu fața în jos şi bastonul alături. M-am speriat. Ce-am pățit până l-am ridicat! L-am aşezat pe bancă.

Curgeau lacrimile pe bocancii lui povestindu-mi cum a cunoscut-o pe soția lui, ce om deosebit a fost, cât de mult l-a ajutat şi cum a murit lăsându-l cu două fetițe pe care le-a crescut până la arestarea lui. Au rămas în grija femeii de la lumânări de la Biserica Vergului. Nu ştia unde sunt şi nici nu voia să-l vadă în starea în care se afla.

După ce ne-am întors la biserică, Părintele a vrut să se ducă să se culce la Domnița Bălaşa. Eu i-am zis:

- Hai să facem o cămăruță, ca să aveți unde sta, să nu mai stați printre dărâmături la Domnița Bălaşa!

- Cu ce să facem?

- Eu cunosc pe starețul de la Cernica!

Părintele mi-a dat atunci o scrisoare în care spunea cum a ieşit din închisoare, în ce stare se află, cum a primit să slujească la Biserica Sapienței şi are nevoie de ajutor.

Ziua următoare m-am dus la Cernica. Părintele stareț ne-a promis ajutor. Într-adevăr, peste o zi sau două a venit maşina de la Cernica cu trestie, scule, var, nisip, ipsos şi doi călugări pentru lucru. Am luat şi eu încă trei oameni. Nu vă pot spune cum ne-a ajutat Dumnezeu! Într-o singură zi am făcut scheletul şi l-am lipit şi cu pământ.

Până am terminat cămăruța, până s-a mai uscat, Părintele s-a mutat în pivniță. Pe atunci acolo era numai gunoi, care ajungea până la geam. Am scos gunoiul, am făcut curat atât cât s-a putut şi Părintele a dormit acolo vreo săptămână.

Pe când lucram la ridicarea cămăruței, Părintele m-a trimis la poştă să expediez o scrisoare. Acolo, în spatele zidului aceluia înalt unde lucrează fetele de la poştă, era o doamnă care plângea, plângea într-una. Am întrebat-o de ce plânge.

- Lasă-mă în pace! mi-a răspuns ea.

- Nu te las deloc! Spune-mi, că eu ştiu un preot bun. Dacă te duci la el şi îi spui necazul, o să-ți ajute. Ia scrisoarea asta şi apoi hai cu mine, că te duc eu acolo!

N-am lăsat-o până n-a venit cu mine. Părintele a vorbit cu ea, i-a făcut o rugăciune, a învățat-o ce să facă şi a încurajat-o, zicându-i că în două-trei zile nu va mai avea pricină de plâns. Cred că îi plecase bărbatul de acasă.

Într-adevăr, peste câteva zile doamna a venit şi în semn de mulțumire şi bucurie a adus o canapea cu rezemătoare, o masă, un scaun şi a mobilat cămăruța cea mică. A adus şi haine şi ghete, încât Părintele mi-a dat mie, ca amintire, bocancii şi pantalonii cu care a venit din închisoare, pe care îi păstrez până astăzi.

După câteva zile de la venirea lui, Părintele a primit cheile de la biserică şi de la casa parohială, dar nu s-a putut muta în casă, întrucât era ruinată. Când am intrat în biserică, am văzut că şi ea era deteriorată. Prin pereți se vedea afară şi ploua prin acoperiş. Înăuntru erau îngrămădite statui fără mâini, pe jos lespezi de piatră, unele înclinate iar altele lipsă, păianjeni pe pereți.

Am scos statuile şi am făcut curat. Părintele s-a rugat mult, în genunchi şi cu lacrimi pentru lucrarea sa. La un moment dat mi-a descoperit în taină o mare bucurie a sa. Pe când se ruga, a văzut aievea în fața ochilor, la altar, Cina cea de Taină şi a auzit un glas zicându-i: „Stai pe picioarele tale şi lucrează!".

- Dumnezeu ne va ajuta! a spus el.

Apoi, într-o duminică, mi-a zis:

- Ce facem, Cocuțo? Trebuie să ne rugăm ca Dumnezeu să coboare asupra noastră mila şi ajutorul Lui. De unde să aducem creştini cu care să slujim Sfânta Liturghie?

În apropiere era o întreprindere de ortopedie. Fiind duminică dimineața, salariații de acolo aveau şedință. Înainte de ora zece m-am dus la poartă. Când au început să iasă, le-am zis să vină, care vor, pentru zece minute, că a venit un preot de la închisoare şi nu poate să facă Sfânta Liturghie singur. Vreo şase bărbați, cam cu rezervă, au zis:

- Hai să mergem!

Au venit şi două cucoane.

Părintele a început prin a le povesti câte ceva din viața lui, apoi a vorbit şi despre închisoare, încât plângea lumea ascultându-l. Tot atunci a spus şi despre intențiile lui cu privire la refacerea bisericii.

După aceea a început Sfânta Liturghie. Înainte de citirea Evangheliei, m-a trimis să aduc „covorul" din casă - preşul pe care dormea el la Domnița Bălaşa - şi să-l pun în biserică, să poată îngenunchea doamnele.

- Păi, ăsta-i covor? au întrebat ele.

- Da, ăsta-i, altul n-am! Poate, cu ajutorul lui Dumnezeu, vom primi şi noi vreunul!

Şi doamnele au îngenuncheat pe el.

Sfânta Liturghie i-a impresionat pe toți. Cei care au venit atunci au spus altora şi aşa a început lumea să mai vină.

Unii voiau să-i dea bani Părintelui, dar el nu primea în mână. Le zicea să-i pună pe geamul din spatele altarului. Acolo găsea apoi plicuri cu bani, căci lumea era atrasă de blândețea, de harul lui şi avea încredere în rugăciunile sale.

De n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cel ce o zideşte...

Peste câtva timp, m-a chemat Părintele şi mi-a zis:

- Cocuțo, trebuie să începem lucrarea. Ne trebuie douăzeci de saci de ciment. Am făcut o cerere şi o să-ți arătăm unde să te duci să obții aprobarea.

Eu eram în rochia cu care căram moloz, făceam curățenie, dar le-am lăsat pe toate şi am plecat cu Părintele şi cu domnul Bartolomeu, contabil la Arhivele Statului. Ne-am dus la un Minister unde se dădeau astfel de aprobări. În față era un parc. Părintele cu domnul Bartolomeu s-au aşezat pe o bancă şi mi-au explicat cum să urc scările şi unde este uşa la care trebuie să bat. Domnul Bartolomeu ştia, căci, după cum am aflat mai târziu, el mai încercase să obțină aprobarea, dar nu reuşise. Eu însă nu ştiam pe atunci că nu se dau astfel de aprobări.

Am urcat scările, am intrat. La birou era un domn, căruia i-am pus înainte cererea mea.

- Ce-i asta? Douăzeci de saci?! Dumneata te joci?...

Şi mi-a făcut semn cu mâna să plec.

- Dar ce este? am zis eu. Nouă atât ne trebuie, ba chiar mai mult!

El nu mi-a mai răspuns şi a plecat. Eu însă am rămas şi Dumnezeu şi-a făcut lucrarea Sa. Dumnezeu ne-a ajutat. Stând eu acolo, a intrat o doamnă. S-a dus la haina domnului, care era agățată în cui, a căutat în buzunare, i-a luat o hârtie, a ascuns-o sub vesta ei şi a plecat. Eu am văzut că este o hoție şi am rămas acolo. Când a intrat din nou domnul în birou, s-a cam răstit la mine:

- De ce n-ai plecat? Ți-am spus să pleci!

- N-am plecat, i-am zis, dar să ştiți că a venit o doamnă şi v-a luat din haină, din buzunarul acela, o hârtie.

Cum a auzit, s-a speriat. A luat repede ştampila, a pus-o de două-trei ori pe cererea mea, a iscălit şi mi-a dat hârtia zicând:

- Du-te sănătoasă!

Apoi a plecat fuga pe trepte în jos, ca s-o prindă pe doamna care-i luase hârtia.

Când am ajuns şi eu jos, Părintele m-a întrebat:

- Ce-ai făcut, Cocuțo?

- Cu rugăciunile Sfinției voastre, ne-a ajutat Dumnezeu!

Altădată era nevoie de nisip pentru repararea bisericii. A aranjat Părintele, prin domnul Cornel, nişte maşini care să meargă la o carieră de nisip. Dar trebuiau oameni pentru încărcatul maşinilor. În acele zile mie îmi era rău, mă durea stomacul foarte tare. Soțul meu îmi zicea:

- Du-te la Părintele, că acolo te-ai îmbolnăvit!

Şi m-am dus. Părintele a ieşit pe scară:

- Ce faci Cocuțo?

- Am venit să-mi dați vreo bulină, că mă doare rău stomacul. Mi-e rău. Soțul mi-a zis că aici m-am îmbolnăvit!

- Ştiu, Cocuțo, că îți este rău. Dar ia tu o lopată din cele atârnate lângă uşă şi uite, aici, pe hârtiuța asta, ți-am scris adresa unde este nisipul şi unde ne trebuie oameni să încarce maşina. Trebuie unul de o parte şi altul de cealaltă. N-avem oameni.

Nu mi-a dat nici o bulină. Am luat lopata de coadă şi am plecat aşa, târâş-târâş, cu adresa într-o mână şi cu lopata în cealaltă. Eram supărată. Să nu-mi dea nici o pastilă!

Când am ajuns acolo, l-am găsit pe domnul Cornel. El a văzut că merg greu şi mi-a zis:

- Mai stai nițel, poate-ți mai trece până vine altă maşină!

Dar imediat a venit alta să o reîncărcăm. Atunci am luat lopata şi am zis:

- Maica Domnului, ajută-mă, că mi-e rău!

Şi când am zis aşa şi am început să arunc nisipul în maşină, am simțit ca o putere în mine. După aceea nu mă mai puteam opri. Îl ajutam şi pe omul din partea cealaltă!

Când a ajuns domnul Cornel cu un rând de nisip la biserică, Părintele l-a întrebat:

- Ce face Cocuța?

- Îl ajută şi pe cel de pe partea cealaltă!

Apoi a început şantierul mare, pentru zidirea pridvorului. A vorbit Părintele cu cineva şi au venit două tractoare cu cărămizi. Şi erau cărămizile de curând scoase din cuptor, fierbinți. La descărcatul lor a venit atâta lume, încât stăteam unul lângă altul şi le dădeam din mână în mână. Toți aveam mâinile cu mănuşi sau legate cu cârpe, ca să nu ne frigem. Părintele ne zicea:

- Rugați-vă, rugați-vă! Nu vorbiți unul cu altul altceva nici un cuvânt! Rugați-vă! Să mulțumim lui Dumnezeu şi să înălțăm slavă Lui!

Oamenii cu tractoarele trebuiau să plece repede, să nu se afle că au venit cu cărămida. Ea era plătită, dar fără aprobare superioară. Era în vremea când nu se dădeau materiale de construcție pentru biserici.

Când a început şantierul mare, mă sculam de dimineață, mă duceam pe la casele oamenilor şi le lăsam scrisă adresa bisericii, iar oamenii veneau.

În acelaşi timp cu pridvorul a început să se construiască şi bucătăria şi s-a aranjat şi sălița de la casa parohială, unde se țineau veşmintele.

Greutăți am avut şi cu geamurile de la biserică. Cercevelele erau stricate, putrezite. Nu puteai bate un cui, nu şedea cuiul în ele. Trebuia să facem rame noi. Părintele voia neapărat să fie din stejar, din lemn rezistent. A trimis oameni peste tot la depozite, dar nu se găsea nicăieri scândură de stejar. Atunci a zis:

- Să-i spunem Cocuței. Ea face ce face şi găseşte!

Şi a venit la mine în Bucureştii Noi şi mi-a spus ca în ziua următoare să nu mă mai duc la biserică, ci să merg să caut scândură. Lângă mine, în cartier, se afla un depozit de scânduri. M-am dus acolo, dar răspunsul a fost acelaşi, că nu au aşa ceva de vânzare. Vrând să plec, am văzut un copil căruia îi căzuse ceasul de la mână şi plângea căutându-l. M-am aplecat şi eu să-i caut ceasul şi am văzut jos scânduri de stejar. După ce am găsit ceasul copilului m-am întors, l-am cinstit pe paznic, dar el mi-a spus că întrucât scândurile de stejar nu putrezesc, ele sunt puse numai ca un pod peste care să se aşeze scândurile de brad şi nu poate da stiva la o parte.

L-am sunat pe Părintele şi a venit cu oameni de la biserică. S-a învoit cu omul să cumpere cât aveam nevoie, apoi au dat la o parte scândurile de brad,

au luat pe cele de stejar şi au pus stiva la loc. Ce bucurie pe Părintele! Plângea de bucurie!

Paralel cu participarea la slujbe, lucram la renovarea bisericii. S-au făcut săpături pentru centrala termică, pentru introducerea gazelor în biserică şi în casa parohială. Până în 1968 ne încălzeam cu lemne. Fiecare aducea de acasă câte o bucată de lemn, ce putea. Se folosea şi ce mai rezulta din cofraje, nu se arunca nimic. Poate că ar fi putut cumpăra Părintele lemne pentru încălzirea bisericii, dar cred că şi prin bucata de lemn pe care fiecare o aducea, el voia să păstreze trează în noi conştiința că trebuie singuri să ne îngrijim şi să ne încălzim biserica noastră.

Tot atunci s-a refăcut instalația de canalizare şi apă în casa parohială şi în curte.

Părintele zicea mereu:

- Ce facem noi acum trebuie să fie definitiv. Nu trebuie să vină nimeni după noi să mai repare ceva. Nu facem lucru de mântuială. Nu! Nu se ştie cine vine după mine aici. Poate să vină un preot care să aibă copii mulți şi acela nu va putea să facă nimic. Vremurile se vor schimba, vor fi mai apăsătoare. Noi facem puțin, dar să facem foarte bun!

Imediat, în iulie acelaşi an, ne-am apucat de gardul de fier. Gardul necesita lucrări de borduri turnate în beton şi grilaje metalice. Părintele era foarte sever în a se face treabă bună. S-au săpat treizeci de centimetri adâncime la fundație şi s-a turnat beton în cofraje. Coordonator era Moş Gheorghiță,

austriac de origine, venit la noi de la biserica Bucur. El făcea şi zidărie şi lemnărie, instala încălzire prin centrală cu gaze, era priceput la toate şi nelipsit de la orice lucrare.

Materialele de construcţie le obţineam de unde puteam. Nu se lua niciodată nimic pe degeaba. Se lua totdeauna cu bani. Părintele zicea:

- Biserica noastră nu trebuie să fie acuzată că a luat materiale fără să le plătească şi să vină anchete să ne cerceteze. Noi nu avem nevoie de aşa ceva, avem nevoie de seriozitate!

Chiar dacă nu se lua cu acte şi aprobare superioară, se plătea şi se lua cu bon.

Mai târziu a început un alt capitol important în ce priveşte construcţia, anume repararea zidăriei exterioare a bisericii, care prezenta urme de umezeală. Lucrarea s-a făcut prin 1970-1971. Nu se ştia din ce fel de cărămidă sunt pereţii. Consultându-se câţiva specialişti, i s-a sugerat Părintelui că tencuiala nu mai prezintă garanţie, nu se mai pretează la zugrăveală şi trebuie dată jos complet. S-a început această operaţie. Cineva a propus să se facă nişte scoabe, cu care să se curețe printre rosturile cărămizilor. Le-a făcut un tânăr, domnul Petrică, care lucra la uzinele 23 August. S-au procurat şi ciocane. S-a constatat că zidul era din cărămidă oltenească, făcută acum sute de ani în cuptoarele de pe malul Dâmboviţei. Pereţii erau groşi, dar bordura era făcută din var şi pământ, un fel de pastă. S-a dat jos tencuiala, s-au curăţat rosturile, încât puteai să bagi degetul între cărămizi. S-a aplicat apoi o tencuială cu praf de piatră. În şaua fundaţiei s-a turnat smoală, ca să nu mai tragă umezeală.

S-au executat în partea de jos a pereţilor exteriori nişte canale de aerisire cu site, ca să nu se mai ridice umezeala. Apoi s-a aplicat praful de piatră. Lucrau oameni specializaţi, având ca ajutoare pe credincioşi.

Era în vremea când primăriile făceau apel la „munci patriotice", un anumit număr de ore sau zece zile pe lună. Primăria Sectorului 5 era chiar în colţul străzii Sapienţei. Primarul se uita pe stradă şi zicea:

- Ia te uită, mă, la noi nu vine nimeni să facă ore de muncă patriotică şi uite, la biserica de acolo vine o armată de oameni, bărbaţi şi femei! Ce le-o fi dând popa ăsta de se duc acolo?!...

Părintele avea o dragoste deosebită ca toţi care lucrează să şi mănânce la biserică. Era o credincioasă, Jeni, mărunţică, din Bucureştii Noi, foarte cumsecade şi de o noblețe sufletească rar întâlnită. Ea se ocupa cu bucătăria. Ea gătea, aranja, invita la masă. Lucrau câte douăzeci-treizeci de oameni şi pentru toţi se găsea de mâncare.

Ţin minte că tencuiala am dat-o jos în Postul Mare. La ora mesei ne venea mâncare gata gătită: castroane mari cu fasole bătută cu ceapă deasupra, borş de ştevie, sarmale de post...

Părintele spunea:

- Gata, acum lăsăm lucrul, hai să stăm la masă! Toată lumea la masă, toate femeile care aţi gătit staţi la masă! Eu şi cu Jeni vă servim. Ea pune în farfurie şi eu vă servesc.

Femeile se opuneau, dar Părintele insista:

- Nu, nu! Şi preotul trebuie să participe la această muncă. Eu nu pot să dau cu lopata, nu pot să mă urc pe schelă, dar asta pot s-o fac. Totdeauna vorba trebuie să fie unită cu fapta!

Şi el ne servea.

Era Părintele atât de hotărât, atât de insistent în problemele pe care le avea de rezolvat, încât nu se lăsa niciodată înfrânt şi lupta până la capăt. Dacă-şi punea în gând să facă ceva, pleca de acasă pe vânt, pe ploaie, pe orice vreme. Numai ce-l vedeai că-şi lua bastonul şi pornea la drum pentru interesele bisericii.

În seara dinaintea plecării la spital pentru operație s-a dus la o doamnă care avea o funcție de răspundere la Consiliul Popular al Capitalei, la Spații Verzi, doamnă a cărei fetiță venea la biserică şi-l iubea mult pe Părintele. I-a spus că a doua zi se internează şi că până dimineață trebuie neapărat să fie asfaltată curtea bisericii, fiind ultima lucrare pe care el doreşte s-o facă. Doamna respectivă, de dragul fetiței ei, i-a promis că va face tot posibilul. A chemat pe un inginer, şef la un sector şi i-a spus despre ce este vorba, rugându-l să facă treaba în noaptea aceea, fără să ştie nimeni. Acela i-a promis, zicând că şi tatăl lui este preot... Până dimineață curtea a fost asfaltată şi Părintele a plecat liniştit la spital, pentru că-şi dusese la bun sfârşit lucrarea materială privind biserica.

Părintele iubea nespus florile. Se bucura şi să dea şi să primească. Nu ştia cum să facă mai frumoasă grădinița de lângă biserică, numai cu flori „alese".

Plantase mulți trandafiri, fiecare răsărit din „dania" de câțiva lei a câte unui credincios.

Eu aveam posibilitatea să procur flori pentru grădină. Le aduceam aşa, mai... discret, ca în timpurile acelea. Odată, văzând că am descărcat nişte lădițe, a venit repede, bucuros cu două sticle de Cotnari să le dea şoferului. Acesta, care nu prea ştia bine rosturile (îi spusesem că le vom da la Forțele de Muncă, de vis-à-vis) a rămas mirat. I-am spus:

- Ce să facem acum? Preotul acesta ne-a văzut cu florile şi a crezut că sunt pentru biserică! Ia vinul, zi „bogdaproste" şi... gata!

L-am „admonestat" apoi pe Părintele Sârbu pentru mica încurcătură, spunându-i că şi atunci când mă cheamă la telefon la serviciu să nu mai zică „Părintele Sârbu", ci „unchiul" şi să nu mai întrebe: „Când aduc florile?"...

Era uneori naiv şi drăguț ca un copil. Telefona şi spunea solemn: „Alo, aici e unchiul!".

Părintele îndrăznea orice pentru biserică şi tot ce încerca avea rezultatul dorit.

Doamne, iubit-am bună-cuviința casei Tale...

În fiecare miercuri şi vineri după-amiaza, după terminarea slujbei, Părintele mai rămânea în biserică pentru a ne învăța. Ne spunea:

- Datoria mea de preot este să vă învăț, fiindcă neînvățarea este pricina că oamenii nu mai ştiu nimic, se mărginesc la tot ce este uşor şi material, la acatiste, pomelnice şi lumânări. Nici lumânarea şi nici pomelnicul nu te mântuie, ci credința, rugăciunea şi faptele bune. Voi ați renunțat la rugăciune pentru că a te ruga este mai greu: trebuie să te interiorizezi, să depui un efort.

Aţi renunţat la ceea ce este greu de înţeles şi aţi rămas la ceea ce puteţi înţelege. Voi nu aveţi o credinţă luminată, că aşa aţi apucat. Vă sfătuiesc să citiţi, să mergeţi la o biserică unde este un preot cu dragoste de Dumnezeu. Noi, preoţii, suntem vinovaţi că nu am îmbrăţişat această sfântă slujire din iubire pentru Dumnezeu, ci ne-am transformat în simpli simbriaşi şi atunci tot ce facem nu dă roade, pentru că nu este dragoste. Nu ne ocupăm suficient de educaţia voastră spirituală. Ne mulţumim să fie biserica plină de lume, deşi de cele mai multe ori mulţi din cei prezenţi pleacă aşa cum au venit: goi au venit, goi pleacă!

Părintele Sârbu spunea de la început un lucru pe care astăzi nu-l mai auzim:

- Eu nu am nevoie de lume multă în biserică. Am nevoie doar de câteva persoane, dar cei care vin la biserică să fie cu adevărat trăitori ai Bisericii. Şi nu am nevoie să cumpăraţi lumânări! Aproape toţi preoţii caută să facă vânzare de lumânări pentru a obţine bani de pe urma lor, a pomelnicelor sau a prescurilor. Eu nu doresc să cumpăraţi lumânări. Să ştiţi că lumânarea nu se roagă! Este numai un simbol. Desigur, nu trebuie să renunţăm la nişte practici ale Sfintei noastre Biserici. Noi nu stricăm Tradiţia. Dar a intrat în obişnuinţa unora să vină, să cumpere un mănunchi de lumânări, să le aprindă şi apoi să plece să-şi vadă de treburile lor, cu conştiinţa împăcată că şi-au făcut datoria de creştini. Asta este o concepţie şi o practică greşită! Ea îi face pe unii să creadă că la atât se reduce Biserica. Eu vă repet, lumânarea este simbolul jertfei, al luminii, dar ea nu se roagă. Nu trebuie să ne bizuim pe lumânare! Dumneavoastră trebuie să învăţaţi ceva nou. Dacă pe mine m-a preocupat

ceva în viaţa aceasta, a fost formarea omului nou în Biserică. Mai auziţi că se vorbeşte de omul nou. Să ştiţi că omul nou nu se poate forma decât în Biserică. De aceea, vă rog pe cei care vreţi să rămâneţi în biserică la rugăciune, să vă rugaţi împreună cu mine. Eu simt pulsul fiecăruia. Ştiu dacă cineva este numai figurant sau dacă se şi roagă. Simt acest lucru. Dacă unii vin numai să aprindă lumânări, e treaba lor! Să vină, să le aprindă şi după aceea să plece, să ne lase pe noi, care avem nevoie de rugăciune!

Părintele făcea permanent acest apel. Şi, curios paradox, cu cât spunea mai mult că nu are nevoie de figuranţi şi că aceia pot pleca, cu atât mai mult ei se integrau atât de frumos în biserică, încât se aduna tot mai multă lume.

Părintele mai spunea:

- Ştiţi la ce m-am gândit? Poate unii o s-o luaţi în nume de rău... Ca să nu vă simţiţi prost unii dintre dumneavoastră că venind nu puteţi da bani pentru Sfânta Liturghie, m-am gândit să desfiinţăm acest lucru, să nu mai daţi bani la pomelnicul Sfintei Liturghii. Luaţi prescura - dacă aveţi cu ce s-o plătiţi, o plătiţi - şi lumânarea şi mie nu-mi mai daţi bani!

Când vreun bătrân aducea la altar pomelnicul cu bani, spunea:

- Nici un bătrân să nu mai însoţească pomelnicul cu bani, căci eu sunt dator să-l pomenesc!

Părintele ţinea foarte mult la ordinea şi disciplina în biserică. Zicea:

- Ai intrat în biserică, fă-ţi semnul crucii şi nu te mai mişca de colo-colo, că mari păcate faci, neputându-te nici tu ruga şi nelăsând nici pe cel de lângă

tine să se roage. Mintea şi inima să-ți fie îndreptate către Dumnezeu. Cine are voce, să-I cânte lui Dumnezeu, că El i-a dăruit-o, iar cine n-are voce, să-I cânte cu sufletul.

Fiecăruia dintre noi ne-a fixat în biserică locul unde să stăm în timpul slujbelor şi ne spunea să nu ne uităm nici în dreapta nici în stânga, ci să stăm mai bine cu ochii închişi şi cu capul plecat, smerindu-ne înaintea lui Dumnezeu pentru păcatele noastre. Ne mai spunea:

- Când sunteți în biserică să fiți şi cu sufletul, nu numai cu trupul. Să nu dați voie gândului să plece acasă sau în alte părți, ci să se adâncească în rugăciune!

Mai veneau oamenii uneori cu obiceiul de a şuşoti şi a vorbi în biserică în timpul sfintelor slujbe. Părintele se oprea - chiar şi din Sfânta Liturghie - şi spunea, tot zâmbind:

- Să mă iertați că vă spun! Cine nu are nevoie de Sfânta Liturghie sau cine nu o pricepe, să iasă afară şi să stea de vorbă şi poate să vină după aceea. Acum urmează un moment (pe care îl numea) foarte important prin conținutul lui.

Şi dădea totdeauna explicația respectivă.

Părintele spunea:

- Doresc ca această biserică să fie a liniştii, a tăcerii, a reculegerii!

Când a pus pe perete, în pridvor, un mic afiş - „În această biserică nu se vorbeşte. Este biserica tăcerii!" - m-a întrebat:

- Poate cineva să zică despre mine că fac legionarism?

(Legea tăcerii era una din legile legionare: "Vorbeşte puțin, vorbeşte ce trebuie, vorbeşte când trebuie. Tu făptuieşte, lasă pe alții să vorbească).

I-am răspuns firesc:

- Cum o să zică, Părinte? Doar în biserică nu se vorbeşte!

Îmi amintesc că a venit o dată o doamnă în vârstă, care avea o geantă pe care o tot deschidea şi o închidea, încât se auzea mereu clamp-clamp. Îl enerva pe Părinte. El a ieşit din altar, a venit la ea şi i-a zis:

- Doamnă (i-a zis pe nume), dă-mi şi mie geanta s-o duc în altar, să ai spor la bani!

Doamna, foarte bucuroasă, i-a dat geanta şi s-a făcut linişte în biserică.

Aşa proceda Părintele Sârbu. Ştia cum să se adreseze fiecăruia după felul lui, ca să-i îndrepte şi să-i câştige pe toți pentru Hristos.

Într-o vreme când în alte locuri credincioşii abia se adunau pe la sfârşitul Sfintei Liturghii, la Sapienței biserica era plină înainte de Utrenie. După Utrenie, parcă îl aud pe Părintele Sârbu zicând:

- Măi copii, dacă ați venit aici ca să vă rugați, să fiți cu ochii în pământ şi cu sufletul sus, la Dumnezeu, împreună cu mine, că altfel, dacă vă uitați în toate părțile, vă simt aici, în ceafă, gândurile împrăştiate şi nu mă pot înălța. Cine nu se poate ruga este mai bine să se ducă la plimbare, ca să ne lase liniştiți, pentru a putea înălța flacăra limpede a rugăciunii către Dumnezeu.

Mereu şi mereu ne atrăgea atenția că Sfânta Liturghie nu înseamnă numai rugăciunile preotului, ci şi împreună-lucrarea noastră cu el şi că nu ne putem

împărtăşi de Duhul Sfânt decât dacă avem toată deschiderea sufletească spre Dumnezeu, pentru ca astfel să se reverse asupra noastră harul dumnezeiesc. Şi ne mai atrăgea atenţia că revărsarea harului este cu atât mai mare cu cât rugăciunea noastră este mai adâncă.

La Sfânta Liturghie ne spunea:

- Uite, se apropie ceasul, coboară îngerii din cer! Voi ştiţi că sfinţii de pe pereţi coboară printre voi? Vopseaua rămâne pe pereţi, dar sfinţii sunt printre noi. Noi nu-i vedem cu ochii trupeşti, dar ei ne văd pe noi şi trebuie să stăm liniştiţi. În cer este ordine şi aşa trebuie să fie şi la noi. Nu vă gândiţi ce aţi făcut acasă sau pe drum, nu vă gândiţi la nimic decât la rugăciunea care se face. Concentraţi-vă, căci aşa vă umpleţi de har, credinţă şi sănătate. Aţi auzit? Să staţi cuminţi!

Părintele ne explica ce se află şi ce se săvârşeşte în sfântul altar: momentul Sfintei Proscomidii şi principalele momente din Sfânta Liturghie. Apoi ne sublinia momentele când trebuie să stăm în genunchi sau în picioare.

Ne mai spunea:

- Când preotul iese să cădească, nu staţi cu feţele la altar, ca el să cădească spatele vostru. Să vă întoarceţi după el cum se întoarce floarea-soarelui după soare. Nu este nici o greşeală dacă vă întoarceţi atunci cu spatele la altar!

Aşa ne făcea educaţia. Mai spunea:

- În genunchi nu se stă pe coate! Tragi a oboseală. Nu este necesar nici statul în genunchi, că începi să te gândeşti la oboseala genunchilor, la ciorapi

şi pierzi gândul rugăciunii!

Uneori, fie din oboseală fie din alte cauze, oamenii se moleşeau. Părintele spunea:

- Eu simt că dumneavoastră nu vă rugaţi cu mine. De aceea vă atrag din nou atenţia! Vă simt. Treziţi-vă puţin! Hai să ne rugăm! Acesta este rostul venirii noastre aici. Hai împreună!

La momentul când începea Liturghia numită a credincioşilor, se punea un cordon între pronaos şi naos şi nimeni nu se mai mişca prin biserică. Nimeni nu mai putea înainta, nu numai până la uşa altarului, ca să dea pomelnice, dar nici în incinta bisericii. Toţi rămâneam neclintiţi la locurile noastre, pentru a ne putea adânci în rugăciune şi a săvârşi împreună cu Părintele Sfânta Liturghie.

Părintele regreta mult că n-a putut face Conservatorul; a făcut doar un an, din cauza sărăciei.

- Aş fi avut mai multă putere în Sfânta Liturghie! spunea el. Nicăieri nu există mai multă ignoranţă în privinţa culturii - care trebuie să îndeplinească un rol important - decât în biserică, în timpul Sfintei Liturghii. Fiecare vine, cântă după ureche şi cum se pricepe. Or, nu este admis lucrul acesta. În biserică se cere desăvârşire! Că se cere desăvârşire sufletească, asta este de la sine înţeles. Dar trebuie desăvârşire şi în împlinirea serviciilor religioase, atât din partea preotului, cât şi din partea cântăreţului sau a corului. Preotul trebuie să aibă un ton destul de plăcut şi potrivit, ca strana să-l poată prelua.

Adeseori atrăgea atenția:

- Se țipă în cântări! Nu țipați, nu țipați! Se poate cânta cald, aşa încât cântarea să meargă la sufletul omului şi să-I placă lui Dumnezeu. Sunt şi cântări stridente. Poate că acelea se mai folosesc în bisericile mari. Dar aici este o biserică mică, o capeluță. Cântările trebuie să fie calde, să meargă la sufletul omului, să determine apropierea dintre oameni...

Îmi amintesc cum, la cântarea antifoanelor, ne cerea să cântăm în surdină, întrucât parcurgem un început, o etapă pregătitoare:

- Mântuitorul este printre noi, dar încă nu ni S-a arătat, spunea el. Acum cerul urmează să se deschidă, îndată îngerii vor coborî pentru a participa împreună cu noi la rugăciunile noastre.

La vocea tare a Părintelui, noi răspundeam aproape murmurând (Antifonul I - "Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul...", Antifonul II - "Unule născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu…", precum şi Antifonul III - Fericirile). În timp ce noi cântam Antifoanele, Părintele rostea destul de tare rugăciunile „de taină", pe care de obicei preotul le rosteşte, conform tradiției, foarte încet sau în gând. Astfel noi auzeam cum el se roagă ca să intre în sfântul altar şi îngerii, pentru a sluji Sfânta Liturghie împreună cu noi, oamenii. Cerul se deschidea, cobora în biserica noastră pentru a ne ridica pe noi şi a ne face să trăim două ore în „lumina cea adevărată".

Ştiam că a sluji Domnului este lucru mare şi înfricoşat chiar pentru Puterile cereşti. De aceea Părintele a vrut ca Sfânta Liturghie să fie într-adevăr o slujire şi o laudă cât mai deplin săvârşită, adusă de noi toți şi pentru toți.

- Acum şi voi închipuiți pe Heruvimi, ne spunea el când învățam Heruvicul. Aducem cântare Sfintei Treimi asemenea Heruvimilor şi odată cu Heruvimii. Mântuitorul Însuşi vine pentru a aduce Jertfa Sa mântuitoare. Cetele îngereşti Îl înconjoară. Noi nu le vedem cu ochii trupeşti, dar îngerii sunt prezenți printre noi, alături de noi şi noi Îl întâmpinăm cu bucurie pe Mântuitorul "ca pe Împăratul tuturor". Cântarea voastră trebuie să exprime trăirea acestei realități.

Şi noi cântam Heruvicul, întâmpinam pe Mântuitorul cu sfială şi cutremur în timp ce, din altar, auzeam rugăciunile rostite cu acea voce caldă şi plină de credință a Părintelui.

Crezul îl cântam nuanțat, în funcție de conținutul cuvintelor, cu mici pauze intercalate. La textul: „S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont şi a pătimit şi s-a îngropat" răream puțin şi cântam tot mai în surdină, pentru a retrăi toți tragedia răstignirii suferită pentru noi şi răutatea oamenilor care au închis pe Domnul în mormânt. Odată cu Învierea se înviora brusc cântarea; era bucuria Învierii. Niciodată, la nici o biserică n-am auzit nuanțări asemănătoare cu cele pe care le făceam noi.

- Trebuie să trăiți ceea ce cântați, pentru ca trăirea voastră să o transmiteți tuturor! zicea Părintele.

Şi noi, într-adevăr, asta căutam să facem.

Cât de încordat trăiam apoi toată partea care urma! Prin rugăciunea şi mâinile Părintelui ştiam că Însuşi Mântuitorul aduce Sfintele Daruri - Jertfa Sa - lui Dumnezeu Tatăl, cerând coborârea Duhului Sfânt. Ştiam că acolo, la

noi, în sfântul altar, se săvârşeşte, sub ochii credinţei noastre, cea mai mare minune a lumii. Pe când noi aduceam lauda şi adânca noastră mulţumire lui Dumnezeu, la rugăciunea rostită de Părintele pâinea şi vinul se transformau, prin puterea şi lucrarea Duhului Sfânt, în Trupul şi Sângele Mântuitorului. Duhul Sfânt cobora totodată şi asupra noastră şi ne umplea de pace, lumină şi bucurie. În această stare de plinătate aduceam lauda Maicii Domnului (Axionul). Părintele ne spunea:

- Trebuie să cântaţi aşa, ca gândul nimănui să nu se risipească. Toţi să rămână învăluiţi în misterul Tainei care s-a săvârşit, încât cu o gură şi cu o inimă să se poată înălţa Rugăciunea Domnească.

Miruitul era, pe lângă binecuvântare, o întâlnire directă, personală, a fiecăruia dintre noi cu Părintele; era dorită, aşteptată, căci ne aducea de fiecare dată ceva nou: un îndemn, o observaţie, o încurajare sau o dojană. În câteva secunde sau minute avea loc un dialog scurt sau doar câteva cuvinte rostite cu voce tare de Părintele, căci ceea ce privea pe unul privea, de cele mai multe ori, pe toţi. Şi nu aveam nimic de ascuns unul faţă de altul; toţi eram îndrumaţi pentru a deveni o unitate în credinţă şi în Hristos. Înaintam într-o linişte deplină, fără să vorbim între noi, fără ca cineva să se grăbească. Miracolul Sfintei Liturghii plana încă asupra noastră.

Atent cu fiecare, nu-i scăpa nici unul din ochi. Pentru oricine avea un cuvânt. La miruit se uita în ochii fiecăruia (nu aşa cum se întâmplă uneori, că preotul miruieşte cu indiferenţă, vorbind cu altcineva). Venea uneori în

Bucureşti mama soţului meu din Ardeal. Cum o zărea, exclama:

- A venit mama din Ardeal!

Mama, impresionată, nu-i venea să creadă:

- Tulai Doamne, că popa acesta m-a cunoscut!

Şi-i era şi mai mare drag să meargă la biserică la Sapienţei.

Părintele cerea, impunea o vestimentaţie sobră, o ţinută demnă, adecvată pentru biserică, pentru ca nimeni să nu fie distras de la rugăciune prin îmbrăcămintea celui de lângă el.

Îmi amintesc cum odată, fiind într-o rochie mai viu colorată şi puţin mai decoltată, Părintele mi-a zis:

- Să nu confunzi biserica cu o sală de spectacol!

M-am simţit vinovată, mi-a fost ruşine de greşeala mea şi am lăsat capul în jos. Părintele mi-a pus mâna sub bărbie şi mi-a ridicat capul cu cuvintele:

- Fruntea sus!

Parcă ar fi zis: de câte ori greşeşti, îndreaptă-te, de câte ori cazi, ridică-te.

Unui credincios ce venea rar la biserică, i-a zis:

- Ioane, Ioane, de ce fugi tu de Hristos? Nu ţi-e frică ţie că o să vină timpul când o să-L cauţi şi El n-o să te mai recunoască sau o să-L strigi şi El n-o să te mai audă?

Părintele Sârbu a lucrat atât pe plan material cât şi spiritual, îndemnând pe toţi credincioşii să întreprindă cu dragoste orice fac pentru biserică, chiar dacă pare ceva fără mare valoare, căci tot ce porneşte din suflet pentru casa

Domnului este primit acolo sus, precum cei doi bani ai văduvei. El însuşi prezenta ca important orice lucru care părea foarte mic. De pildă, la sfârşitul slujbei, înainte de miruit, avea în mână o hârtiuță mică din care citea: ne trebuie mături, ne trebuie ziare şi cârpe pentru şters geamurile, etc., menționând că tot ce se face, tot ce se dă la biserică este pentru suflet şi nimic nu trebuie minimalizat. Biserica e a tuturor şi toți, ca într-o familie, trebuie să contribuie cu ce pot, cu ce este nevoie, pentru ca ea să arate frumos.

Părintele Sârbu învăța mereu:

- Nu începeți să vorbiți nici după ce s-a terminat slujba. Păstrați tăcerea şi reculegerea. Când porniți către casă, nu vorbiți pe drum alte lucruri, ci despre ceea ce ați auzit la sfânta slujbă. Ajunşi acasă, povestiți acelora care n-au putut veni ce ați văzut, ați auzit, ați trăit la biserică, pentru a fi şi ei părtaşi la bucuria noastră!

Şi acestea despre care vorbesc se petreceau în anii cumpliți ai totalitarismului şi ateismului, când au fost demolate atâtea biserici, când toate bisericile noastre erau controlate la fiecare slujbă de securişti cu carnețele, în care-şi notau tot ce li se părea suspect.

Pe Părintele Sârbu însă nu-l înfricoşa nimic, cu toate că făcuse ani de detenție cumpliți şi domiciliu forțat pe Bărăgan. Îi vedea pe „sticleții" cu casetofoane, cu aparate de fotografiat, luând notițe din predici, dar cu atât mai mult el se aprindea la vorbă. Vorbea răspicat, cu afronturi clare la adresa celor care persecută Biserica lui Hristos. Li se adresa direct şi tăios, în timp ce noi ne făceam micuți-micuți şi ne temeam să nu ne aresteze a doua zi.

În acest fel, fiecare duminică era pentru noi cea mai minunată şcoală de creştere duhovnicească. Primeam putere şi har - după cum spunea Părintele - şi simțeam o pace lăuntrică şi o bucurie care ne lumina viața şi ne dădea tăria de a înfrunta greutățile ei.

Părintele ne învăța că nu numai Sfânta Liturghie, ci orice rugăciune făcută în biserică pentru vii şi adormiți are putere şi însemnătate deosebită.

De aceea, la parastasele de obşte, în sâmbetele morților, ruga pe credincioşi să nu fie indiferenți față de multele nume care se pomenesc - căci fiecare nume reprezintă o viață - şi să nu aştepte fiecare să-şi audă numai pomelnicul lui, iar apoi să se gândească la altceva, ci după fiecare nume să zică toți un „Dumnezeu să-l ierte!".

La fel, în serile când citea acatiste ruga pe toată lumea să urmărească necazurile, grijile şi dorințele celor pomeniți şi pentru fiecare să zică din inimă un: „Doamne, ajută-l!".

Într-o toamnă, Părintele a fost la înmormântarea unui preot cu care fusese în puşcărie. De aici a scos în evidență un lucru deosebit, ca o lecție nu numai pentru cei de atunci, ci pentru toată viața. Ne-a spus:

- O singură femeie s-a ocupat acolo de toate pregătirile. Ea a organizat înmormântarea, masa, a invitat preoții şi pe mine. Dar un lucru să ştiți. Această femeie n-a stat la rugăciune nici o clipă. Asta nu se poate! Eu înțeleg că cine organizează nu poate sta la întreaga slujbă, dar totuşi sunt momente când ea ar fi trebuit să încheie orice activitate din afară. Eu vă dau un sfat care, dacă

vreți să fiți creştini, să vă rămână pentru toată viața: rugăciunea este totul pentru un creştin şi pentru pomenirea lui! Ce v-am relatat astăzi se întâmplă în orice casă. Cei mai apropiați nu stau la rugăciune nici o clipă. Luați aminte la ce v-am spus!

Ceea ce era, iarăşi, caracteristic Bisericii Sapienței, stabilit de Părintele Sârbu, obicei rămas până astăzi, era citirea Canonului Sfântului Andrei Criteanul în prima şi a patra săptămână din Postul Mare. Părintele citea cu vocea aceea inconfundabilă, cu un timbru atât de personal, plin de sinceritate şi har, cu atâta pioşenie, smerenie şi evlavie, încât lacrimile noastre țâşneau fără voie. Cu toții ne rugam, cântam şi plângeam păcatele noastre. Totul se petrecea încetişor, cu lumină puțină, într-o atmosferă de mănăstire. În glasul Părintelui era tot sufletul său, toată credința, smerenia, iubirea curată şi adâncă pentru Dumnezeu.

Unde eşti, Părinte, să ne mai aduci măcar o dată cerul pe pământ, în sufletele noastre obosite şi vlăguite?! Cine altul în afară de cucernicia ta ar mai putea face să plângă, în nopțile Canonului Mare, şi pietrele, prin rugăciunile adânci, pline de pocăință adevărată, cu glasul acela de rob al lui Dumnezeu?...

Era glasul unui om care a suferit pentru Dumnezeu cu bucuria că i s-a dat suferința şi cu rugăciunea arzătoare pentru noi toți, fiii săi. Toată biserica, în genunchi, plângea.

Era Hristos acolo cu noi!

Mai mare decât toate este dragostea...

Doream să fac ceva pentru sufletul unui decedat din familie, care îmi apărea mereu în vis. Am apelat la credincioşii din biserică, dar sfaturile primite nu mă mulțumeau. Mi se recomanda să cumpăr kilograme de vin, ulei, lumânări, făină. Nu pricepem ce legătură au toate aceste materii cu sufletul, entitate imaterială. De aceea m-am decis să-l întreb pe Părintele Sârbu.

L-am găsit pe bancă, în fața actualului mormânt. În jur totul era proaspăt văruit, iar mirosul de pământ reavăn şi flori te amețea. Simțeam viața pulsând şi - paradoxal - în acel preot bătrân mai mult decât oriunde în jur. Ochii săi puternici, sfredelitori, ca nişte felinare care îți pătrundeau în suflet, te forțau să-ți înfrunți adâncurile ființei, neliniştea, teama, deznădejdea, să te cunoşti şi să te depăşeşti continuu. Mi-a făcut semn să mă aşez. I-am explicat că nu pot să găsesc legătura dintre vin, făină şi sufletul celui dispărut, deşi văzusem şi eu că ritualul înmormântării conține şi astfel de elemente.

Mi-a răspuns:

- Nu ai nevoie de toate acestea ca să ajuți un suflet în viață sau plecat dintre noi. Ci îți trebuie cu totul altceva, de esență spirituală. Ai nevoie de forța aceea care a creat întregul univers, care îl susține; forța care mişcă planetele, făcându-le să vibreze în armonie; forța care L-a făcut pe Dumnezeu să-Şi trimită Fiul în lume pentru mântuirea omului; forța prin care un biet păcătos poate deveni sfânt într-o clipă; forța care sfințeşte, vindecă, învie un suflet, făcându-l asemenea lui Dumnezeu.

Ascultam uluită, când am început să-mi dau seama că se petrece o

minune. Cuvintele sale se auzeau tot mai estompat, tot mai departe, până ce am încetat să le mai aud. Mintea cea trufaşă, care dorea să numească totul, să „pipăie", să definească, să aducă infinitul în căuşul său, s-a spart sub puterea harului ce curgea din cuvântul Părintelui. Materia dispăruse. Eram lumină, pluteam în lumină spre o infinită sursă de lumină care mă atrăgea ca un magnet. Alături de mine vedeam doar un vârtej de energie luminoasă contopit cu albul care devenise de o intensitate orbitoare. Eram două energii luminoase proiectate în infinit, ce-şi urmează drumul paralel spre aceeaşi țintă - Lumina. Eram departe şi parcă pretutindeni. Dar mai ales eram inundată de un sentiment de bucurie cu totul deosebit.

Ca un ecou a fost întrebarea Părintelui:

- Ştii tu ce-i această forță de care îți vorbesc?

Abia reuşind să mă desprind din vrajă, i-am răspuns cu timiditate:

- O simt, Părinte, ca pe o descătuşare a întregii ființe, ca o bucurie, ca lumină, dar nu ştiu să o numesc.

- Iubirea, mi-a răspuns. Ce simplu, nu? Un singur cuvânt, o singură energie să rezume întregul univers, întreaga viață, să definească dumnezeirea şi sensul jertfei Fiului lui Dumnezeu! Focul candelei sau al lumânării este doar un simbol material al flăcării spirituale din inima omului, care generează iubirea. Nu trebuie decât să o laşi să existe, să nu o înăbuşi cu ignoranță şi orgoliu. Deschide larg porțile inimii pentru ca harul divin să hrănească această flacără şi lasă-te în voia ei. Doar de iubire ai nevoie, de nimic altceva!

M-am ridicat şi am pornit pe stradă. Ce minunați îmi păreau acum oamenii! Ce mult doream să fac ceva pentru cei din jur! Înțelesesem în sfârşit sensul existenței şi al suferinței. Trebuia ca eul să fie supus încercărilor pentru a sparge zidul de ignoranță şi egoism care înăbuşă spiritul şi încătuşează iubirea. Eul înfrânt de propria-i rătăcire, în care se crede unicul centru al universului, nu-şi poate găsi liniştea decât transformându-se, lăsându-se pătruns de forța care l-a creat şi-l susține, murind pentru a renaşte prin puterea iubirii dumnezeieşti.

Numai alături de un mare sfânt poți trăi o astfel de experiență.

Sfânt eşti Tu, Doamne şi întru sfinți Te odihneşti!

Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor...

Toate zilele Părintelui Sârbu au fost numai strădanie de a-i învăța pe oameni, de la lucrurile înalte până la cele mici: cum să se comporte în tramvai şi autobuz, să cedeze locul, să nu se împingă, etc; cum să se cunoască credincioşii din biserică, să se împrietenească, să fie ca într-o familie; cum să se gândească fiecare la cel de alături: să ştie că scaunul nu e făcut să stea geanta pe el, iar cine poate, să se scoale şi să dea locul şi altuia, care poate şi el e obosit; când se aduce o hăinuță pentru a fi dată cuiva, să fie frumos aranjată, curată, călcată, cu ceva atrăgător lângă ea, etc.

Părintele insista asupra faptului că viața creştină este viață de obşte. Sfântul Ioan Gură de Aur spune limpede: „Cine nu a lucrat pentru ridicarea şi mântuirea aproapelui, nu se poate mântui pe sine". La Judecată vom merge cu toții, de mână şi vom fi întrebați ce am făcut pentru cel de alături. Vom fi

judecați nu atât pentru răul pe care l-am făcut, cât pentru binele pe care am neglijat să-l facem.

Părintele ne învăța să fim ordonați, să nu trăim cu mintea împrăştiată, nici să pierdem vremea, căci timpul este scurt. Dimineața, când te trezeşti din somn - zicea el - să faci semnul sfintei cruci şi să spui: „Îți mulțumesc, Doamne, că am văzut lumina zilei. Ajută-mă, luminează-mă să fac numai voia Ta!". Apoi te scoli, fără să dai voie trupului să se întindă alene şi cum ai pus picioarele pe duşumea, să şi îndoi genunchii pentru metanie şi să faci trei metanii zicând: „Mulțumesc Ție, Doamne, că am pus picioarele mele pe aşternutul picioarelor Tale! Ajută-mă să umblu astăzi cu ele şi să fac voia Ta!". Zici un „Tatăl nostru", te îmbraci, te speli şi după aceea te rogi cu rugăciunea de dimineață. Apoi te aşezi la masă şi faci pe hârtie planul problemelor pe care le ai de rezolvat în ziua aceea.

Ne spunea Părintele că dacă cineva ne roagă ceva, sau ne dăm întâlnire cu cineva, sau promitem să dăm un telefon la ora cutare, apoi să ne ținem de cuvânt, să fim punctuali şi să nu lăsăm să ne aştepte oamenii în zadar, căci dacă avem mintea împrăştiată şi uităm ce am promis, nu mai putem să ne dăm numele de creştin. Deci când zicem "da", "da" să fie, iar când zicem „nu", să fie „nu" şi mai mult de atât să nu spunem. Să nu ne jurăm, căci este păcat de moarte.

Ne învăța să nu mâncăm mult, să fim cumpătați, să tăiem din mâncarea noastră şi să dăm altuia. Dacă saturi pe altul - zicea - te satură şi pe tine Dumnezeu, pentru că l-ai săturat pe acela.

Adesea ne spunea:

- Niciodată nu veți avea pace şi linişte sufletească dacă nu veți iubi şi ierta ca Hristos. Noi nu ştim să ne iertăm. Tu, care vii la biserică - eu pentru tine vorbesc - tu, care ştii că Dumnezeu vrea pace, tu prin tăcere să dezarmezi pe cel care a pornit cearta, căci din duşman poți să ți-l faci prieten. Această comportare arată diferența dintre tine, care intri cu folos în biserică şi cel ce nu vine sau vine numai cu trupul. Întâlnesc foarte multe pomelnice în care vă plângeți de duşmani şi-i blestemați. Dar tu singur nu te-ai întrebat dacă nu cumva chiar tu ai provocat această duşmănie. Marea noastră vină este că nu recunoaştem cât suntem de vinovați pentru faptele noastre, ne găsim scuze şi învinuim pe altul, fără a gândi la pedeapsa ce o meritățm.

Părintele se ruga mult. Rugăciunea minții o spunea mereu. Era afişată şi la intrare. Ne învăța şi pe noi:

- Copii, noi nu suntem la mănăstire, să stăm tot timpul cu nasul în rugăciuni şi în slujbe. Noi suntem mireni. Dacă vreți să vă mântuiți, să ziceți rugăciunea minții. Ați văzut călugării cu mărgelele cum zic! Noi nu suntem călugări, ca să umblăm cu ele, dar trebuie să le băgăm în minte şi să zicem aşa: „Doamne Iisuse, Fiul lui Dumnezeu şi al Maicii Domnului, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!". Dar cu mintea în inimă. Că noi avem păcate, suntem plini de păcate. Dacă zicem rugăciunea mereu, mereu, satana iese afară şi se topeşte. Dar dacă tu întrerupi rugăciunea, el se umflă şi prinde viață. Aşa cum la pir, dacă nu scoți rădăcina, ia viață. Dacă zici rugăciunea minții mereu, de cum ieşi pe stradă, el se topeşte. Eu, de pildă, acum vorbesc, dar inima mea se roagă, căci m-am obişnuit să zic rugăciunea mereu.

Mult ținea Părintele la dragostea şi respectul ce se cuvin părinților după trup. Zicea:

- Duceți flori mamelor voastre cât sunt în viață. Nu aşteptați să le duceți flori la mormânt, unde nu mai folosesc!

O spunea cu sufletul sfâşiat de durerea de a fi fost orfan, crescut de o bunică simplă, neştiutoare de carte, care lucra cu ziua pentru a-l ține pe el la şcoală, dar plină de credință în Dumnezeu. Ea îi zicea: „Tu să te faci preot, ca să mă pomeneşti şi pe mine!". El, copil sărman, cuminte, modest, obişnuit să nu dorească nimic, să renunțe la orice! Învățat de mic să se roage lui Dumnezeu, să creadă în El şi să viseze la ziua în care va fi slujitorul Lui la sfântul altar - vis şi rugă care i s-au împlinit!

Cu emoție ne sfătuia Părintele la predici:

- Până mai ai cui spune tată sau mamă, cât ar trebui să fii de fericit, de recunoscător şi plin de iubire la rostirea acestor cuvinte unice pe pământ! Dacă spui "mamă" sau "tată" părinților tăi, aşa precum se cuvine, bine faci, fiindcă dovedeşti că eşti om. Dar dacă numai spui şi nu te porți față de ei întocmai cum eşti dator până la moarte, atunci nu faci bine şi nu eşti om! Câtă vreme trăiesc părinții tăi, tatăl tău şi mama ta, spune-le numele sfânt cu sfințenie. Caută-i cu dragoste, îngrijeşte-i cu evlavie, ascultă-i cu respect până la moarte şi nu disprețui nici fața lor bătrână, nici cuvintele lor poate slabe, nici trecutul lor poate modest. Fii față de ei întocmai aşa cum ai dori să fie copii tăi față de tine. Nu fi nepăsător, nici străin față de ei, căci mai ales în privința aceasta este adevărat cuvântul că ceea ce semeni, aceea vei şi secera.

Avea Părintele o mică istorioară - aşa o numea dânsul - pe care ne-o spunea de fiecare dată în noaptea Învierii. Era o mamă care avea un fiu. Într-una din zile, fiul şi-a omorât mama, a tăiat-o în bucăți, a pus-o într-un sac şi a plecat să o arunce în apă. Pe drum s-a împiedicat, a căzut, bucățile din sac s-au împrăştiat pe drum, iar el a auzit un glas: "Te-ai lovit, dragul mamii?"...

După ce ne spunea această istorioară, ruga pe toți cei ce au părinți şi nu i-au văzut de mulți ani să se ducă la ei, căci acei părinți aşteaptă.

Ne mai spunea Părintele:

- Alergați după mântuire cât sunteți tinere! În general oamenii, la tinerețe, fiind în putere, se gândesc la ceea ce este plăcut trupului, la casă frumoasă şi mobilă luxoasă. Prin toate acestea ei se muncesc din greu să intre în iad. Iar la locuința de dincolo de mormânt nu se gândesc, deşi numai aceea este veşnică. Şi vine bătrânețea, când nu mai au puterea nici pentru rugăciune, nici pentru fapte bune, nici pentru metanii. De aceea, luptați pentru mântuire de pe acum!

Nu mă ruşinez de Evanghelia lui Hristos...

Uneori Părintele Sârbu mă lua cu el la parastase. Odată ne-am dus la nişte oameni foarte bogați, de la care ar fi primit bani mulți. Am intrat într-o sală lungă, luxoasă, gătită cu tot felul de farfurii, cu pahărele. Când a venit o doamnă, Părintele a arătat cu bastonul pahărelele şi a întrebat:

- Astea ce sunt?

- Păhărele pentru țuică.

- Hai, Cocuțo, să mergem, că aici se face nuntă, nu se face parastas!

Oamenii au insistat, au venit după noi, dar Părintele a explicat:

- Parastasele nu se fac cu țuică. Unde se fac cu țuică, nu este primit. Diavolii îți răstoarnă masa. Voi nu credeți, nu vedeți cu ochii voştri. Eu sunt mai bătrân şi nu pot să mă împac cu slujbele pe care vreți voi să le faceți. Chemați alt preot!

Şi am plecat.

În drum spre casă, aproape de biserică, am stat sub un geam şi am auzit nişte tineri care se certau.

- Cocuțo, hai să mergem la ăştia, că se ceartă! Hai să gonim pe diavol din casă!

- Cum, Părinte, dacă nu ne cheamă, cum să ne ducem acolo?

- Hai, hai să mergem!

M-am uitat eu pe unde-i uşa, am intrat:

- Bună ziua!

- Bună ziua!

Mă întrebam cum va deschide Părintele discuția. Dar el a început direct:

- De ce vă certați ? Hai să dăm afară pe diavol! Care dintre voi este rău? Unde ți-e bărbatul cu care te certai?

- Ah, Părinte…

- Adă-l încoace!

Când a venit bărbatul, Părintele s-a uitat pe rând şi la unul şi la altul - căci el cunoştea cu duhul - şi a zis femeii:

- Dumneata eşti de vină! Evo, tu eşti de vină! Nu-l mai sâcâi la cap! De ce îl plictiseşti şi-l cercetezi în toate...? Hai să facem o slujbă!

Apoi l-a întrebat pe bărbat:

- Ştii să te închini?

Făcea şi el o cruce, cam strâmbă. I-a arătat Părintele cum s-o facă. După slujbă i-a binecuvântat, i-a miruit. Aveau şi doi băieței.

- Să nu vă mai certați! Voi nu vedeți, dar eu am văzut câți diavoli erau în casă la voi! Când vă certați, vin îndată diavolii. Să fie pace! N-aveți icoană... După cum văd, bani aveți, că aveți lucruri bune, dar icoană de ce nu aveți în casă?

Părintele a rămas acolo şi m-a trimis la biserică:

- Du-te, Cocuțo, şi ia din pod o icoană, care vrei tu, s-o dăm la oamenii ăştia. Eu te aştept aici!

M-am dus în pod şi am luat o icoană. Părintele le-a dat-o şi le-a spus:

- Să vă închinați lui Dumnezeu! Dimineața când vă sculați, ieşiți afară în pragul uşii, uitați-vă la cer şi ziceți: „Doamne, Tu eşti acolo, eu sunt aici. În ziua de azi Tu ajută-mă! Eu nu ştiu să mă descurc, sunt om slab. Ai Tu grijă în ziua de azi pentru mântuirea mea!". Aşa să ziceți şi să vă rugați!

Eu m-am mirat puțin, dar apoi am înțeles. Părintele nu le-a dat atunci vreo carte de rugăciuni, pe care ei n-ar fi priceput-o. Le-a spus pentru început după puterea lor. Şi s-au făcut aceia nişte credincioşi! Au fugit după noi să le zicem la ce biserică să vină. A intrat Duhul lui Dumnezeu în ei. Şi să ştiți că foarte mult ne-au ajutat apoi oamenii aceia...

Îmi amintesc o întâmplare de Paşti. Pe vremea aceea erau grupuri de scandalagii care mergeau în noaptea Învierii din biserică în biserică, parcă anume ca să tulbure Sfânta Liturghie. Pentru a nu se întâmpla aşa ceva şi la noi, Părintele a pus credincioşi de strajă la poartă. În timpul slujbei, a auzit discuții afară. A ieşit imediat să vadă ce se întâmplă. Doi oameni beți voiau să intre în biserică şi credincioşii de strajă nu-i lăsau. Părintele i-a luat, le-a făcut loc şi le-a zis:

- Stați aici, că este Învierea, şi vă împărtăşiți!

- Nu putem - au zis ei - am mâncat!

- Nu-i nimic, acum toate se iartă, până la al nouălea neam. Împărtăşiți-vă, dar să stați cuminți, să nu umblați prin biserică! La noi fiecare stă la locul lui, nimeni nu umblă de colo-colo.

Şi oamenii aceia au stat cuminți - aşa beți cum erau - şi se rugau şi plângeau şi îşi dădeau palme că ce păcătoşi sunt. Părintele i-a cunoscut cu duhul şi a vrut să arate că de Paşti, fie că eşti mâncat sau nemâncat, poți fi iertat, ca tâlharul de pe cruce. Apoi bețivii aceia au venit la lucru şi au muncit mult pentru biserică. Şi îi aduceau şi Părintelui mâncare, fiindcă ştiau că n-are cine să-i facă. Şi i-a câştigat pentru Biserică!

Fiți milostivi, precum Tatăl vostru milostiv este...

Părintele Sârbu se ducea în toate părțile unde prezența lui era binefăcătoare: în case modeste cu oameni suferinzi, prin cămine de bătrâni, peste tot. E uimitor cum găsea timp pentru toți!

Odată, într-o duminică după-amiază, în loc să mă duc pe la spitale, cum făceam de obicei, m-am dus, nu mai ştiu de ce, la biserică. L-am văzut de departe pe Părintele Sârbu trăgând după el un căruț mic cu roate pe care îl avea. De obicei punea în el de toate. Acum se ferea, căci avea în el pachete. Eu nu m-am arătat, m-am ascuns. Părintele s-a dus la o curte de pe lângă biserică, a deschis poarta şi a pus toate pachetele acolo. Apoi a închis poarta şi a plecat. Asta făcea el în fiecare duminică după-amiază!

În zilele rânduite de Biserică pentru pomenirea morților, Părintele amintea întotdeauna să se aducă prinoase, pe care le ducea apoi la cele mai sărace cămine de bătrâni; ne atrăgea atenția să dăm ce este mai bun, mai ales, mai frumos şi darul să fie frumos ambalat, cu ceva deosebit în pachețel, totul din cea mai mare dragoste pentru cel plecat; căci e mare păcat - spunea - să dai de pomană ceea ce-ți prisoseşte sau ca şi cum ai arunca!

La sărbătorile mari - la Paşti, la Crăciun, la Rusalii - mergeam în prima zi la azilul de la Ciolpani, mai oropsit, care, fiind în afara Bucureştiului, pe şoseaua spre Ploieşti, nu primea ajutoare, condițiile de viață ale bătrânilor fiind mult mai grele. Uneori mergeam chiar cu trei maşini. Erau încărcate cu oale cu mâncare caldă, cu haine, cu pachete pentru fiecare, conținând vase: căni, farfurioare, castroane emailate, tacâmuri, etc. Părintele se interesa dinainte de numărul bătrânilor aflați la azil, încât ştiam numărul pachetelor ce trebuiau făcute. Unii dintre bătrâni de la azil împleteau, croşetau, lucrau sacoşe din ață pescărească. Pe acestea le vindeam la biserica noastră şi banii îi duceam celor

care le-au lucrat. În această situație erau, de exemplu, domnul Radu Mironovici cu soția. Abia în ultimii ani am aflat că ei aveau, de fapt, un „domiciliu obligatoriu" acolo, că făcuseră mulți ani închisoare politică, domnul Mironovici fiind unul dintre întemeietorii Mişcării Legionare. Aşa mi-am explicat de ce Părintele mă trimitea să le duc şi în timpul anului pachete cu alimente sau bani. Poate îi cunoştea dinainte, de la Huşi. Părintele, fiind anchetat mereu de Securitate, îşi lua măsurile de prudență şi chiar când venea la Ciolpani, mă trimitea uneori pe mine la anumiți bătrâni, pe când el stătea de vorbă cu personalul azilului.

Părintele ne sfătuia ca atunci când facem pomană să nu împărțim între noi, ci să dăm celor care nu au, celor lipsiți. Zicea:

- Acolo unde locuieşti, nu e vreun bătrân bolnav, care nu are pe nimeni? Tu, care te numeşti creştin, te-ai dus la uşa lui să-l întrebi dacă nu are nevoie de pâine, de lapte, de un medicament?! Cred că nu! Bine că ai tu de toate, bine că se strică mâncarea în frigider, bine că ți-e şifonierul plin de haine, altul neavând nici ciorapi! Şi te numeşti creştin şi tot ceri mereu lui Dumnezeu. Nici El nu va lua aminte la rugăciunea ta! Când mergi la biserică, dacă întâlneşti pe cineva care nu se simte bine, care are nevoie de ajutor, renunță la Sfânta Liturghie şi mergi de îngrijeşte pe cel bolnav! Tu, care vii la biserică şi vezi că nu obosesc a te învăța, tu să fii lumină în casa ta, în inima ta, să nu dai prilej celor din jur să spună că degeaba mergi la biserică, pentru că ai aceeaşi comportare cu cei care nu merg.

La biserica noastră era o bătrână - mama Ana - văduvă cu doi copii şi o pensie de urmaş mică. Venea cu regularitate la toate slujbele, tocmai din Şoseaua Giurgiului, până la vârsta de 86 de ani, când a căzut răpusă de o congestie cerebrală. Era foarte credincioasă. Părintele Sârbu o cerceta şi o ajuta mereu, iar cu puțin înainte de a muri i-a spus:

- Ană, eu poate nu mă mai întorc din spital, dar tu să nu părăseşti bisericuța aceasta, că aici lumea te ştie că eşti o credincioasă de nădejde, dar în altă parte te va considera o cerşetoare. Să vii aici, că oamenii te vor ajuta până la sfârşit!

Şi aşa a fost.

Din dragoste şi înțelegere, Părintele trimitea preoților de la Patriarhie din prinoasele pe care le primea el. Zicea:

- Colegii mei de acolo sunt strâmtorați, au salarii mici, timpurile sunt grele. Eu am mai mult decât îmi trebuie. Şi aşa țin regim, am copii buni, mănânc la ei. Dar acestora nu le dă nimeni nimic!

Când Părintele a trimis odată la un preot de la Patriarhie o femeie cu o sacoşă cu câte ceva, preotul, întrebând-o de unde vine şi auzind că darurile primite sunt de la Părintele Sârbu, i-a spus un mare adevăr:

- Ține minte de la mine, popă ca popa Sârbu n-ați pomenit şi nici n-o să mai pomeniți!

Înainte de a pleca la spital pentru operație, Părintele mi-a încredințat

douăsprezece C.E.C.-uri de 5.000 de lei fiecare, pentru a le expedia în cazul în care nu se va mai întoarce viu de la spital. Erau bani pe care Părintele îi repartizase pentru unele schituri, mănăstiri sau biserici sărace din țară.

Viețuind între păcătoşi, s-a mutat...

În vara anului când a murit, l-am visat pe Părintele Constantin Sârbu în curtea bisericii, unde totul era uscat: pomii, florile, iarba. Când i-am povestit, mi-a zis:

- Când voi pleca eu.

- Dar unde vă duceți? l-am întrebat.

- Vreau să mă duc în străinătate *(nu voia să spună că va muri)*. Aşa o să vă uscați şi voi, cum e pădurea uscată. Aveți grijă, că vor veni timpuri grele. La urmă de tot n-or să mai fie preoți, uşile încuiate, au să plângă lacătele la uşi, că nu va mai fi cine să facă slujbă. O să vă duceți după un preot cu un picior încălțat şi unul descălțat. Cât îi aveți acum, cercetați-i şi împărtăşiți-vă! Atunci se va închide cerul şi nu veți mai avea de unde lua credință. Aceea pe care o aveți, aceea să o păstrați. Să nu vă mândriți, să nu mințiți, faceți bine, căci dacă faceți păcate, piere şi credința. O părticică mică în adâncul inimii stă ascunsă acolo şi dacă faceți o faptă bună, mai prinde şi ea viață, e veselă. Dar dacă voi nu faceți nimic, nu postiți, nu vă rugați, nu faceți milostenii, se micşorează, se micşorează… şi gata!

La scurt timp au venit de la Securitate la Părintele şi i-au spus:

- Noi vom trimite la dumneata nişte persoane la spovedit, îți vom spune ce întrebări le vei pune şi răspunsul ni-l dai nouă!

Părintele le-a răspuns:

- Eu nu pot sluji la doi stăpâni, lui Dumnezeu şi lui mamona!

Neacceptând acest lucru şi probabil şi altele, nu era văzut cu ochi buni. De asemenea, Biserica Sapienței era un focar unde lumea venea în număr foarte mare, iar în predici Părintele continua o propovăduire deschisă pentru Hristos şi împotriva ateismului.

Atunci Securitatea, care îl ancheta cam din trei în trei săptămâni, i-a spus cu pistolul pe masă să aleagă cum vrea să-şi stabilească sfârşitul, sugerându-i chiar să se sinucidă. Părintele a refuzat. Fiind bolnav de ulcer, a apărut "necesitatea" operației, insistându-se să accepte să fie operat, "pentru a-i fi mai bine".

Pe 14 octombrie Părintele Sârbu a slujit cu emoția şi puterea aceluia care simțea că o face pentru ultima dată. Apoi ne-a anunțat că a venit ziua internării sale în spital, contrar voinței lui, pentru o intervenție chirurgicală. Ne-a rugat să nu facem din aceasta o tragedie, deşi simte că nu se va mai întoarce viu. Dar noi să nu ne întristăm şi să nu plângem, că de acolo de unde va merge ne va putea ajuta mult mai mult.

Ne-a spus că a lăsat în ordine toate cele necesare pentru bisericuță, că a obținut aprobare de la Înalt Prea Fericitul Patriarh de a fi înmormântat în curtea bisericii. A cerut înhumarea aici, în curtea bisericii, ca să fie aproape

de noi, să ne poată ajuta. Ne-a zis:

- Şi vă voi ajuta mult mai mult de acolo de sus, decât v-aş fi ajutat de aici!

Ne-a spus că a muncit în toți aceşti ani cu dorința de a închega şi forma un nucleu de credincioşi uniți şi puternici în Hristos, care să răspândească lumină oriunde s-ar afla.

La urmă ne-a rugat fierbinte să nu părăsim această biserică, în care a lucrat cu atâta dragoste şi sârg împreună cu noi, pentru că el ne-a pregătit pentru preoție şi nu pentru preot. Ne-a zis:

- Oricine ar veni în locul meu, voi să veniți şi să stați cuminți într-un colțişor, cu ochii în pământ şi cu sufletul la Hristos şi să vă rugați aşa cum v-am învățat, iubind tot ce vine de la Dumnezeu!

Luni, după ce am venit de la servici, am trecut pe la mama Cristina - femeia de la lumânări - să văd ce mai face. Era foarte supărată şi plângea. Am întrebat-o ce are. A început să-mi povestească ce i-a spus Părintele înainte de a pleca la spital: să aibă grijă de biserică, întrucât el nu se mai întoarce; în biserică să pună o masă anume, pe care va fi aşezat sicriul, indicându-i locul precis unde va sta masa, unde vor sta sfeşnicele pentru lumânări, unde se vor pune florile ce i se vor aduce, iar noaptea să fie acoperit cu pânza pe ochi, să nu rămână descoperit. I-a spus toate în cele mai mici amănunte. Părintele spunea şi plângea, după care a ieşit afară din biserică şi s-a mai uitat de câteva ori înapoi, zicându-i să nu uite ce i-a spus.

Miercuri dimineața, doctorul care l-a operat a deschis uşa la rezerva Părintelui, spunându-i:

- Cum, n-ai murit încă?!

Atunci Părintele, care era legat la mâini, şi le-a dezlegat cu ajutorul doamnei doctor Ursulescu, a trimis-o pe doamna Maria Mărculescu după un duhovnic care să-l împărtăşească şi după ce a fost împărtăşit de Părintele Argatu, şi-a încredințat sufletul în mâna lui Dumnezeu.

Mi-a fost frică s-o întreb pe doamna doctor cum îl chema pe doctorul criminal. Poate după Revoluție, dacă el mai trăieşte, să vină să-şi ceară iertare la mormântul Părintelui. Sunt convinsă că Părintele l-a iertat de atunci, întrucât a plecat mai repede la cei pe care îi iubea atât de mult, la Mântuitorul nostru şi la Maica Sa, dar ne-a văduvit pe noi, cei care mai aveam nevoie de ajutorul lui duhovnicesc.

Aşa s-a stins o mare lumină, la 23 octombrie 1975. La înmormântare era o mulțime imensă, un puhoi de oameni, neînchipuit de mulți şi toți îl plângeau cu jale mare. Noi, enoriaşii bisericii, ne învârteam de colo-colo ca loviți de un cutremur, necrezând că este adevărat că nu mai este Părintele Sârbu.

Singurii mulțumiți erau oamenii Securității, că au mai stins lumina unui soare.

ÎNȚELEGEȚI CE V-AM FĂCUT EU...?

- Tâlcuire duhovnicească -

la Evanghelia din Joia Mare (Ioan 13, 1-38)

1. Iar înainte de sărbătoarea Paştilor, ştiind Iisus că a sosit ceasul Lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai Săi, cei din lume, până la sfârşit i-a iubit.

2. Şi făcându-se Cină, şi diavolul punând dinainte în inima lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul, ca să-L vândă,

3. Iisus, ştiind că Tatăl I-a dat Lui toate în mâini şi că de la Dumnezeu a ieşit şi la Dumnezeu merge,

4. S-a sculat de la Cină, S-a dezbrăcat de haine şi, luând un ştergar, S-a încins cu el.

5. După aceea a turnat apă în vasul de spălat şi a început să spele picioarele ucenicilor şi să le şteargă cu ştergarul cu care era încins.

6. A venit deci la Simon-Petru. Acesta I-a zis: Doamne, oare Tu să-mi speli mie picioarele?

7. A răspuns Iisus şi i-a zis: Ceea ce fac Eu, tu nu ştii acum, dar vei înțelege după aceasta.

8. Petru I-a zis: Nu-mi vei spăla picioarele în veac! Iisus i-a răspuns: Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine.

9. Zis-a Simon Petru Lui: Doamne, spală-mi nu numai picioarele mele, ci şi mâinile şi capul.

10. Iisus i-a zis: Cel ce a făcut baie n-are nevoie să-i fie spălate decât picioarele, căci este curat tot. Şi voi sunteţi curaţi, însă nu toţi.

11. Că ştia pe cel ce avea să-L vândă; de aceea a zis: Nu toţi sunteţi curaţi.

12. După ce le-a spălat picioarele şi Şi-a luat hainele, S-a aşezat iar la masă şi le-a zis: Înţelegeţi ce v-am făcut Eu?

13. Voi Mă numiţi pe Mine: Învăţătorul şi Domnul, şi bine ziceţi, căci sunt.

14. Deci, dacă Eu, Domnul şi Învăţătorul, v-am spălat vouă picioarele, şi voi sunteţi datori să spălaţi picioarele unii altora.

15. Că v-am dat vouă pildă, ca precum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi.

16. Adevărat zic vouă: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său, nici solul mai mare decât cel ce l-a trimis pe el.

17. Când ştiţi acestea, fericiţi sunteţi dacă le veţi face.

18. Nu zic despre voi toţi; căci Eu ştiu pe cei pe care i-am ales. Ci ca să se împlinească Scriptura: Cel ce mănâncă pâinea cu Mine a ridicat călcâiul împotriva Mea.

19. De acum vă spun vouă, înainte de a fi aceasta, ca să credeţi, când se va îndeplini, că Eu sunt.

20. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel care primeşte pe cel pe care-l voi trimite Eu, pe Mine Mă primeşte; iar cine Mă primeşte pe Mine primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

21. Iisus, zicând acestea, S-a tulburat cu duhul şi a mărturisit şi a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Deci ucenicii se uitau unii la alţii, nedumerindu-se despre cine vorbeşte.

23. Iar la masă era rezemat la pieptul lui Iisus unul dintre ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus.

24. Deci Simon Petru i-a făcut semn acestuia şi i-a zis: Întreabă cine este despre care vorbeşte.

25. Şi căzând acela astfel la pieptul lui Iisus, I-a zis: Doamne, cine este?

26. Iisus i-a răspuns: Acela este, căruia Eu, întingând bucăţica de pâine, i-o voi da. Şi întingând bucăţica, a luat-o şi a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul.

27. Şi după îmbucătură, a intrat atunci satana în el. Iar Iisus i-a zis: Ceea ce faci, fă mai curând.

28. Dar nimeni din cei care şedeau la masă n-a înţeles pentru ce i-a zis aceasta.

29. Căci unii socoteau, deoarece Iuda avea punga, că lui îi zice Iisus: Cumpără cele de care avem trebuinţă la sărbătoare, sau să dea ceva săracilor.

30. Deci după ce a luat acela bucăţica de pâine, a ieşit numaidecât. Şi era noapte.

31. Şi când a ieşit el, Iisus a zis: Acum a fost preaslăvit Fiul Omului şi Dumnezeu a fost preaslăvit întru El.

32. Iar dacă Dumnezeu a fost preaslăvit întru El, şi Dumnezeu Îl va preaslăvi întru El şi îndată Îl va preaslăvi.

33. Fiilor, încă puţin timp sunt cu voi. Voi Mă veţi căuta, dar, după cum am spus iudeilor - că unde Mă duc Eu, voi nu puteţi veni – vă spun şi vouă acum.

34. Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiţi unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, aşa şi voi să vă iubiţi unul pe altul.

35. Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenici ai Mei, dacă veţi avea dragoste unii faţă de alţii.

36. Doamne, L-a întrebat Simon Petru, unde Te duci? Răspuns-a Iisus: Unde Mă duc Eu, Tu nu poţi să-Mi urmezi Mie acum, dar mai târziu Îmi vei urma.

37. Zis-a Petru Lui: Doamne, de ce nu pot să urmez Ţie acum? Sufletul meu îl voi da pentru Tine.

38. Iisus i-a răspuns: Vei pune sufletul tău pentru Mine? Adevărat, adevărat zic ţie că nu va cânta cocoşul până ce nu te vei lepăda de Mine de trei ori!

Iisus i-a iubit până la capăt...

I-a iubit până la capăt!

Nimic nu este mai necesar între oameni decât Dumnezeu şi decât iubirea adevărată şi statornică. Iubirea este în stare să facă singură cât toate celelalte împreună, pentru că ea le cuprinde în sine pe toate celelalte.

Fiecare iubire curată este binecuvântată pentru timpul cât ține, dar iubirea care ține până la capăt este binecuvântată veşnic.

Iubirea care ține numai o vreme poate avea un preț mărginit sau poate să nu aibă nici unul. Dar cea care ține până la capăt, aceea are un preț neprețuit, pentru că iubiri vremelnice pot fi oricâte, dar iubirea până la capăt nu este decât una.

Lumea avea nevoie şi de adevăr şi de iubire. Ca să fie înțeles, adevărul avea nevoie de dovada minunilor. Ca să fie urmată, iubirea avea nevoie de dovada jertfei. Numai Hristos le-a putut arăta pe amândouă. De aceea, adevărul Lui este unicul adevăr vrednic de primit şi iubirea Lui este unica iubire vrednică de urmat.

Adevărul este învățătura Sa, iubirea este pilda Sa.

Ele sunt El, căci una străluceşte prin cealaltă: adevărul prin iubire şi iubirea prin adevăr, iar amândouă prin eternitatea lor.

Ca să poți cunoaşte pe cineva cu adevărat, uită-te cum a iubit. Cine n-a iubit până la capăt, acela nu este creştin adevărat. Dacă după aceasta cauți să cunoşti pe cineva, nu te vei înşela niciodată.

În cei care se aseamănă mai mult cu Domnul Iisus se găsesc înmănunchiate toate însuşirile Lui, dar mai ales dragostea neschimbată.

Dragostea lui Dumnezeu este minunată, nu numai fiindcă ea este dusă până la capăt, ci mai ales pentru că este dusă până la capăt pentru toți, chiar şi pentru vânzătorul Său, chiar şi pentru călăii Săi. Această dragoste n-a făcut rău nimănui, nici măcar nu a dorit răul nimănui, căci Dragostea ştie să le facă pe toate, numai răul nu ştie să-l facă.

Suflete creştin, nu te mai numi astfel dacă nu ai iubire! Nimic nu este mai creştin decât iubirea şi nimic mai păgân ca lipsa ei.

Pentru a fi un om viteaz îți trebuie tărie; pentru a fi un om drept îți trebuie cinste; pentru a fi vrednic îți trebuie conştiință, iar pentru a fi sfânt, îți trebuie neapărat iubire.

Bunule Dumnezeu, Care ne iubeşti, fii binecuvântat în veci şi fii veşnic slăvit pentru toate binefacerile Tale față de noi! Iar pentru dragostea cea mare cu care ne-ai iubit pe când noi eram încă vrăjmaşi ai Tăi, pe când eram încă departe de Tine şi pe când eram străini de poruncile Tale, fii de o mie de ori binecuvântat, căci numai un Dumnezeu poate iubi astfel!

Te rugăm, Doamne, să ne ajuți ca să Te putem urma pe Tine în toate: în blândețe, în răbdare, în înțelepciune, în milă, în dărnicie, în iertare, în înfrânare, în vorbire, în toate. Dar în nimic nu Te rugăm atât de mult să ne ajuți să Te urmăm pe Tine, ca în iubire. În iubirea plină de toate aceste virtuți, dar statornică, netulburată şi nemicşorată până la capăt, pentru ca prin aceasta să cunoască toți oamenii că suntem ucenicii Tăi.

Diavolul pusese în inima lui Iuda : gândul

Diavolul lucrează cu vicleşug mai întâi prin inimă, apoi prin minte.

Mai întâi îl face pe om să se lase târât spre poftele inimii şi când inima

i-a ajuns plină de bucuriile întinate, după aceea şi mintea o urmează, ajutând inimii să-şi întineze viaţa şi mai mult (Marcu 7, 21-23).

Cele mai rele şi mai blestemate gânduri, diavolul nu le pune în mintea omului, ci în inima lui. Căci dacă le-ar pune în minte, omul, oricât ar fi el de rău şi oricât ar fi mintea lui de întunecată, totuşi s-ar îngrozi gândindu-se la ele şi poate ar vedea şi urmarea lor nefastă. Dar dacă pune aceste gânduri în inimă, inima nu se gândeşte niciodată la urmări. Inima este gata să sară şi să împlinească îndată orice pornire ce vine în ea, căci inima nu are ochi, dar mintea are. Şi când din prisosul unei inimi întinate vorbeşte gura, sau scrie condeiul, sau lucrează celelalte mădulare, limba ajunge o lume de nelegiuiri (Mat. 15, 11-20). Ea întinează tot trupul şi aruncă în foc cursul vieţii, după ce aprinsă a fost ea de flăcările gheenei (Iacov 3, 6).

O, cât de mult trebuie să fie omul atent asupra inimii lui! Căci satana întotdeauna atacă mântuirea omului prin poarta inimii, fiindcă prin poarta aceasta omul este totdeauna mai slab şi aici cedează mai uşor.

Când săgeata aprinsă a unei priviri ispititoare este îndreptată direct spre inimă, când pofta vreunui păcat atrăgător este aşezată în faţa inimii, când gândul unei fapte de ruşine este aruncat peste zid înlăuntrul inimii, îndată inima ia foc ca pădurea uscată! Şi cine mai poate salva apoi ceva din ea, când flăcările se întind şi cuprind grabnic totul, nimicind fără cruţare orice rod bun din ea?!

O, fratele şi sora mea! Nu am destulă tărie în cuvânt ca să-ţi pot spune aşa cum aş vrea şi cum ai tu nevoie să ştii, cât de treaz trebuie să veghezi asupra inimii tale întotdeauna, nu numai atunci când vin gândurile negre cu

grămada înlăuntrul tău, dar şi atunci când vine mai ales un singur gând! Căci dacă din cele multe, unele pot să rămână şi să se aşeze pe inima ta, sau pot să zboare toate, apoi când vine unul singur, acela se aşează cel mai sigur şi se cuibăreşte în inimă.

Nu poţi opri ciorile să zboare peste casa ta, dar le poţi opri să-şi facă cuib acolo!

Nici gândurile rele nu le poţi opri să nu-ţi vină, dar le poţi alunga pentru a nu-şi face loc în inima ta.

De aceea, ochii minţii tale să fie totdeauna treji. Şi când un gând se repede ca un lup să-ţi muşte inima, sau ca un uliu se roteşte deasupra inimii, căutând să găsească un loc să se aşeze, luptă-te cu toată puterea şi alungă-l! Căci de multe ori, după cinci minute va fi prea târziu. Odată ce săgeata arzătoare ţi-a străpuns scutul inimii tale, numai Dumnezeu ştie cum se va stinge şi ce prăpăd poate să facă în inima ta, şi prin ea în atâtea alte inimi.

Doamne Dumnezeule, Făcătorul inimii omului, tu ştii cât de slabă este inima noastră, pentru că ai făcut-o aşa spre a pătrunde cu uşurinţă în ea dragostea de Tine şi de semenii noştri, bunătatea, mila şi credincioşia! Dar Tu ştii şi cât de viclean este vrăjmaşul mântuirii noastre, cu câtă şiretenie se foloseşte el de slăbiciunile inimii noastre ca să pătrundă înlăuntru şi să ne piardă cu otrava şi cu focul păcatului. De aceea Te rugăm: pune strajă inimii noastre şi dă-ne o minte trează, care să nu lase niciodată să pătrundă înlăuntrul nostru un gând venit de la diavol. Ca să nu ne ducă apoi la fapte ucigaşe şi vinovate de un păcat veşnic, aşa cum l-a dus pe Iuda, a cărui minte n-a vegheat.

Ştia că la Dumnezeu se duce...

Cine are o busolă şi se orientează bine după ea, ştie totdeauna cu siguranță încotro se duce. Cine are cuvântul lui Dumnezeu şi se conduce mereu, ascultător, după el, ştie totdeauna unde va ajunge. Acela ştie că se duce spre Dumnezeu, că se duce după Dumnezeu şi că va ajunge la Dumnezeu, pentru că un astfel de suflet umblă în lumină. Lucrează cât este ziuă şi este fiu al zilei (1 Ioan 1, 7).

Ce minunată şi fericită este viața unui astfel de suflet, orientat sănătos şi umblător în lumină! Ce plină de siguranță este inima lui, ce plin de bucurie este chipul lui, ce strălucitoare este privirea lui! Ce paşnică şi fericită este toată ființa unui copil al lui Dumnezeu, care iubeşte cuvântul Lui, care face voia Lui şi care, cu toată smerenia şi grija, se sileşte totdeauna să calce pe urmele lui Hristos şi ale sfinților Săi! În toate zilele sale şi în toate faptele sale, un astfel de om ştie că se duce la Dumnezeu şi pentru că ştie, nu numai că nu se mândreşte cu aceasta către nimeni, dar plin de cutremur şi de grijă totdeauna se străduieşte să poată face fiecare pas spre Dumnezeu, în aşa fel încât atunci când va ajunge în fața Lui, să nu-i fie ruşine de nici un pas de pe tot drumul făcut până aici. Se străduieşte neîncetat ca în tot ce face pe drumul luminos spre fața Domnului, nici o faptă şi nici o clipă să nu-i fie umbrită de ceva care nu ar fi plăcut înaintea ochilor Aceluia cu care se va întâlni curând. Un astfel de suflet se va îmbrăca totdeauna pentru ochii Stăpânului şi Mirelui său, iar nu pentru ochii cei desfrânați ai lumii şi ai păcatului. Numai atunci îmbrăcămintea sa va fi evlavioasă şi chipul curat.

Un astfel de om va şti sigur unde să se ducă şi unde nu, cum să se poarte şi cum nu, cu cine să umble şi cu cine nu, cum îi este îngăduit să se îmbrace şi cum nu. Pentru un astfel de suflet nu-i nevoie mereu de observatori care să-l oprească sau să-l mustre. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, la Care ştie că se duce, îl va face totdeauna atent şi nu-i va lăsa niciodată vreo îndoială în inima lui, nici chiar atunci când cuvântul nu-i spune chiar atât de desluşit, când ar vrea un răspuns la o îndoială a minții lui (Ioan 14, 26; Ioan 2, 27).

Ce minunat este un astfel de suflet de frate sau de soră! Iubind cu tot cugetul pe Domnul, la Care ştie şi doreşte să se ducă, el va iubi şi va dori tot ce-l poate ajuta pe drumul spre cer. Va iubi şi va dori pe frați, adunarea frățească, sarcinile frățeşti, ostenelile, jertfele, privegherile şi chiar mustrările frățeşti, ştiind că toate acestea îl ajută să se curățească, să se corecteze, să se smerească, spre a se putea înfățişa înaintea Domnului cu bucurie, în ziua chemării, într-o stare tot mai vrednică (2 Timotei 4, 6-8).

Nu ne lăsa, Doamne, pe nici unul dintre noi să mai iubim, să mai dorim şi să mai purtăm nimic din chipul lumii acesteia, ci ne umple de o aşa dragoste curată şi fierbinte față de Tine, încât toată ființa noastră să fie străbătută de frica Ta. Căci gândul că la Tine venim va fi puternic şi treaz în noi şi nimeni nu ne va putea face să dorim altceva mai mult decât să ne înfățişăm înaintea Ta fără prihană, fără vină şi în pace, în orice clipă.

S-a dezbrăcat de hainele Lui...

Numai acela care, plin de mângâiere, ştie că de la Dumnezeu a venit şi că la Dumnezeu se duce, numai acela are putere să se dezbrace pe sine de

sine. Acela se poate dezbrăca de orice mândrie, de orice pretenție, de orice interes, de orice laudă şi de orice merite. Acela se poate dezbrăca de hainele lui, pentru a le da celui mai dezbrăcat ca el. Se poate lipsi de pâinea lui, spre a-i potoli foamea semenului său mai flămând ca el. Se poate lipsi de dreptul său, în folosul altuia mai lipsit ca el (1 Cor. 10, 33).

Acela poate, dar numai acela poate.

Cel care nu poate face aceasta cu bucurie adâncă şi din toată inima, acela nu este al lui Hristos (Rom. 8, 9), căci nu are Duhul Lui.

Când eram odată într-un loc pustiu şi eram foarte însetat, am întâlnit pe drum doi cunoscuți, care duceau un vas plin cu apă. Ştiind că aduc apa de departe, i-am rugat zicând: "Dacă puteți să-mi dați cu bucurie puțină apă să beau, vă rog!". Dar ei mi-au răspuns: "Nu putem cu bucurie!". "Atunci nu voi mai bea!", le-am răspuns şi nu am mai băut.

Tot ceea ce ne cere Dumnezeu să facem pentru El, doreşte să facem cu bucurie şi din toată inima (Coloseni 3, 23) şi tot ce facem pentru semenii noştri să fie tot aşa.

În ce mă priveşte, m-am hotărât de mult ca tot ce fac să mă străduiesc să fie cu bucurie şi din tot ce primesc, să iau numai ceea ce mi se poate da cu bucurie.

Dacă întrebi pe cel venit la tine: "Vrei să mănânci?", nu numai că nu-ți va spune: "Vreau!", dar văzând că nu-i dai bucuros, va refuza, chiar dacă te prefaci că vrei să-i pui pe masă. Cine întreabă nu dă bucuros. Cine dă bucuros, nu întreabă.

Dacă pofteşti pe cineva în casă la tine şi, voind să intre, te va vedea uitându-te cu groază la încălțările lui, mai curând se va grăbi să plece la alții,

decât să-ți aducă vreun fir de praf pe covoarele tale. Şi astfel te vei lipsi pe tine de multe ori de un mare har (Evrei 13, 2).

Ce minunat este acel suflet credincios, care, ca şi Domnul său, se poate dezbrăca de toate hainele sale! Care Îi slujeşte Domnului, fraților şi tuturor semenilor săi cu o inimă plină de bunătate, de dărnicie şi lepădare de sine.

Ce multe astfel de suflete am cunoscut! Cred că datorită lor Dumnezeu a iertat multe Sodome şi mai rabdă încă multe Gomore (Facere 18, 24-32)!

Dragă suflete, învață şi învață mereu de la Domnul tău cum să faci voia Lui şi cum să-I împlineşti cuvântul. Căci nu vei putea fi în stare niciodată să speli picioarele nimănui, dacă nu ai învățat mai întâi să te dezbraci de toate hainele tale, de toate dorințele şi planurile tale, de toate visele şi chiar trebuințele tale. Desigur că nu vei putea, dacă nu te-ai învățat să te rupi de orice lucru de pe pământ şi să poți renunța la orice drept al tău. Să ajungi până acolo până unde ai putea să-ți urăşti chiar şi viața ta, dacă slava lui Dumnezeu, cauza lucrării Sale şi mântuirea cuiva ți-ar cere şi acest preț (Luca 14, 26).

Până nu ai ajuns la această stare, nu vorbi de spălarea picioarelor!

Slavă Ție, Doamne, Care Te-ai putut dezbrăca pe Tine Însuți nu numai în seara Cinei, spre a spăla picioarele celor mai apropiați ai Tăi, ci cu mult mai înainte, când ai primit să Te dezbraci de slava Ta cerească şi să iei chip de rob, făcându-Te asemenea oamenilor şi smerindu-Te pe Tine Însuți până la cea mai grea şi mai ruşinoasă ascultare (Filipeni 2, 7-8), ascultarea morții, ca să ne înveți pe noi ce este ascultarea!

Slavă Ție, Doamne, care ne-ai spălat nouă tuturor întinăciuni mult mai

mari decât noroiul sau praful de pe picioare şi ne-ai curăţat cu preţ mult mai scump (1 Petru 19; Evrei 9, 12) decât o îngenunchere!

Slavă Ţie pentru toate acele suflete sfinte care au învăţat de la Tine nu numai litera dinafară a cuvântului, ci mai ales Duhul dinlăuntrul cuvântului, care au înţeles ceea ce Tu ai vrut să ne înveţi. Astfel ca nu numai în dezbrăcarea din afară, ci mai ales în dezbrăcarea lăuntrică omul nostru cel nou să se curăţească din zi în zi, după chipul Tău şi după pilda Ta, pe care ne-ai lăsat-o (Colos. 3, 10).

Cu ştergarul cu care era încins...

Iată clipa cea mai cutremurătoare din câte au fost până acum şi începutul tuturor celorlalte care urmează de aici până la sfârşit. Domnul Iisus Se scoală de la masă, Se dezbracă de hainele Lui, Se încinge cu un ştergar, toarnă apă într-un lighean şi începe să spele picioarele ucenicilor Săi şi să le şteargă cu ştergarul cu care era încins.

Cu ştergarul cu care era încins...

Ca să ştergi picioarele cuiva cu un ştergar cu care eşti încins, trebuie să te apleci până la pământ. Când i-a spălat, Mântuitorul a îngenuncheat înaintea fiecăruia din ei, dar când i-a şters, a trebuit să se aplece şi mai mult.

Când vrei să speli pe cineva, când vrei să-l mustri, când vrei să te ocupi de murdăria pe care o are el, ca să-l poţi spăla cu adevărat trebuie să te cobori până la picioarele lui. Trebuie să fii în stare să te apleci lângă el, până la starea în care să poţi cuprinde picioarele lui la inima ta, ca într-o îmbrăţişare plină

de dragoste pentru curăţirea lui. Cine nu poate iubi atât de mult şi nu se poate apropia atât de dulce, nu va putea spăla şi curăţi niciodată în chip mântuitor pe nimeni.

Dar când ştergi întinăciunea cuiva, când vrei să-i acoperi păcatul, să-i îndepărtezi nelegiuirea făcută, când vrei să-l ierţi şi să-l înfăţişezi neprihănit (Isaia 40, 2; Colos. 1, 22), atunci trebuie să te apleci şi mai mult. Trebuie să te smereşti şi mai mult, atât de mult încât să te anulezi pe tine pentru el, să te uiţi pe tine şi să calci pe tine pentru a-l înălţa pe el. Acesta este lucru dumnezeiesc şi cel mai greu cu putinţă pentru oameni.

Orice bine pe care-l faci altuia îţi cere mai întâi să-ţi faci ţie un rău de aceeaşi mărime. Cu cât pui pe altul mai presus de tine, cu atât trebuie să primeşti a te aşeza mai întâi pe tine mai prejos. Cu cât vrei să îmbraci pe altul, cu atât trebuie mai întâi să te dezbraci pe tine; cu cât vrei să faci altuia un loc mai larg, cu atât trebuie mai întâi să-l restrângi pe al tău.

Ca să se poată sfinţi ucenicii cu adevărat, Domnul a trebuit să Se sfinţească mai întâi pe Sine Însuşi; ca să-i poată face să moară, a murit mai întâi El; ca să-i poată învia şi înălţa la cer, a făcut aceasta mai întâi cu Sine Însuşi. Numai după toate acestea El se ridică în faţa tuturor şi, pentru a le cere cea mai mare şi mai strălucită jertfă, le spune: Eu v-am dat o pildă şi o măsură. Atât cât v-am iubit Eu, să vă iubiţi şi voi (Ioan 13, 34). Aşa cum am făcut Eu, să faceţi şi voi (Ioan 13, 15) şi aşa cum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi semenilor voştri (Ioan 13, 14).

Slavă veşnică Ţie, Doamne, Care ne-ai arătat cel mai de preţ şi cel mai fericit drum spre slavă: umilinţa; cea mai curată şi cea mai sfântă împlinire a

voii lui Dumnezeu: iubirea; şi cea mai desăvârşită fericire: aceea de a îndrepta şi sfinți pe alții, prin iertarea Ta.

În seara aceasta a Cinei celei de Taină, tot ceea ce ne-ai învățat este Taină şi Minune, pe care ni le arăți cu pilda Ta acum, când vrei să ne deschizi mintea asupra celor dintâi trepte pe care putem sui la cer: umilința cea mai adâncă atunci când cercetăm vina altora; dragostea cea mai adâncă atunci când mustrăm; tăcerea cea mai mare atunci când iertăm; şi bunătatea cea mai deplină în toate acestea. Amin.

Doamne, Tu să-mi speli mie picioarele...!?

Lucrurile cu neputință de priceput şi de cuprins nu le poate face decât dragostea. Doar dragostea este aceea care le poate face pe toate, fiindcă singură ea poate să acopere totul, să creadă totul, să nădăjduiască totul, să sufere totul (1 Cor. 13, 7).

Ceea ce nu ai face pentru nici un preț din lume eşti în stare să faci, fără să aştepți nimic în schimb, când ai o adevărată iubire.

Când eşti părinte adevărat, eşti în stare să veghezi zile şi nopți în şir la un căpătâi preaiubit, chinuit de febră; să aştepți zile şi nopți fără număr un chip plecat departe; să plângi zile şi nopți fără număr o ființă neuitată, pe care nimic pe lume nu o mai poate înlocui.

Când eşti soț adevărat, eşti în stare să-ți dai picătură cu picătură sângele şi viața ta pentru a o salva pe a soției, eşti în stare să înduri orice, măcar pentru o nădejde.

Când eşti fiu adevărat, eşti în stare de o ascultare desăvârşită, de o recunoştință nemărginită şi de o iubire totdeauna îndatoritoare şi respectuoasă.

Când eşti frate adevărat, eşti în stare să ierți şi să uiți orice jignire, să depui orice osteneală, să arăți orice bunătate, să biruieşti orice piedică, să te alipeşti de orice suflet, să asculți orice cuvânt, să dai orice jertfă.

Când eşti păstor adevărat, eşti în stare să-ți dai viața pentru oile tale (Ioan 10,11). Vei căuta uşile lor, păşunea lor, rănile lor, păcatele lor şi mântuirea lor. Şi nimic din ce ar putea face rău sau bine oilor tale nu ți-ar fi indiferent.

Oricare ar fi relațiile dintre oamenii care se iubesc, ei îşi caută unii altora numai binele. Deci înțelegem şi aşteptăm ca să facă unii pentru alții lucruri neobişnuite altor stări, dar obişnuite dragostei, când aceasta este adevărată.

În seara aceea şi în clipa aceea (Cina cea de Taină), între Hristos şi ucenicii Săi totul se petrecea neobişnuit, chiar şi pentru ei, care începuseră de mult să se obişnuiască cu ceea ce era neobişnuit. Când Iisus le vorbise despre Trupul şi Sângele Său (Ioan 6, 53-69), cei mai mulți dintre ucenicii Lui L-au părăsit. N-au putut să sufere şi să înțeleagă vorbirea neobişnuită pe care o auziseră. Dar acum era o faptă cu totul neobişnuită. Era mult mai de neînțeles. Zece din apostolii Domnului se supuneau în tăcere, plini de smerenie şi de cutremur. Numai doi, Petru şi Iuda, cel dintâi şi cel din urmă dintre ei, cel mai sincer şi cel mai viclean, cel mai gata să moară pentru Hristos şi cel mai gata să-L omoare, priveau totul altfel decât ceilalți.

Petru, uimit şi copleşit cu totul, nici nu ştia ce trebuie să facă: să primească să-i spele picioarele Hristosul lui Dumnezeu, când până la slava Acestuia abia putea ajunge cu priceperea credinței sale, sau mai degrabă să se împotrivească, fiindcă ceea ce făcea acum Domnul i se părea chiar şi lui prea de tot. Prea de tot!

Iuda, ca unul care avea gândul diavolului în el, nu mai vedea acum nimic decât cu vrăjmăşie şi cu dispreț. Tot ce privea, judeca rău şi răstălmăcit. Şi orice nouă dovadă a dragostei lui Hristos față de el şi față de alții îi stârnea un nou val de ură, cu atât mai aprinsă cu cât dragostea Domnului se arăta mai binevoitoare. Cât rău poate face chiar şi numai un gând satanic, când omul se lasă împins de el spre iadul cel mai negru!

Te rugăm, Doamne, păzeşte pe fiecare din ucenicii Tăi neîncetat, pentru ca niciodată satana să nu poată pune un gând al său nici unuia din ei, ca nu cumva gândul rău să-i facă inima rea, ochiul rău şi mintea blestemată, spre a ajunge apoi el însuşi un diavol. Dă-ne, Doamne, gândul Tău cel bun şi-l pune statornic în inima noastră, spre a putea primi tot ceea ce ne faci Tu cu smerenie şi credință adâncă, chiar dacă încă nu putem înțelege ceea ce ne faci.

Ce fac Eu, tu nu pricepi acum...

Când tu lucrezi cu Dumnezeu sau când El lucrează cu tine, cele mai multe din întâmplări nu le înțelegi la timpul lor. Câte din lucrările Domnului, câte din descoperirile Sale, câte din cuvintele şi minunile Lui le-am înțeles noi oare la timpul lor? Şi de câte ori am răstălmăcit noi - înțelegând fricos sau

sucit, îngust sau dureros - multe din cele mai frumoase şi mai fericite din lucrările Lui cu noi? Numai după aceea, câteodată mult mai târziu, începem să vedem. Atunci ne cade ca o maramă de pe ochii minții şi realizăm falsa impresie pe care ne-o formasem, sucitul gând pe care ni-l făcusem în clipa întâmplării. Atunci ne luminăm, ca şi cum am ieşi dintr-un îndelungat şi întunecos mormânt. Şi mai întâi simțim durerea ascuțită şi amară: de ce n-am înțeles atunci...?

Existența noastră nu se încheie nici cu experiențele, nici cu moartea. Experiențele sunt tratarea seminței, moartea este semănarea ei în pământ, spre alt rod pentru care este rânduită, spre continuarea existenței veşnice, pentru care a creat-o Înțelepciunea şi Dragostea Veşnică. Fiindcă altfel, de ce nu ne naştem cunoscând de la început totul, pentru a realiza în această viață totul, dacă această viață e totul? De ce această viață ne e doar ca o şcoală şi abia când suntem bătrâni cunoaştem ceva? La ce ne-ar folosi această cunoaştere la sfârşitul vieții de aici, dacă numai aceasta şi numai atât ar fi viața?

Cine face experiențe costisitoare dacă nu va avea când să se folosească de învățămintele lor? Cine tratează o sămânță pe care ar îngropa-o să putrezească fără nici un viitor şi fără nici un folos, fără nici o nădejde?

Nu, suflete al meu! Totul are un dumnezeiesc şi minunat înțeles. Să nu te îndoieşti de nimic, niciodată! Tot ce nu înțelegi acum, nu te grăbi să înțelegi greşit, fiindcă va veni timpul să înțelegi cu adevărat, dar mai târziu. Dacă se petrec în viața ta, fără voia ta şi fără o urmare directă a faptelor tale, întâmplări de neînțeles, nu te grăbi să-ți formezi încă o părere, pentru ca nu cumva să te întristezi degeaba, când de fapt ar trebui să te bucuri; ca să nu cârteşti, când

de fapt ar trebui să lauzi pe Domnul; ca să nu te descurajezi atunci când de fapt ar trebui să te umpli de îmbărbătare sfântă şi de bucuroasă nădejde. De aceea, când lucrul de neînţeles ţi se întâmplă ţie sau vezi că se întâmplă cu lucrarea Domnului, crede adânc că mâna Lui lucrează. Şi dacă nu-L poţi lăuda plin de bucurie, cel puţin taci plin de smerenie, căci după aceea, foarte fericit, ai să înţelegi totul.

În faţa minunilor Tale, Doamne, dăruieşte-ne o credinţă smerită şi ascultătoare, plină de încrederea că totul se va sfârşi cu bine şi cu bucurie pentru Tine şi pentru noi! Iar încrederea aceasta să n-o pierdem, oricât de lung ar fi drumul de la faptă până la înţelesul ei.

Dacă nu te spăl Eu …

Dacă nu te spală Sângele lui Hristos, nimeni, niciodată nu te va mai putea spăla şi nu-ţi va putea spăla păcatul tău (Ioan 22).

Dacă nu primeşti preţul Sângelui scump al Mielului lui Dumnezeu Celui fără de prihană să te răscumpere din deşertăciunea în care trăieşti, nu mai există şi nu va mai exista în vecii vecilor nici un alt preţ de răscumpărare pentru tine (1 Petru 1, 18).

Dacă nu vii la Hristos, dacă nu îngenunchezi la Crucea iertării şi a răscumpărării pe care o dă Hristos, dacă nu-ţi zdrobeşti inima în pocăinţă, dacă nu-ţi varsă ochii lacrimi amare pentru toată viaţa de până astăzi trăită în păcat şi dacă nu-i ceri Lui din tot sufletul să te spele şi pe tine de tot ce ai făcut rău, să ştii, suflete, oricine ai fi tu, că în veci nu vei putea avea deloc parte cu Hristos şi cu lumina iertării sufletului tău.

Nimeni pe lume nu poate face întoarcerea ta, rugându-se în locul tău! Oricine te iubeşte, se roagă pentru tine şi suferă pentru tine poate face mult pentru tine înaintea lui Dumnezeu, dar oricât te-ar iubi altcineva, oricât de mult ar vrea să facă şi ar face pentru tine, dacă tu însuţi nu faci nimic şi nu vrei să faci nimic, totul este în zadar. Poţi să fii fiul unui părinte credincios sau soţul unei soţii credincioase sau părintele unor fii credincioşi, poţi să trăieşti toată viaţa ta lângă suflete credincioase, dar dacă tu însuţi nu te-ai născut din nou, dacă tu însuţi n-ai adus inima ta la Domnul ca să ţi-o spele, vei muri în păcatele tale, fără să vezi Împărăţia lui Dumnezeu, fără să fii mântuit şi vei fi despărţit pe veci de iubiţii tăi care au fost credincioşi (Ioan 3, 3; Cor. 6, 9-11; Efes. 2, 1-6; Tit. 3, 5; Evrei 10, 19-22).

Suflete drag, ajuns aici, te rog ia bine seama la ceea ce citeşti, înţelege întocmai ceea ce îţi spune şi îţi cere Hristos! Iată, Hristos stă acum şi înaintea ta aşa cum stătea atunci în faţa sfântului Său apostol, gata să-l spele şi pe el aşa cum făcuse cu toţi ceilalţi dinaintea lui şi aşteaptă consimţământul tău. Aşteaptă supunerea şi predarea ta; nu te împotrivi, primeşte spălarea Lui! Închipuie-ţi ce ar fi fost dacă sfântul Petru ar fi stăruit ani de zile în hotărârea lui de a se împotrivi cu înverşunare încercării Domnului de a-i spăla şi lui picioarele, la ce înjositoare aşteptare L-ar fi supus el pe Domnul!

Şi totuşi, unii dintre noi facem aceasta de atâta vreme cu El, fără să ne îngrozim ce facem faţă de Hristos. Ne împietrim inima în necredinţă, ne adormim conştiinţa în nepăsare, ne înjosim sufletul în faptă păcătoasă şi nu ne pasă de Domnul, Care aşteaptă de atâta vreme întoarcerea noastră (Isaia 30, 18; Apoc. 3, 20).

Înțelegi tu, care citeşti acum? Şi mai ales înțelegi că ceea ce este scris aici este scris tocmai pentru tine?

Dumnezeu să te binecuvinteze şi să te spele, de-I vei asculta chemarea!

Doamne, nu numai picioarele…

Sufletele curate sunt gata să-şi recunoască şi vinovății pe care nu le au. Sunt gata să-şi ceară iertare şi pentru păcatele pe care nu le-au făcut, sunt gata să-şi spele şi ceea ce nu şi-au întinat, fiindcă smerenia lor îi face să creadă că oricând ar putea să facă şi ei aşa ceva şi nu tăgăduiesc niciodată că nu ar putea fi în stare să cadă.

Picioarele se întinează cel mai adesea, pentru că ele duc greutățile cele mai multe. Ele umblă prin locurile cele mai de jos, ele sunt mădularele cele mai nebăgate în seamă şi ele sunt îndrăgite cel mai puțin.

O, inima Domnului, care le-a iubit tocmai pentru aceasta! De acele gloate nebăgate în seamă, iubite cel mai puțin, împovărate cel mai mult, spălate şi uşurate cel mai rar, de acelea a avut cea mai mare milă, de poporul năpăstuit, de mulțimile apăsate, de gloatele ca nişte turme lăsate fără păstor (Matei 9, 36)! Şi El singur, numai El singur a venit să-i caute şi să-i mântuiască mai ales pe aceştia, îngrijindu-i ca pe nişte picioare crăpate, rănite, bolnave şi bătătorite de chinuri prea lungi, prăfuite de drumuri prea grele şi gârbovite de poveri prea nemiloase. Cu câtă milă şi bunătate spală Domnul şi unge astfel de suflete!

Dar nu numai picioarele au nevoie să fie spălate mai des; la fel au şi mâinile şi mai ales capul. Adică cei care lucrează pentru alții şi cei care conduc pe alții.

Lucrătorii şi lucrătoarele Domnului au nevoie nu numai să fie spălați de către Cuvântul sfânt, ci au nevoie să se scalde ei înşişi, să se scufunde ei înşişi, cu toată conştiința datoriei şi trebuinței de a se curăți, în plinătatea lui Hristos. Picioarele au nevoie să fie spălate, dar mâinile şi capul au nevoie de şi mai mult.

Picioarele au nevoie de mai puține mustrări şi de mai multă îngăduință când nu umblă chiar deplin curat, dar mâinilor şi capului li se cuvin mai multă mustrare şi mai puține dezvinovățiri când nu umblă în toată curăția, fiindcă ele ştiu şi pot oricând să se curețe, pe când picioarele nu pot oricând.

În locurile pe unde te-ai întinat cel mai mult, caută să nu mai treci niciodată. Pe căile care te murdăresc nu mai umbla. Pragul caselor stricate nu-l mai trece şi cu oamenii a căror tovărăşie te înjoseşte nu mai umbla niciodată!

Dacă eşti păstor, urmează pilda Mântuitorului şi caută mai ales oile cele slabe, cele mai de la margine, cele din urmă, cele mai neputincioase şi ajută-le să se poată curăți şi vindeca şi ele. Caută să împodobeşti mai frumos mădularele care au prețul cel mai din urmă (1 Cor. 12, 23) şi îngrijeşte cu milă mai ales pe cei dintre mădularele Bisericii care sunt picioare.

Iar când Domnul îți cere un lucru, fă întocmai cum îți cere El, nu face cum era gata să facă sfântul Apostol Petru: întâi nu voia să facă nimic, iar îndată după aceea voia să facă mai mult decât cerea Hristos. Şi asta numai aşa, ca să nu fie cum voia Domnul, ci ori mai puțin, ori mai mult.

Ce minunat este sufletul liniştit, care face voia lui Dumnezeu în chip smerit şi cumpătat: nici mai devreme, nici mai târziu, nici mai mult, nici mai puțin. Căci Domnul Care a poruncit ştie adevărul şi numai atunci facem bine,

când facem întocmai cum ne-a spus. Altfel, putem să stricăm chiar şi în ceea ce suntem prea zeloşi, când facem prea mult unde nu este cazul.

Binecuvintează, Doamne, toate sufletele simple şi smerite care poartă greul lucrării Tale şi care adesea au de stat şi de umblat prin locuri grele şi neplăcute! Spală-le mereu cu cuvântul Tău şi pune mereu mâinile Tale sub capul lor, să le spele, să le curețe, să le vindece cu mila, cu smerenia şi cu dragostea Ta! Dar ai milă, Doamne, şi de aceia pe care i-ai rânduit să fie mâinile lor slujitoare şi capul îndrumător al altora. Întotdeauna ei să fie curați, spre a putea vedea şi ajuta şi pe alții să se curețe, nu să se întineze.

Voi sunteți curați, dar nu toți...

Un suflet curat este numai acela care se curățeşte neîncetat pe sine şi care umblă neîncetat să curățească şi pe alții. Sufletul care nu luptă mereu spre o şi mai mare curățire a sa şi a altora o va pierde curând şi pe cea pe care i se părea că o are.

Mântuitorul le-a spus: Cine s-a scăldat, nu are trebuință să-şi spele decât picioarele, ca să fie curat de tot. Şi voi sunteți curați, dar nu toți! Aceasta înseamnă că, oricât de curați ni s-ar părea nouă că suntem, să nu uităm niciodată că umblăm pe pământ şi că mereu trebuie să privim cu smerenie la noi înşine, fiindcă totdeauna ne putem întina sau prăfui, umblând printre alții. Oricât te-ai păzi tu, nu te păzesc alții. Şi chiar dacă tu te fereşti să nu te stropeşti cu noroi sau să nu te umpli de praf, umblarea stricată a altora uşor te poate murdări.

Înțelegeți voi ce v-am făcut Eu?

Celui ce înțelege nu trebuie nici să-i faci mult, nici să-i arăți mult, nici să-i vorbeşti mult. Aceluia Duhul Adevărului uşor îi poate descoperi înțelesul cel drept.

Ucenicii Domnului Iisus, câți erau curați, au înțeles atunci limpede că ceea ce făcuse Mântuitorul când le spăla picioarele nu însemna un nou obicei, ci că dincolo de fapta însăşi trebuiau să se pătrundă de înțelesul ei cel nemuritor şi general:

- Mai întâi că doar acela dintre frați este mai mare, care din adâncul inimii lui poate să se smerească mai prejos ca toți, în tăcere şi iubire.

- Apoi că, păstrându-ne pe noi înşine în necurmată curăție, trebuie să privim cu grijă şi simț de răspundere la frații noştri, dorind şi lucrând neîncetat pentru ca ei să poată ajunge tot mai curați.

- Niciodată nu vom putea spăla pe nimeni numai cu vorbele noastre, ci doar cu mâinile noastre, adică cu rugăciunile noastre şi cu ostenelile noastre.

- Celui cu adevărat mare nu-i este greu să se smerească în fața oricui.

- Celui cu adevărat curat nu-i este greu să spele pe oricine.

- Celui cu adevărat sfânt nu-i va fi greu a face totul în tăcere şi cu cea mai discretă duioşie.

- Cel cu adevărat iubitor va face în totdeauna totul cu plăcere, cu bucurie, cu blândețe, cu prietenie.

- Cel cu adevărat înțelept va păstra esența adevărului tuturor lucrurilor.

Dar vai, cât de puțini ucenici înțeleg ce a făcut Domnul şi ce a dorit El să înțeleagă ei din ceea ce a făcut El!

Voi Mă numiți bun şi bine ziceți!

Până mai ai pe cine numi „Învățătorul meu", „Domnul meu", „Mântuitorul meu" sau „Binefăcătorul meu", cu lumină în ochi şi cu fior în inimă, să şopteşti aceste sfinte denumiri şi să te pătrunzi de fiorul lor fericit!

Câtă vreme este încă lângă tine Învățătorul şi Domnul tău, până n-a plecat încă Mântuitorul şi Binefăcătorul tău, îndreaptă-ți neîncetat spre El inima ta şi glasul tău. Caută-L mereu cu dragostea şi recunoştința Ta. Spune-I numele Lui cel iubit şi sfânt pentru tine, mereu mai cald şi mereu mai cu dor, căci nu-i nimic mai frumos şi mai vrednic din partea ta ca acest lucru rar, tot mai rar întâlnit azi printre oameni.

Dacă spui Domnului Iisus: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!", ca Toma (Ioan 20, 28), atunci caută să nu-I mai fii necredincios niciodată!

Dacă îi spui Învățătorului Ceresc : "Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui Viu!", ca Petru (Matei 16, 16), bine faci, dar caută să nu te mai lepezi de El niciodată!

Şi dacă ştii şi crezi Cuvântul Său Sfânt că este Adevărul şi Viața veşnică (Ioan 6, 68; 17,12), atunci prețuieşte acest cuvânt ca pe cea mai de preț comoară a sufletului tău, iar ascultarea şi trăirea lui să-ți fie cea mai cutremurătoare grijă în fiecare clipă a vieții tale!

Slavă Ție, Doamne şi Mântuitorul nostru! Sufletul meu este plin de fericire ori de câte ori pot îngenunchea recunoscător şi Îți pot strânge cu dragoste picioarele Tale la inima mea. Doresc să rostesc totdeauna sfântul Tău Nume cu tot fiorul evlaviei recunoscătoare şi doresc ca orice cuvânt îmi spui,

să-l ascult cu scumpătate şi să-l trăiesc cu credincioşie. La aceasta te rog să mă ajuți în fiecare clipă!

Eu v-am dat o pildă...

Adevărata pildă este aceea pe care o trăieşte însuşi cel care ți-o predică. Adevăratul învățător este acela care crede şi urmează mai întâi el însuşi ceea ce propovăduieşte altora. Şi totdeauna să urmezi numai învățătura aceluia care este în stare nu numai să trăiască cu viața sa ceea ce spune, dar şi să pecetluiască cu moartea sa ceea ce a spus. În chip cu totul desăvârşit numai Hristos a putut face astfel, iar dintre ai Săi, numai acei care au avut credința Lui.

Viața Domnului Iisus Hristos a fost pe pământ în întregime o pildă. Toate pildele Lui de smerenie, de iubire, de blândețe, de jertfă, de iertare, de curățire, de bunătate, au întregit viața Lui trăită dumnezeieşte. Trecând fără de păcat prin toate ispitele care sunt cu putință să vină într-o viață de om, Hristos ne-a dat cel dintâi exemplu că învățătura Sa este cu putință a fi împlinită cu fapta de către orice om, numai dacă acel om voieşte cu adevărat aceasta. Domnul Iisus de la nivelul firii omeneşti a pornit, arătând doar că singura condiție necesară este să ai dragoste de Dumnezeu şi iubire de semeni. De altceva nu mai ai nevoie de nimic, pentru a putea trăi aşa cum a trăit Iisus (1Ioan 2, 6).

Robul nu este mai mare decât Domnul...

Credincios adevărat este acela care, făcând binele, nu se măsoară cu semenii săi, ci cu Învățătorul său, căci cine se măsoară cu alții, totdeauna se

va mândri, dar cine se măsoară cu Domnul, acela îşi va găsi totdeauna măsura smereniei sale.

Un adevărat rob al lui Hristos nu este acela care caută slobozenia prin neascultare, ci e acela care simte slobozenia cea mai dulce trăind într-o neîncetată ascultare de Domnul său, între fraţii săi. Când îţi iei o prea mare slobozenie faţă de Hristos, devii robul tău însuţi. Numai când te poţi robi pe tine cu adevărat, atunci devii cu adevărat slobod.

Cu adevărat slobod este acela care are numai un singur lanţ - neprihănirea, o singură cătuşă - dragostea, un singur proces - conştiinciozitatea şi o singură sentinţă - datoria împlinită fericit. Un om slobod a fost Robul Cel Neprihănit, care tocmai prin acest fel de a fi S-a făcut Slobozitorul tuturor (Isaia 53, 11), luând asupra Sa poverile nelegiuirilor noastre.

Mai mare decât Domnul n-a ajuns nici un rob al Său. Dar dacă tu nu ai ajuns să eliberezi chiar pe nimeni din robia păcatului, atunci să ştii că nu eşti nici în cea mai mică măsură un slobozit al lui Hristos. Căci a fi cu adevărat ucenic al lui Hristos înseamnă a învăţa neîncetat cum poţi să faci mai bine acest lucru, anume eliberarea altora din robia păcatelor.

Cu un singur cuvânt poţi alunga mulţi nori, cu un singur suflet mântuit poţi acoperi multe păcate (Iacob 5, 20) şi cu o singură viaţă poţi înlătura multe morţi (1Tim.4, 16; Rom.11, 14; 1Cor. 9, 22). Căci sunt oameni sfinţi aceia care, chiar dacă încă nu au făcut nici o faptă de sfinţenie, doresc şi caută aceasta cu cea mai mare sete şi râvnă. A şi ajuns apostol şi ucenic al lui Hristos - chiar dacă nu a făcut nici o minune - acela care cu sinceritate şi smerenie munceşte

şi se roagă pentru asta. Din aceste stări n-ai voie să te cobori spre oameni decât pe calea unei adânci iubiri, spre a le face bine. Dar trebuie să fii întotdeauna bine înarmat, pentru că satana care îi ţine robi îşi apără prada cu toată puterea. O săgeată a lui te va răni. Alinând rănile altora, tu nu ţi-o dezveli pe a ta niciodată, iar preţul tău veşnic va fi acela al sufletelor pe care le-ai slobozit, al timpului pe care l-ai răscumpărat, al adevărului pe care l-ai strălucit.

Vei fi atunci şi tu ceva din Domnul tău.

Dacă ştiţi - dacă faceţi...

În Hristos, a face înseamnă mai întâi a şti.

După cum Dumnezeu a început facerea lumii mai întâi prin lumină, tot aşa nici adevăratul credincios nu va reuşi să facă vreodată ceva sănătos şi vrednic dacă mai întâi nu va căuta să cunoască cum trebuie şi când trebuie făcut ceea ce este nevoie să facă. Nu poţi face binele decât dacă ştii bine.

Niciodată nu vei putea fi o călăuză bună pentru alţii dacă mai întâi nu ai o cunoaştere clară a drumului pe care mergi. Un îndrumător îndrăzneţ nu este chiar totdeauna de folos, dar unul înţelept este totdeauna necesar. Fiindcă în înţelepciune este totdeauna şi îndrăzneală, dar în îndrăzneală nu este totdeauna şi înţelepciune. Sunt vremi de mare binecuvântare pentru lucrarea lui Hristos atunci când în fruntea ei se găsesc cât mai mulţi bărbaţi plini de Duhul Sfânt, căci totul este mai întâi înţelepciune, apoi putere.

Este binecuvântată acea familie şi biserică ce are în mijlocul ei cât mai multe astfel de suflete, care au strălucirea cunoaşterii peste toate întinderile faptei. Vai însă acolo unde se munceşte fără lumină, unde se ştie fără să se facă

şi unde se face fără să se ştie!

Ferice este numai acolo unde Adevărul lucrează Dragostea.

Cel ce mănâncă pâine cu Mine...

Domnul stătea la masă cu ucenicii Săi, în seara Cinei de Taină... Era ceasul cel mai zguduitor! Totdeauna le spusese ucenicilor adevăruri mari şi neaşteptate, dar niciodată ca acum. Despre Patimile Sale, Domnul le mai vorbise şi altădată, dar ei, chiar dacă le crezuseră, le priveau ca pe ceva îndepărtat, pentru cine ştie când. Despre vânzător le mai vorbise, dar acum lumina cuvintelor Domnului se apropie tot mai mult de cineva anume, până când se opreşte asupra celui care mânca din acelaşi blid cu El, care rupea din aceeaşi pâine.

Să te pârască poate oricine, dar să te vândă nu poate decât acela care mănâncă pâine cu tine. Rău poate să-ţi facă orice semen, cât de străin şi de depărtat ar fi de tine, dar cel mai mare rău nu ţi-l poate face decât acela care neapărat îţi stă cel mai aproape. De aceea, nici durere mai mare nu poate produce nimeni pe lume, ca acela de la care ai dreptul să aştepţi cea mai mare bucurie.

Dragă suflete care ai avut pe lume harul de a avea un învăţător din pâinea căruia te hrăneşti, fii cu luare-aminte şi nu lăsa nici un fel de gând satanic să-ţi pătrundă în inimă împotriva învăţătorului tău! Oricât de mare îţi pare fericirea pe care ai putea să ţi-o cumperi prin vânzarea binefăcătorului tău, nu o dori! Oricât de mare rău ţi s-ar părea că ţi-a făcut el, nu dori niciodată să te răzbuni pe părintele tău, pe învăţătorul tău, pe binefăcătorul tău, căci preţul cu care îl vei vinde şi săgeata cu care îl vei străpunge vor arde în vecii vecilor mâinile şi inima ta.

20. Pe acela pe care îl trimit Eu...

Adevărat, adevărat vă spun că cine primeşte pe acela care-l trimit Eu, pe mine Mă primeşte. Şi cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe cel ce M-a trimis pe Mine.

Acela pe care-l trimite Hristos, o, ce fiinţă trebuie să fie acela şi ce lumină trebuie să-l învăluie, ori când vine, ori când vorbeşte, ori când slujeşte. Umblarea lui trebuie să cutremure, cuvântul lui trebuie să zdrobească, duhul lui trebuie să aprindă, tăcerea lui trebuie să fie plină de chemarea lui Dumnezeu. Smerenia lui trebuie să fie simţită, blândeţea lui - caldă, răbdarea lui - liniştită, iubirea lui - statornică.

Pe toată viaţa şi lucrarea unui astfel de trimis al lui Hristos trebuie să se vadă strălucind semnul ceresc, pecetea fierbinte şi dovada luminoasă a roadelor Duhului Sfânt (Galat. 5, 22). Purtându-se aspru cu trupul său şi ţinându-şi-l în frâu, va propovădui altora cu mare folos (1 Cor. 9, 27). Trăind o viaţă de rugăciune, va fi de folos multora (Iac. 5, 15). Croind cărări drepte cu picioarele sale, va îndruma pe mulţi spre Hristos (1 Cor. 11, 1). Lucrând cu mâinile sale, chiar zi şi noapte, va căuta să nu fie povară nimănui, propovăduind Evanghelia lui Dumnezeu (1 Tes. 2, 9). Îndurând cu răbdare toate suferinţele lui Hristos, va fi găsit totdeauna vrednic de încredere şi slujbă (1 Tim. 1, 12). Fiind în toate privinţele o pildă de fapte bune pentru credincioşi - în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţie - se va mântui pe sine însuşi şi pe cei care îl vor asculta (1 Tim. 4, 12-16).

Acela care se poartă aşa este trimisul lui Hristos, fiindcă şi el trăieşte tot aşa cum a trăit Hristos. Pe un astfel de om trebuie să-l primim, într-adevăr,

cum ni se porunceşte şi să-i prețuim cuvântul din toată inima, căci prețuim astfel cuvântul lui Dumnezeu (Gal. 4, 14; 1 Tes. 2, 13). Pe un astfel de om trebuie să-l urmăm totdeauna, nu numai ținând învățătura pe care ne-o dă, dar mai ales străduindu-ne să urmăm pilda virtuților lui, căci bărbați plini de o astfel de credință, de putere şi de vrednicie sunt din ce în ce mai puțini pe pământ. Şi pe măsură ce fărădelegea se va înmulți, ei vor fi tot mai puțini.

Oriunde s-a mărturisit Evanghelia lui Hristos a fost nevoie de astfel de trimişi binecuvântați de Dumnezeu. Acela care a trăit în sfințenie a fost de mare preț şi ajutor acelora pe care i-a cunoscut. Răbdarea lui i-a încurajat, încrederea lui i-a întărit, prezența lui i-a înflăcărat şi astfel el a fost un exemplu şi o binecuvântare. Conştiința răspunderii pentru toți frații săi nu-l lasă niciodată nepăsător față de nici un suflet. În orice slăbiciune sau cădere a altora el îşi va simți partea lui de răspundere înaintea lui Dumnezeu (2 Cor. 11, 28-29). Pentru mântuirea altora ar fi gata să-şi recunoască păcate de care nu este vinovat, numai pentru ca cel vinovat să ajungă să-şi recunoască vina sa.

O, cât de mult prețuiesc pentru Domnul şi pentru Biserica Lui astfel de slujitori! Cât de necesari sunt azi şi cât de mult ar trebui să ne rugăm ca Dumnezeu să ni-i dea şi să ni-i păstreze!

Unul din voi Mă va vinde!

Ce cumplită clipă trebuie să fi fost pentru ucenicii Domnului aceea când Mântuitorul le-a spus la masă: „Unul din voi Mă va vinde!". Ca un trăsnet căzut dintr-o dată şi pe neaşteptate vor fi zdrobit aceste cuvinte toată bucuria

lor. Aşa părtăşie sfântă se închegase în inimile lor unii față de alții şi toți față de Domnul, încât ar fi fost cu neputință vreunuia dintre ei să-şi închipuie că vreodată careva ar putea ajunge să se rupă de ceilalți. Cei nevinovați, auzind aceste cuvinte, au început să se uite unii la alții, pentru prima dată bănuitori. În clipa aceea se spărgea în țăndări, ca un vas foarte scump, toată încrederea nemărginită şi armonia unității lor. În inima fiecăruia năvălea acum apa neagră şi rece a neîncrederii, năruind totul.

Cât de zdrobită trebuie să fi fost inima lor, când se uitau unii la alții pentru prima dată cu ochi încruntați şi bănuitori! O, cum trebuie să fi răvăşit sufletul lor o mie de gânduri deznădăjduite! Satana se bucura din plin când vedea că mica şi sfânta obşte credincioasă lui Hristos se destramă. Şi va fi şoptit fiecăruia dintre cei unsprezece ucenici destule îndemnuri ispititoare, sfătuindu-i pe fiecare să se retragă, să se ducă acasă şi să se întoarcă la treaba lui. Le va fi şoptit cât de bine ar fi fost dacă ar fi făcut aşa mai demult, sau chiar să nu fi apucat de la început pe acest drum, că iată acum unde s-a ajuns! Iată pe cine au iubit, iată în cine s-au încrezut, iată cu cine s-au însoțit! Ce bine ar fi fost dacă ar fi ascultat de soție, sau de părinți, sau de prieteni şi ar fi stat acasă! Cu astfel de gânduri le-a zdrobit satan sufletul.

Vai, cât de mult rău fac, nu numai lucrării lui Dumnezeu, ci şi semenilor lor, acei oameni nelegiuiți care vând pe ai lor şi care trădează dragostea, prietenia, frățietatea, cinstea şi cuvântul lor. Căci aceştia nimicesc chiar bunul cel mai scump pentru inimile omeneşti, care este încrederea în om.

Până există încredere, ce sfântă este legătura dintre credincioşi, părtăşia

dintre soți, iubirea dintre prieteni, armonia dintre oameni. Când însă diavolul pune în inima unuia dintre ei gândul vânzării şi înşelăciunii, se prăbuşesc toate acestea. Şi câtă jale şi prăpăd rămâne în inima lor! Ce gust amar le va veni pe buze şi se va preface în cele mai înveninate cuvinte pentru acela care a trădat!

Dragul meu, care auzi aceste amare lucruri, ia bine seama la tine însuți! Roagă-te lui Dumnezeu şi priveghează, ca nu cumva să ajungi şi tu un vânzător de Hristos, căci aceasta te va rupe de Hristos şi de frați, iar păcatul tău va otrăvi nu numai veşnicia ta, ci şi părtăşia altora, căci fiecare va începe să se teamă de celălalt şi să se îndoiască de toți. Iar aceasta este o nenorocire mai mare şi mai largă decât oricare alta.

Binecuvintează, Doamne, pe ucenicii Tăi curați şi statornici şi mângâie inimile lor!

Pe pieptul lui Iisus...

Dar unul dintre ucenici, acela pe care-l iubea Iisus, stătea la masă culcat pe pieptul Lui. Câte poeme minunate, câte tablouri sfinte, câte predici ziditoare s-au înălțat spre cer şi au umezit ochii a mii şi mii de oameni, pornind de la acest dumnezeiesc moment!

Binecuvântat să fie Domnul, Care, dacă a îngăduit, pentru împlinirea Scripturilor, să fie un fiu al pierzării (Ioan 17, 12), din pricina căruia inima lui Iisus să se întristeze şi Duhul Lui să se tulbure, tot El a făcut să aibă, de cealaltă parte, un fiu al iubirii, prin alipirea căruia inima Lui sfântă să se mângâie şi Duhul Lui să se învioreze.

Binecuvântat să fie Domnul, căci dacă Săptămâna Patimilor a descoperit un fiu al urii, tot ea ne-a descoperit un atât de fericit fiu al dragostei, de la care ne-au rămas cele mai dulci şi mai fierbinți chemări ale dragostei lui Dumnezeu.

Cu cât ura unora este în stare de fărădelegi mai mari, cu atât dragostea altora va deveni mai fierbinte, mai curată, mai alipită de cel nevinovat.

Fiii urii mor de două ori, fiii dragostei nu mor niciodată.

Învățați deci de la Apostolul iubirii şi fiți mai alipiți de Domnul! Lipiți-vă de Domnul, mai ales atunci când se ivesc vânzători şi prigonitori mai înverşunați! Nu vă fie teamă că acela care vinde pe Hristos, vă va putea da în mâinile tiranilor şi pe voi! Şi chiar dacă v-ar da, ce mai înseamnă viața pentru voi fără Domnul (Filip 1, 21)? Pentru mine a trăi este Hristos, spune Sfântul Apostol Pavel. Atunci a muri este un câştig. Ce să mai fac cu o libertate fără Hristos? Ce să mai fac cu o Evanghelie fără El? Atunci a merge la pătimire cu Iisus este un har! Viața fără Hristos nu mai valorează nimic, dar moartea şi pătimirea cu El valorează cât veşnicia!

Fericiți veți fi când aceste gânduri vor birui în voi josnica teamă pentru trupul netrebnic! Şi fericiți veți fi dacă veți birui în voi frica de a pierde bunurile netrebnice, slava şi viața netrebnică ce ar putea să vă rămână, pierzând pe Hristos!

O, Preadulcele meu Mântuitor şi Domn Iisus Hristos, bucuria sufletului meu, mângâierea şi odihna inimii mele, dragostea şi fericirea duhului şi vieții din mine, fii binecuvântat în veci de veci! Pe pieptul Tău cel plin de dragoste

am aflat odihna tuturor zbuciumărilor mele. Pe pieptul Tău am aflat fericirea vieții mele, lumina veşniciei mele, răsplata tuturor suferințelor mele! Pe pieptul Tău cel dulce doresc să rămân alipit şi ascultător şi nimic pe lume să nu mă mai poată smulge de acolo, nici binele, nici răul, nici clipa, nici veşnicia!

Doamne, cine este?

Pe binefăcătorii tăi sau ai altora este bine să-i cauți întotdeauna, pentru ca să-i cunoşti şi să le poți arăta prețuirea şi recunoştința ta. Dar e bine să nu întrebi niciodată cine este acela care ți-a pus sau îți pune la cale răul. Chiar dacă ai împotriva cuiva toate dovezile că el este răufăcătorul tău, este mai bine ca aceste dovezi să le arunci pe foc, pentru ca să nu fii ispitit vreodată, într-o clipă de slăbiciune, să te răzbuni singur şi să-ți pierzi astfel nu numai răsplata răbdării tale, ci şi pacea cugetului. Cred că aşa au făcut totdeauna şi Domnul şi ai Lui.

Domnul Iisus nu l-ar fi numit niciodată pe vânzătorul Său, dacă nu l-ar fi întrebat acela care era mai lângă inima Lui. Şi chiar şi atunci i-a spus în chipul cel mai dureros cu putință şi nu pe om l-a osândit, ci nerecunoştința omenească.

De câte ori îl va fi privit Domnul pe Iuda în ochi, când vorbea ucenicilor Săi despre trădare, despre vânzare, cu fața plină de tristețe şi cu Duhul tulburat?! Şi cât va fi cercetat Domnul să vadă dacă nu cumva în ochii vânzătorului s-a ivit măcar o umbră de căință pentru fapta lui! O umbră de căință pentru gândul pe care-l purta în inimă, căutând doar prilejul să-l înfăptuiască; pentru arginții care îi avea chiar în buzunar şi pe care îi pipăia

cu tăinuită lăcomie şi dragoste...

Dar ochii vinovați ori se ascund, ori se obrăznicesc, atunci când nu vor să se plece. La început, ochii lui Iuda se vor fi ferit de privirile duios-mustrătoare ale Domnului. Dar mai târziu, când gândul s-a făcut faptă, ochii lui Iuda au devenit obraznici, înfruntând cu cerbicie şi cu neînduplecare îndrăzneață orice privire a ochilor Domnului, arătând astfel că nu se lasă biruiți, ci sunt hotărâți să lupte cu îndârjire şi cutezanță vrăjmaşă contra Duhului lui Iisus.

În ultimele zile pe care le petreceau împreună şi mai ales în ultimele clipe pe care le petreceau acum, în seara aceasta, cu toți ceilalți, cu ce dureri trebuie să se fi resemnat Domnul Iisus în această rupere definitivă de unul dintre cei iubiți, pe care El şi-l alesese să-I fie un prieten pe vecie, iar nu un ucigaş!

Dar când nici lacrimile, nici rugăciunea, nici arătarea celei mai răbdătoare iubiri nu mai pot mişca pe cineva, atunci nu-ți mai rămâne spre inima lui nici o punte. Atunci petrecerea împreună nu va mai fi decât o stare de gheață, pe care şi unul şi altul nu doresc decât s-o termine cât mai repede.

Fiul lui Simon Iscarioteanul...

Acela care era vânzătorul lui Hristos era Iuda , fiul lui Simon Iscarioteanul.

Iată, din nou sfântul cuvânt al lui Dumnezeu ne vorbeşte astfel cutremurător despre partea pe care părinții o au în faptele copiilor lor şi urmările acestor fapte, fie bune, fie rele. Fiindcă creşterea pe care le-au dat-o

părinții în cei şapte ani de acasă şi pilda de viață pe care copiii au văzut-o, mai ales în aceşti ani, la părinții lor, se întipăreşte adânc pe toată viața lor, care atunci începe să se formeze pentru viitor.

Simon Iscarioteanul poate era plecat demult în veşnicie atunci când fiul său ajungea să arate prin faptele lui ce fel de creştere primise în casa părintească; dar şi acolo, în locuința morților, îl urmăreau faptele fiului său. Viața ticăloasă pe care se pare că o trăise tot aşa şi tatăl, se prelungea acum în fiul ticălos. Iuda era fiul lui Simon Iscarioteanul şi la fapta fiului era pomenit şi numele tatălui, ca un părtaş cu aceeaşi răspundere la greutatea ei. Şi va fi pomenit aşa până în vecii vecilor.

Rare şi binecuvântate sunt cazurile în care din nişte părinți stricați să se dezvolte copii buni şi folositori societății. De cele mai multe ori, din fiii unor astfel de părinți stricați ies toți cei care, în timpul vieții lor, ajung stricați şi ei, hoți, ucigaşi, trădători şi ceilalți blestemați, făcători ai tuturor relelor, care otrăvesc viața semenilor lor pe pământ şi batjocoresc numele sfânt al Domnului şi voia cea sfântă a lui Dumnezeu.

Dragă frate şi soră, care sunteți părinții cuiva sau vreți să fiți părinții unor copii ce vor rămâne în lume după voi, aveți multă grijă şi luați bine seama cum vă creşteți copiii şi mai ales ce pildă le dați prin viața pe care copiii voştri o văd la voi! Aveți grijă acum, fiindcă peste puțină vreme copilul vostru vă va scăpa din mâini şi după aceea în zadar veți plânge!

Dacă mama este o femeie uşuratică, destrăbălată, certăreață sau bețivă,

cum va creşte fiica ei lângă ea? Dacă tatăl este un fumător, un jucător de cărți, un seducător şi hoț, ce va ieşi din fiul său, care creşte umblând după el prin cârciumi? Când vor fi mari, astfel de copii se vor căsători şi ce se va alege din sufletul care va ajunge să fie soț sau soție unui astfel de fiu bețiv sau fiică desfrânată?! Ce se va alege de fiii care se vor naşte după aceea dintr-o astfel de familie?! Ce se va alege mai departe de tot neamul de urmaşi ieşiți din ei?!

Dragi părinți, luptați cu toate piedicile şi stăruiți să vă creşteți copiii în frica lui Dumnezeu, în credință şi în dragoste! Să nu le dați decât pildă bună, că şi pe pământ şi sub el vă vor urmări faptele copiilor voştri, ori ca o binecuvântare, ori ca un blestem.

Iar dacă fiul vostru ticălos sau fiica voastră desfrânată chinuie pe soția sa, sau soția sa chinuie pe soțul său, nu apărați pe cel vinovat în contra celui nevinovat, căci vă uniți cu păcatul şi veți primi o osândă şi mai mare!

Ce vrei să faci, fă repede!

Îndată ce i-a fost dată bucățica, satana a intrat în Iuda, iar Iisus i-a mai zis apoi lui Iuda doar atât: "Ce vrei să faci, fă repede!". Fiindcă atunci când vezi că nu mai poți împiedica o faptă, nu mai doreşti nimic decât să treacă mai repede. Orice amânare este o chinuitoare otravă a întregii ființe care aşteaptă. De multe ori amânarea e mai grea decât însăşi durerea pe care o pregăteşte.

În Iuda, gândul trădării stăruia de mult. Înştiințările cutremurătoare şi

mişcătoare ale Domnului nu-i zdrobiseră inima. În loc să se oprească din drumul primejdios pe care apucase, mergea cu şi mai mare îndrăzneală pe el.

Iată grozăvia: pe urma gândului satanic intră şi satana însuşi în inima care i-a fost deschisă. Gândul ascuns, păcatul ascuns este solul care îi pregăteşte intrarea şi stăpânirea inimii. Pe urmă omul nu mai e decât un posedat total, un asociat nelegiuit, o unealtă blestemată în mâna duhului care de la început a fost ucigaş (Ioan 8, 44). Iată unde duce un gând rău pe care l-ai primit în inimă! Te poate duce la iad un gând de desfrânare, de furt, de vânzare, de răzbunare, pe care şi tu, şi altul se poate că l-aţi primit în inima voastră şi-l mai purtaţi încă, aşteptând doar prilejul de a-l îndeplini. Aştepţi poate să plece soţul de acasă? Sau să vină noaptea, când trecătorii se vor rări, sau să-ţi vină la îndemână o clipă prielnică, pe care satana ţi-o va pregăti, după ce mai întâi te-a orbit şi ţi-a întunecat mintea, ca să nu-ţi dai seama ce faci? Apoi cu mare uşurinţă te va arunca în prăpastie dintr-o dată şi se pune întrebarea: cum vei mai ieşi?!

Când Dumnezeu îţi pune în inimă un gând bun, ai grijă şi împlineşte-l cât mai repede, până nu vine satana să-l ia din inima ta, dacă tot amâni împlinirea lui (Luca 8, 12). Dar când în inimă ţi-a fost pus un gând care este îndoielnic, nu te grăbi să-l asculţi, căci de firul acestui gând este legată sabia cu care satana te poate ucide pe tine şi pe mulţi alţii.

Suflete care auzi aceste înştiinţări, opreşte-te o clipă aici, lângă Hristos şi ascultă-L cum te întreabă: Ce vrei să faci? Ce gând ai în inima ta? Ce gând ţi-ai pus în inimă să înfăptuieşti? Ţi-a venit gândul să o rupi cu satana şi să-l

alungi cu totul din inima ta şi din viaţa ta? Hotărăşte-te odată pentru Domnul şi fă repede, cât mai repede acest lucru! Ascultă-L pe Domnul, vino şi rămâi apoi cu El până la moarte! Vei fi fericit pe veci. Sau nu cumva ţi-a pus şi ţie satana în inimă vreun gând rău şi ţi-l împinge mereu în faţă ca să-l împlineşti? O, dragul meu, nu-l asculta, căci tot ce îţi promite este minciună şi te va nenoroci şi pe tine în veci de veci!

Doamne Iisuse Hristoase, Mântuitorul meu, curăţeşte inima mea de tot felul de gânduri rele şi pune în toată fiinţa mea numai gândul Tău: gândul smerit al ascultării de voia Tatălui, gândul curat al umblării în sfinţenie, gândul iubitor al alipirii de Tine şi de fraţii mei, gândul curajos al răbdării şi pătimirii pentru credinţă şi gândul sfânt de a rămâne statornic în aceste binecuvântate gânduri, stăruind mereu pentru ca ele să ajungă în viaţa mea o împlinire bună zi de zi, până la capătul drumului.

Era noapte!

Iuda, după ce a luat bucăţica, a ieşit afară în grabă. Era noapte... E noapte totdeauna când gândul diavolesc biruieşte în vreun fel un suflet de ucenic credincios. Este o întunecare a minţii totdeauna când păcatul pune stăpânire pe o inimă, iar diavolul reuşeşte să o smulgă din părtăşia frăţească, făcând-o o unealtă de vânzare. E noapte totdeauna când frăţietatea se dezbină, când ucenicii se despart, când legământul dintâi este călcat, când mânia şi ura împing omul la răzbunare.

Ce grozavă este o astfel de noapte şi ce mult prăpăd poate face ea când

răzbate acolo unde lumina n-ar trebui să dispară niciodată!

Ce minunată e dragostea şi bucuria în Biserica creştină! Ce minunată a fost, până când a venit anul dezbinărilor confesionale! De atunci luptele dintre fraţi cât prăpăd au făcut, câte vânzări, câte schingiuiri şi câţi morţi! Ce noapte s-a lăsat din clipa aceea peste toată plăcuta părtăşie creştină şi ce sfâşiere, care nu se mai reface!

Ce minunată e convieţuirea unei familii când este armonie între soţi, grijă pentru copii, dragoste şi înţelegere între ei! Şi dintr-o dată, în inima unuia dintre soţi pătrunde o săgeată străină! Mintea se întunecă, inima se aprinde veninos, viaţa se otrăveşte, sufletele se zdrobesc. Şi dragostea dintâi nu se mai poate reface niciodată, sau niciodată aşa cum a fost.

Ce minunată este viaţa unui suflet cu Hristos! Ascultarea lui faţă de fraţi este smerită şi sinceră. Dragostea lui pentru ai săi şi pentru toţi semenii este prietenoasă şi înţelegătoare. Blândeţea e domoală şi caldă. Vorba cuviincioasă şi dulce, faţa luminoasă şi plină de bunătate. Inima lui este deschisă şi apropiată; totul este luminos! Dar deodată un păcat ascuns, un duh străin, o învăţătură duşmănoasă vine în suflet prin altă uşă în locul acesta sfânt şi stingând toată lumina dulce, aduce dintr-o dată o noapte fioroasă peste tot.

Şi vai, când noaptea se prăvăleşte deodată în plină zi, totdeauna are loc o răstignire şi o moarte nevinovată: uneori moare credinţa, alteori nădejdea, alteori dragostea. Mai grozav este atunci când mor toate deodată.

Nu ne duce, Doamne, pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău!

După ce a ieşit Iuda

După ce pleacă un vânzător, rămâne în locul lui o oroare. După ce pleacă un vrăjmaş, rămâne o primejdie. După ce pleacă un frate, rămâne o durere. După ce pleacă un soţ, rămâne un gol amar, nu numai în casă, ci mai ales în suflet. După ce pleacă un răzbunător, rămâne totdeauna o ameninţare.

Iuda a plecat singur, dar s-a întors cu o gloată, căci ura reuşeşte să-i strângă pe oameni mult mai grabnic decât dragostea, dar reuşeşte să-i păstreze mult mai puţin.

După ce a ieşit Iuda, Iisus a zis: "Acum Fiul Omului a fost proslăvit şi Dumnezeu a fost proslăvit în El!". Nu poţi ajunge la Înviere decât prin Cruce. Nu poţi ajunge la slava veşnică decât prin pătimiri, aşa cum nu poţi ajunge în cer decât prin pământ.

Mai sunt puţin cu voi...

Zilele fericite trec cel mai repede pe pământ, prilejurile binecuvântate sunt cele mai rare şi oamenii cei mai buni rămân cel mai puţin cu noi.

O, dacă am şti dinainte aceste lucruri, pe care le ştim în urmă, cum am răscumpăra atunci cu grijă zilele fericite! Cum am folosi ocaziile binecuvântate şi cum am şti să preţuim pe oamenii buni cât mai sunt cu noi!

Oricât de lungă i-ar fi viaţa pe pământ, omul bun rămâne tot puţin lângă noi. De omul bun şi cu voia bună nu te saturi niciodată! De Dumnezeu şi de bunătate este atâta nevoie printre oameni, că oricât ar prisosi, tot va fi mereu lipsă! Dar când ai de la Dumnezeu harul de a avea lângă tine un învăţător preţios,

un binefăcător atât de rar, un părinte atât de scump, un prieten şi un soţ atât de dulce şi de neînlocuit, nu te despărţi nici o clipă de el, ţine-i minte orice cuvânt, urmează-i orice sfat, preţuieşte-i orice îndrumare, învaţă-i orice pildă! Că de nimic nu vei avea nevoie mâine ca de acestea, când el nu va mai fi cu tine şi când tu nu vei mai avea nici pe cine să mai întrebi, nici cui să-i mai spui ceea ce îi spuneai numai lui. Abia atunci vei vedea pe cine ai avut lângă tine!

Dragă tinere şi tânără care mai aveţi încă un tată şi o mamă lângă voi, pe măsură ce trec zilele, aceste capete cărunte, aceste inimi care v-au iubit şi vă vor iubi până la moarte vor pleca de pe pământ. De aceea, cât mai sunt lângă voi, să-i preţuiţi şi să-i iubiţi cu toată puterea voastră, căci nici iubirea de soţ, nici cea de frate, nici cea de fiu nu va putea fi niciodată atât de frumoasă şi adevărată ca iubirea părintească! Soţ sau soţie poţi să ai pe oricine, fraţi poţi să ai mai mulţi, fii şi fiice poţi avea tot aşa, dar mamă adevărată nu mai poţi avea în vecii vecilor, decât numai una! Şi nici tată adevărat nu mai poţi avea un altul, decât unul. Dragă soţ şi soţie, aţi trăit atâţia ani împreună, Dumnezeu v-a unit şi v-a ajutat să treceţi prin atâtea încercări până astăzi; aţi crescut copii, aţi ridicat case, aţi suportat necazuri; anii vi se apropie acum de sfârşit şi numai Dumnezeu ştie cât veţi mai fi împreună! Atunci, de ce nu vă puteţi iubi mai mult, ierta mai mult, preţui mai mult?!

Dragă suflete reîntors la Hristos, de atâtea ori te-a chemat pe tine Hristos şi atâţia ani a fost El mereu lângă tine! Anii au trecut, atâţia dintre cei care au auzit şi au ascultat cuvântul sfânt alături de tine s-au întors la Hristos sau la mormânt, dar tu încă stai între Hristos şi mormântul tău. La Hristos ai putea să

vii, dar nu vrei. La mormânt n-ai vrea să mergi, dar nu vei putea să nu te duci. Hristos mai este încă lângă tine, dar cine ştie cât timp? Tot nu vrei să preţuieşti acest har? Ce vei face când se va duce de la tine? Nu-L lăsa să plece, vino !

Doamne, Iisuse Hristoase, Îţi mulţumesc că nu ai plecat nici de lângă mine până nu m-am hotărât să Te primesc şi eu şi să Te cuprind în inima mea pe veci! Mă rog din tot sufletul pentru toţi acei de lângă mine, precum şi pentru cei de pe pământ care încă nu Te-au aflat pe Tine. Ajută-i, Te rog, ca să Te afle şi ei cât mai sunt pe pământ!

Întru aceasta vor cunoaşte că sunteţi ucenicii Mei...

Nu este alt semn mai adevărat care să arate că noi suntem cu adevărat ai lui Hristos ca iubirea vie, împrospătată şi îmbogăţită zilnic. Pâinea nu strigă, nu se laudă, nu se preface! Ea se dăruieşte cu totul tuturor, întâi prin mireasma ei, apoi prin gustul ei. Cel flămând nu are nevoie de o fotografie a pâinii, nici de o frumoasă descriere a pâinii, ci are nevoie chiar de pâine.

Fraţii mei, oare noi putem înţelege că cei din jurul nostru nu au nevoie nici de firma noastră frumoasă, nici de chipurile sau laudele noastre, ci au nevoie de Pâinea noastră, adică de Hristos. Toţi cei care ne înconjoară au nevoie de Iisus cum au nevoie de pâinea cea zilnică spre fiinţă. Putem noi înţelege acum cât de mare este datoria noastră faţă de Pâine şi faţă de flămând, ca să-i putem apropia? Faţă de Hristos, pe Care trebuie să-L ducem lumii şi faţă de o lume pe care trebuie s-o aducem la Hristos? De răspunderea veşnică pe care o avem pentru datoria aceasta nu ne poate despovăra veşnic nimeni,

ci numai împlinirea ei cu adevărat. Cel flămând cunoaşte că cineva are pâine numai prin faptul că i-o dă, iar el se satură. Noi nu vom aduce niciodată cinste lui Hristos, nici nu ne vom împlini datoria faţă de Dumnezeu şi faţă de semenii noştri doar prin vorbe, fără fapte.

Oricât de lăudate ar fi credinţa noastră, învăţătura noastră, calităţile noastre, dacă oamenii nu văd în faptele noastre, în umblarea şi trăirea noastră, miezul gustos şi mireasma plăcută a unei vieţi în Hristos, în zadar este totul! Mai bine nu ne-am făli cu nimic, nu am vorbi, nu am predica, dacă în viaţa noastră lipseşte Hristos, dacă în loc de pâine avem piatră şi în loc de peşte avem şerpi (Mat. 7, 9-10)!

Ceea ce vă spun acum vouă îmi spun şi mie şi tuturor: Flămânzii s-au scârbit de vorbe! Ei vor pâine! Lumea s-a săturat de predici, ea are nevoie de Hristos! De ce nu înţelegem noi înşine ceea ce ne luptăm să-i facem pe alţii să înţeleagă?!

Şi ce înseamnă asta? Înseamnă a ne umple mai întâi pe noi înşine de Hristos şi de virtuţile Lui în toată trăirea noastră cu fapta şi apoi a-i face şi pe alţii să ajungă tot aşa. Nu vorbe, ci fapte se cer! Altfel cuvintele rămân numai o firmă frumoasă, iar practic, dincolo de vorbe nu este nimic.

Prin ce va cunoaşte atunci lumea că noi suntem ai lui Hristos?...

Dar mai târziu vei veni!

- Doamne, i-a zis Petru, unde Te duci?

Iisus i-a răspuns:

- Tu nu poţi veni acum după Mine unde Mă duc Eu, dar mai târziu vei veni!

Cine a venit o dată la Hristos, cine s-a alipit de El cu toată inima sa, cine şi-a legat soarta şi viaţa lui de soarta şi viaţa lui Hristos pe pământ, acela nu are altă dorinţă şi altă teamă decât să nu-L mai piardă pe Domnul niciodată. Pentru un astfel de suflet Hristos este totul. Hristos este casa lui, familia lui, Hristos este lumina lui, pâinea lui, este sănătatea şi viaţa lui. Fără Hristos el nu are ce face cu toate acestea. Nimic din toate acestea nu-l pot înlocui pe Iisus în inima şi viaţa lui, dar Iisus le poate înlocui pe toate.

Alipit de Hristos cu o cerească putere şi iubire, Sfântul Apostol Petru mai mult presimţea decât înţelegea ceea ce se petrecea în acea seară, în care se sfârşeau atât de multe şi începeau altele şi mai multe. Căci dragostea adevărată presimte totdeauna mult mai mult decât este în stare să priceapă. Presimte mai ales apropierea primejdiei şi nu se teme de nimic altceva decât de o eventuală despărţire de acela care este de neînlocuit. În inima Sfântului Apostol nu era atunci nici un simţământ mai puternic decât grija de a nu-L pierde pe Hristos, căci tot timpul a trăit şi a suferit, a plâns şi a umblat plin de grijă alături de Învăţătorul său Hristos. Numai o singură dată i s-a întunecat această lumină, o singură ispită l-a putut abate de la ea pentru o clipă zdrobitoare pentru inima sa, şi anume vorba sa, dar nu şi duhul său, ca să se împlinească ceea ce fusese spus. Dar câte lacrimi amare şi fierbinţi nu s-au vărsat peste clipa aceasta îngrozitoare, acoperind-o şi arzând-o pentru totdeauna (Mat. 27, 75)!

Unde sunt însă astăzi ucenicii binecuvântaţi care să strige: "Eu îmi voi da viaţa pentru Tine (Ioan 13, 37)?". Sau să zică împreună cu Apostolul Pavel: "Cine mă va despărţi de dragostea lui Hristos: necazul sau strâmtorarea, prigoana sau foamea, lipsa de îmbrăcăminte, primejdia, sabia? Nimic nu va

putea să mă despartă de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru!" (Rom. 8, 35; 39). Unde sunt ucenicii care să poată spune: "Iată, noi am lăsat toate şi am urmat Ţie!" (Marcu 10, 28)?...

De ce nu pot acum?

- Doamne, i-a zis Petru, de ce nu pot veni după Tine acum? Eu îmi voi da viaţa pentru Tine!

Este uimitor cum câteodată noi înşine ne profeţim viitorul! Este ca şi cum dorinţa pe care o exprimăm la un moment dat, sau legământul pe care-l facem, sau temerea pe care o mărturisim ar avea darul să schimbe dintr-o dată cursul vieţii noastre într-un anumit loc şi să facă să se împlinească aievea ceea ce am spus în clipa când am grăit.

În clipa acestei solemne declaraţii, Sfântul Apostol Petru era într-adevăr hotărât să-şi dea viaţa pentru Domnul, spre a rămâne şi în moarte nedespărţit de Hristos, aşa cum fusese în viaţă.

- De ce nu pot acum? întreabă el. Socotelile mele sunt făcute, inima mea este hotărâtă, căile mele sunt limpezite! Nu mai am nimic de aranjat cu lumea, cu familia, cu viaţa, cu nimeni! Eu sunt gata acum!

Cât de mare este un astfel de suflet, care în clipa marii încercări nu mai are nimic de aranjat, nu mai are nimic care să-l reţină, nu mai are nimic de târguit! Cât de mult îl va fi bucurat pe Domnul să vadă astfel de inimi! Cât de mult l-a iubit Domnul pe Sfântul Apostol Petru, tocmai pentru că avea un astfel de suflet! Chiar din prima clipă a întâlnirii cu Domnul, Petru fusese gata. Şi nimic nu mai schimba nici acum hotărârea şi legământul de atunci.

Câţi au mai fost sau mai sunt acum aşa?

Iată măsura cu care să ne măsurăm chiar în clipa asta şi noi: eu, şi tu, şi el, şi ea şi toţi! Am putea noi acum sau n-am putea niciodată? Dacă nu putem acum, de ce nu putem acum? Eu sunt gata! Sfântul Pavel spune: "Eu sunt gata nu numai să fiu legat, ci să şi mor pentru numele Domnului Iisus! (Fapte 21, 13). Şi chiar dacă ar trebui să fiu torturat, ca o jertfă peste jertfa şi slujba credinţei voastre, eu mă bucur!" (Filip 2, 17). Dacă nouă ne pare rău că nu am putea acum, ce ne-ar mai putea îndoi inima şi lega hotărârea ca să n-o putem face? Ce piedică este astăzi care mâine să nu fie?

O, frate, cine nu-i gata acum, cine nu-i gata în momentul când este nevoie, acela nu va fi gata niciodată! Cine nu vine când este chemat, acela nu va veni niciodată.

Hristos cere de la tine acum, nu mai târziu. El aşteaptă să vii astăzi, nu mâine; mâine vor fi chemaţi alţii. Fiecăruia Dumnezeu îi cere o singură dată. Atunci este vremea lui. Cine L-a respins şi nu L-a ascultat atunci, rar Îi va mai putea auzi vreodată glasul după aceea.

Nu sunteţi încă gata? Vă mai uitaţi înapoi? Mai aveţi morţi de îngropat? Mai aveţi un cuib dulce de care să vă pară rău? Rămâneţi! Nu veniţi! Mâine şi aşa vi le va arde focul - şi s-ar putea cu voi cu tot!

Priviţi măcar de departe la cele scrise în Evanghelia de la Luca (13, 28)! Va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor, când veţi vedea pe Avraam, pe Isaac şi pe Iacob şi pe toţi proorocii în Împărăţia lui Dumnezeu, iar pe voi scoşi afară.

Doamne, dacă este ceasul supremei hotărâri, iată şi eu sunt gata! Strigă-mă şi cheamă-mă! Sunt gata chiar acum! Socotelile mele sunt făcute: nu

mai doresc nimic şi nu mai regret nimic! N-am nici o părticică din inima mea legată de nimic pe pământ. Bagajul îmi este făcut. Am aşa de puţin de luat cu mine! Tot ce am avut mai de preţ mi-am trimis înainte, iar ce am avut mai greu am aruncat în urmă. Nu doresc decât să nu mă mai despart niciodată de Tine, Iisuse, dulcele meu Mântuitor şi marele meu Dumnezeu.

Îţi vei da viaţa!

Doamne Iisuse Hristoase, stau ruşinat înaintea Ta şi nu mai pot scoate nici un cuvânt, decât de pocăinţă şi de rugăciune!

A fost şi în viaţa mea o vreme când Ţi-am făcut lăudăroase şi uşuratice făgăduinţe. Poate că în adâncul inimii mele eram însufleţit atunci de o sinceră dragoste pentru Tine, dar măsura cumpătată pe care trebuia să o am în tot ce am spus, adesea m-a lipsit de multe cuvinte ce le-am grăit cu gura mea.

Eram tânăr, Doamne, iar jertfele, catacombele şi moartea pe care mă lăudam atunci că voi fi gata să le îndur pentru cuvântul Tău mi se păreau doar nişte declaraţii înflăcărate şi frumoase, care vor rămâne subiecte de cântări şi de predici pe totdeauna. Dar când, mai târziu, a venit vremea să-mi ceri în parte dovada trăită a acelor legăminte şi adeverirea cu fapte a acelor pretenţioase şi grăbite făgăduinţe de iubire şi ascultare pe care Ţi le făcusem, abia atunci mi-am dat seama ce angajament serios îmi luasem faţă de Tine, Doamne, şi ce preţ se cerea ca să-mi respect legământul pe care îl făcusem.

Doamne, astăzi îmi dau seama că şi eu mi-am profeţit atunci o mare parte din viitorul meu, că în dragostea şi înţelepciunea Ta ai îngăduit să mi se împlinească ceea ce doream şi ceea ce mi-am prezis în frumosul avânt tineresc.

Dar când privesc înapoi, la toată slăbiciunea şi teama şi amărăciunea cu care am mers pe drumurile acelea, mă cuprinde un adânc simţământ de ruşine şi nu îndrăznesc să vin înaintea Ta cu nimic, decât cu rugăciune de iertare şi cu lacrimi de pocăinţă.

Oricâte momente înălţătoare am avut pe acest drum, oricât de mari biruinţe şi binecuvântări am cules, oricât de curajos am străbătut uneori prin întunericul acestor încercări, totuşi nimic nu mi-a rămas mai puternic în minte ca simţământul că n-am fost întotdeauna şi întru totul hotărât să-mi dau viaţa pentru Tine. Că au fost uneori momente de slăbiciune în care m-am lăsat doborât de întristare şi n-am putut străbate cântând văile reci şi adânci ale umbrei morţii (Ps. 23).

Astăzi, Doamne Iisuse, inima mea este plină de sfială şi de teamă, stând înaintea Ta. Sunt în viaţa mea nespus de multe momente în care aş fi gata să-mi dau viaţa pentru Tine, fără nici un regret şi fără nici o dorinţă pământească. Dar sunt şi clipe în care ceva mi se pare că mă înfioară încă şi mă reţine... Acest fel de clipe aş dori să nu mai fie niciodată, Doamne, în inima şi în viaţa mea! Nici să nu mai fie vreodată măcar o umbră de îndoială privind viitorul lucrării Tale, în care am cunoscut haruri atât de mari, suflete atât de îngereşti şi minuni atât de puternice.

Şi privind cu o veşnică încredere la toate acestea, neclătinat şi neînvins să-Ţi pot da viaţa mea în orice clipă, fără laude şi fără îndoieli, spre slava numelui Tău, marele meu Dumnezeu şi Mântuitor Iisus Hristos, căci a Ta, Doamne, este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

LUMINA DIN NOI...

- douăsprezece capete de învățătură despre viața în Hristos -
din predicile Părintelui Constantin Sârbu

Aşadar, dacă aţi înviat împreună cu Hristos,
căutaţi cele de sus, unde Se află Hristos
şezând de-a dreapta lui Dumnezeu.
Cugetaţi cele de sus, nu cele de pe pământ.
Căci voi aţi murit,
şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.
Drept aceea, omorâţi mădularele voastre cele pământeşti:
desfrânarea, necurăţia, patima, pofta rea
şi lăcomia, care este închinare la idoli.
Îmbrăcaţi-vă, ca aleşi ai lui Dumnezeu, cu milostivirile îndurării,
cu bunătate, cu smerenie, cu blândeţe, cu îndelungă-răbdare,
îngăduindu-vă unii pe alţii şi iertând unii altora.
Iar peste toate acestea, îmbrăcaţi-vă întru dragoste,
care este legătura desăvârşirii.
(Coloseni 3; 1-3, 5, 12-14)

Lumina din noi

În fiecare om există o lumină. Dar pentru fiecare trebuie să vină clipa rânduită de sus, când să te vezi aşa cum eşti şi să-L cauți pe Hristos.

Dumnezeu te iubeşte pentru ceea ce este în tine lumină, pentru ce ai tu bun, nu pentru păcatele, petele, întunecimile tale. Iar tu nu poți fi şi cu ale lumii şi cu Dumnezeu: „Cine va voi să-şi scape viața, o va pierde; iar cine va pierde viața sa pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela o va afla (Marcu 8, 35).

Dacă ai iubi cu adevărat pe Hristos, viața ta ar fi alta. Ai fi om cu adevărat, ai răspândi în jurul tău lumină şi pace. Ai face din învățătura lui Hristos o învățătură vie, ai trăi-o şi ai fi fericit încă de aici, de pe pământ, înțelegând că nu ai nici un motiv să te tulburi, că necazul, nenorocirea ca şi bucuria ta pe pământ sunt la fel de trecătoare; că viața ta, aşa cum e, are un rost dat de Dumnezeu şi că împlinind învățătura Lui vei ajunge să dobândeşti viața veşnică.

Fericirea

Ştiința şi tehnica îşi propun să dea omului fericirea, dar nu pot s-o facă, fiindcă ele pun pe primul loc cercetările materiale şi înlătură manifestările sufleteşti. Dar omul are şi suflet - şi cine nesocoteşte sufletul, nu este în stare să-i soluționeze marile probleme. Fericitul Augustin striga: „Neliniştit este

sufletul meu, până se va întoarce la Tine, Doamne" ...

Ştiința a făcut ca omul să ajungă pe Lună, pe Marte şi a descoperit invenții uluitoare. Dar tot opera ei sunt Hiroshima şi Nagasaki...

Tehnica a făcut progrese uimitoare, a adus omului o viață mai uşoară. Dar este oare omul mai fericit? A ajuns el mai echilibrat, mai sănătos? Răspunsul îl poate da fiecare dintre noi...

Fericirea materială este mare lucru, dar nu este totul. Hristos ne învață: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu şi toate celelalte se vor adăuga vouă..."

Nu vei fi fericit fără a cunoaşte Evanghelia. Să te apropii de ea şi să o trăieşti - să fii un om adevărat! Atunci vei fi fericit!

Rostul vieții

Nu-ți irosi viața! Ea este dată oamenilor spre desăvârşirea sufletelor, pentru veşnicie. Cel ce are credință nu este pentru pământ. Lumea nu se împacă cu cerul. Viața pe pământ e ca un popas şi cine dă totul pentru ea este nefericit. Viața trece şi cine a pus mare preț pe ea, cu nimicul pământului şi al țărânei rămâne.

Tu să-ți înțelegi rostul, să fii înțelept! Degeaba cauți să faci lumină unde nu poate dăinui. Nu este în zadar să aprinzi făclie când crivățul suflă şi ți-o stinge?...

Stârpeşte în tine egoismul şi setea nestinsă de a aduna pe pământ, care îți ucid sufletul. Toată sârguința ta să fie spre a te umple de Lumină şi Adevăr. Crede în înviere, care ne va aduce din nou unul în fața celuilalt, cu bucuria sufletelor care se regăsesc pe norii cerului, sub soarele veşniciei lui Hristos.

Omul, ca iarba...

Omul nu este numai carne, oase şi sânge, care putrezesc, ci şi altceva: duh în care se cuprinde o sclipire din Duhul lui Dumnezeu. Omule, vezi ce faci cu această licărire dumnezeiască din tine! Stă în puterile tale să o faci să crească sau să o înăbuşi sub obroc şi să o faci să piară! Va veni vremea când toți vom da seamă de asta!

Tu, în mărginirea ta, te gândeşti să ai şi ale lumii, să te bucuri de toate şi să nu te pui rău nici cu Dumnezeu. Sărmană, strâmtă rațiune omenească! Cine este cu Dumnezeu, greu poate fi plăcut oamenilor şi greu se poate bucura de toate ale lumii. Tu însă mai cu osârdie te rogi pentru „fericirea" ta, ceri căsătorie, bani, îndepărtarea vrăjmaşilor, spor la serviciu şi la şcoală, avansare şi belşug în casă... Şi foarte rar îți doreşti lumină de sus şi mântuire. Asta pentru că eşti foarte bine înfipt în țărâna din care ai ieşit. Doreşti toate cele pământeşti şi eşti nefericit, fiindcă nu înțelegi că viața ta este trecătoare: „Omul, ca iarba zilele lui, ca floarea câmpului, aşa va înflori. Că vânt a trecut peste el şi nu va mai fi şi nu se va mai cunoaşte nici locul său" (Ps. 102). Ți le doreşti pe toate pentru aici şi acum, dar viața ta nu se sfârşeşte aici. Ar fi uşor! Este însă un mâine, un mâine de care nimeni nu scapă. Un mâine când toate ale tale vor trece de la întuneric la lumină şi se vor prețui nu cu măsura ta.

Deci, grăbeşte-te cât mai ai timp! Schimbă-ți viața! Că iată, acum este vreme potrivită, acum este ziua mântuirii!

Cel ce voieşte să fie mai mare...

„Care vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă" (Marcu 10, 44). Iată o învățătură dumnezeiască! Dar în viață nu este aşa şi de aceea e atât de multă suferință. Omul este orgolios. Cum să slujească el pe aproapele? Mândria din el îl face să treacă adesea peste cei din preajmă, să-i nesocotească. Hristos n-a învățat şi n-a făcut aşa. De aceea cei stăpâniți de duhul lumesc nu L-au înțeles. L-au înțeles doar sufletele nobile, căci adevărata noblețe înseamnă ca uitându-te la cei de jos, să-i ajuți, să-i înalți, să-i scoți din nevoi şi să-i ridici la lumină.

Conducătorii din lume poruncesc supuşilor lor. Dar între voi să nu fie aşa, ci, precum zice Scriptura, „care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru" (Marcu 10, 43).

Femeia

Societatea noastră civilizată a adus drepturile femeii, dar Domnul Iisus a adus respectul ei.

Hristos a vindecat femei: pe soacra lui Petru, pe femeia gârbovă, pe cea cu scurgere de sânge. A lăudat pe văduva care dăduse doi bănuți la Templu. A ascultat rugăciunea cananeencei pentru fiica ei. A vorbit la fântâna lui Iacov cu femeia samarineancă, ce a devenit mai apoi muceniță.

Pe drumul Golgotei, Hristos mergea zdrobit sub povara crucii. Maica Sa şi Maria Magdalena Îl urmau îndeaproape. Veronica I-a întins năframa ca să-Şi şteargă fruntea. Nici o femeie nu L-a trădat pe Domnul Iisus. Iuda L-a vândut. Petru s-a lepădat de El în noaptea când a fost prins. Toma s-a îndoit de Înviere. Femeile nu s-au îndoit, n-au fugit, nu L-au părăsit pe drumul Golgotei. Ele I-au uns trupul. Ele L-au plâns şi L-au aşezat în Mormânt. Lor Li s-a arătat întâi şi ele au vestit primele scularea Lui din morți.

Femeile au profunzimi sufleteşti mai mari decât bărbații. Au o inimă caldă şi intuiesc totul din iubire. Au puterea de a se dărui, aducând lumină şi bucurie. Sunt ființe plăpânde, dar cu suflet mare, plin de delicatețe şi gingăşie.

Femeile sunt asemeni florilor. Floarea bucură pe toți. Înfloreşte ca să aducă bucurie. Oferă frumusețea petalelor ei minunat colorate şi parfumul ei. Se lasă ruptă şi moare ca să-ți facă o bucurie, ca să-ți înfrumusețeze viața şi casa. Căci totul în lume răsare din durere.

Slujirea aproapelui

Prin toată viața sa pe pământ, Hristos ne-a învățat ce înseamnă să slujeşti cu adevărat pe om: să-l ajuți, să-i faci bine din milă şi dragoste, fără să tragi nădejde să primeşti ceva în schimb. Iisus a vindecat, a înviat morți, a scăpat suflete de urgia demonilor, şi asta fugind de slava lumii. Îndurerat, a intervenit simplu, firesc, fără să facă observații, fără să țină lecții. A dat doar câte un îndemn scurt, o povață, arătând că pe lângă vindecarea rănilor trupeşti, voia să facă să pătrundă lumina în suflete.

Să facem şi noi pentru semenii noştri ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi. Să fim receptivi la suferințele celorlalți. Unii sunt străini față de tot ce-i înconjoară. Nu văd şi nu-i preocupă decât persoana lor. Aceasta e sălbăticie.

Alții îi chinuie pe cei din preajma lor, dar se chinuie şi pe ei înşişi, fără să-şi dea seama. Noi însă să nu facem aşa. Când aflăm un bolnav, un suferind, un muribund, să alergăm cu o vorbă bună, cu o mângâiere, cu o faptă creştinească, fără să aşteptăm vreo răsplată în schimb.

Să nu fim indiferenți, căci indiferența ucide!

Suferința

Omule, tu încă te temi ca nu cumva să ai de suferit. Încă vrei ca tu şi ai tăi să vă bucurați de toate cele ale lumii. Dar viața îndestulată nu este măsura dragostei dumnezeieşti!

Tu n-ai ajuns să înțelegi rostul suferinței şi de aceea eşti nefericit şi trist. Nu pricepi că, fie ea cât de grea, povara acceptată nu mai este atât de chinuitoare. N-ai înțeles că prețul vieții veşnice este tocmai suferința de care te temi din toată ființa ta. Pentru ce te tulburi în încercări şi necazuri? Ştii doar că atunci când toți te-au părăsit, acolo sus este Cineva care ocroteşte viața ta şi te iubeşte aşa cum oamenii nu pot iubi.

Când vei înțelege rostul suferinței, când te vei încredința Domnului cu toate problemele vieții tale, cărora nu le dai de capăt şi îți vei pune nădejdea nu în om, ci în Dumnezeu, rugându-te: „Doamne, ajută-mă să fac voia Ta!", atunci în tine va începe să se lucreze acea schimbare ce-ți va aduce lumină, pace şi bunătate, atât de necesare sufletului tău şi tuturor.

Preotul

Lui Iisus „I s-a făcut milă de popor..." (Matei 14, 14). Toată viața şi lucrarea

lui Hristos pe pământ dovedesc mila Sa nemărginită față de om.

Pilda Lui sunt datori să o urmeze slujitorii Săi, preoții. Preotul nu este al lui, nici al familiei lui, ci trebuie să se dăruiască total marii familii din biserică. Un preot bun, după câțiva ani ridică satul, iar unul slab strică totul, făcând să se piardă şi ceea ce se agonisise din rodul credinței.

Preotul lucrează cu puterea harului primit în Biserica lui Hristos. Biserica a fost tare când slujitorii ei au suferit pentru ea. Atunci a dat sfinți şi martiri. Când însă şi preoții şi-au pus nădejdea în simbrie, Biserica a început să decadă.

Poporul are râvnă spre cele duhovniceşti şi adeseori strigă: „Dați-ne preoți buni, ca să ascultăm şi să împlinim cuvântul lor!". Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Tu eşti dator să dai, el e dator să primească". Dați, deci, ceea ce sunteți datori ca slujitori ai lui Hristos şi nu cruțați osteneala când puteți ajuta un suflet!

„Vinde averea ta"... (Matei 19, 21)

Ce ne învață Mântuitorul prin aceste cuvinte? Desprinderea de materie. Dar este greu, pentru că omul este stăpânit de egoism şi legat puternic de cele pământeşti.

Ce căutăm noi în lumea aceasta? Căutăm slava care trece şi nu-i rămâne nici urma? Desfrânarea, plăcerea, păcatul? O clipă durează şi după aceea urmează nu fericire, ci durere, ruşine, amar. Plata păcatului este moartea. Căutăm bogăție şi fericire, dar suntem nefericiți, fiindcă bogăția nu este acolo unde o căutăm. Adevărata bogăție este lumina lui Dumnezeu, iar fericirea n-o poți afla decât în facerea de bine. Foloseşte-ți darurile spre a face bine

celor de lângă tine!

Dumnezeu nu este zgârcit cu nimeni. El împarte daruri tuturor. Unul are talantul cântării, altul al înțelepciunii, altul are forță fizică, altul are darul de a picta, altul darul de a scrie sau de a vorbi. Fericit este acela care, folosind darul pe care îl are, izbuteşte să aducă un suflet la Hristos. Aceluia i se vor acoperi mulțime de păcate. Aceasta şi este, de fapt, esența creştinismului: a te dărui şi a dărui neîncetat altora lumină, pace şi bucurie.

Iubirea

Dumnezeul iubirii nu poate îndemna decât la iubire. Domnul Iisus ne învață să urâm păcatul, dar nu pe păcătos. Şi ne învață să fim iertători, să acoperim totul cu dragoste, căci iubirea e însoțită de iertare şi îngăduință.

În toată viața Sa pe pământ, Hristos a lucrat cu sensibilitate, cu gingăşie şi finețe sufletească. A cunoscut şi a înțeles suferințele tuturor. N-a trecut cu vederea pe nimeni. A vindecat pe bolnavi, a alinat pe cei deznădăjduiți, a întins mână de ajutor celor în primejdii, a strâns la piept cu duioşie pe copii. A plâns la vestea morții lui Lazăr, a plâns pentru soarta Ierusalimului şi plânge şi azi pentru orice durere şi suferință. Plânge şi pentru suferința ta, pe care o cunoaşte.

Iisus a văzut în fiecare om fărâma de dumnezeire din el, după chipul şi asemănarea Sa. De am avea şi noi un strop din iubirea lui Hristos!

A iubi cu iubirea Lui înseamnă a acoperi căderea fratelui tău, a suferi împreună cu el, a câştiga inima lui prin dragoste şi îngăduință. Înseamnă a

dărui ceva din sufletul tău aproapelui.

Să iubim deci şi noi, să iertăm şi noi, să fim blânzi, să fim buni, să fim sfinți chiar! Să fim oameni adevărați, prin Adevărul - Hristos Care ne-a iubit până la capăt.

Moartea

Moartea este o mare taină. Ea este o realitate sigură, o lege a vieții omului, care îşi încheie astfel drumul pământesc. Toți vom muri. Vom muri ca să trăim în veşnicie, fericiți sau nefericiți, după cum ne pregătim aici.

Într-o clipă, când eşti chemat, laşi pe toți, părăseşti totul. Nu iei nimic cu tine. Doar cu sufletul mergi dincolo. Şi tocmai acest adevăr îl ignoră mulți. Ei spun că nu au timp să se pregătească de moarte, că se vor pregăti mai târziu. Dar se înşeală. Dacă acum nu au timp, nu vor găsi niciodată!

Când moartea adie în preajmă, nici cel mai mare doctor nu o poate opri. Bogat sau sărac, tânăr sau bătrân, distins sau umil, vine o clipă când toți se întreabă: Ce este viața? Unde se duce omul?...

Doar cine are pace cu Dumnezeu nu are frică de moarte. Iar moartea păcătoşilor este cumplită.

Vei muri o singură dată şi vei părăsi atunci totul. Nimeni nu te va putea scăpa, nici ajuta în clipa morții.

Cum te pregăteşti pentru această clipă? Ai pace cu Dumnezeu? Păzeşti poruncile? Cercetezi biserica, pe săraci, pe bolnavi? Sau îți pui nădejdea în avere, în putere, în funcție, în tine, în filozofie? Toate acestea se năruie. Se scutură ca florile, petală cu petală. Doar credința şi faptele bune rămân şi ele

ne pot mântui în Hristos Iisus.

Moartea ne pândeşte pe toţi: pe mine, pe tine, pe el... Oricine şi orice te poate înşela - Iisus însă nu. Iubind pe Iisus nu vei muri niciodată. „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Cel ce crede în Mine, de va şi muri, va fi viu", spune Mântuitorul.

Aşadar, ne vom revedea toţi - datorită acestei forţe uriaşe care îi leagă pe cei care cred - şi ne vom regăsi cu cei dragi. Şi prin puterea iubirii vom putea trăi necontenit împreună cu ei şi în veşnicie.

*

Ajută-mă, Doamne, să mă înalţ cu sufletul şi să zbor sub soarele Tău minunat, în întâmpinarea Luminii cu care aş dori să ajung totuna.
Tu , Cel ce ai cunoscut şi singurătate, şi durere, şi trădare, şi umilinţă, şi chinuri, şi suferinţe, ajută-mă să trec senin prin toate câte îmi sunt date şi să sorb până la capăt paharul acesta menit mie pentru înălţarea sufletului meu, spre slava Ta cea neînserată. Amin.

În loc de epilog

Primiţi-vă unii pe alţii,
precum şi Hristos v-a primit pe voi...
(Romani 15, 7)

- amintirile preotului martir Gheorghe Calciu -

În mai 1963 am fost eliberat din închisoarea Aiud, după 15 ani de detenţie şi adus direct la Viişoara, lângă comuna Mărculeşti - Slobozia, un sat de exilaţi bănăţeni, cu casele zidite din lut, cu curţi frumoase, pomi roditori în grădini şi străzi largi, bine îngrijite, deşi când ploua, pământul se muia şi se făcea o mocirlă care ajungea până la genunchi.

Acolo fusese un câmp de mazăre, un câmp imens de Bărăgan. Bănăţenii arestaţi şi deşertaţi pe acel câmp s-au văzut sub cerul liber, fără nici un adăpost, cu copii, cu bătrâni, cu bolnavi şi fără nici un fel de posibilitate de a supravieţui. Erau păziţi de ostaşi, ca nu cumva să intre în pădurea din apropiere şi să dispară. O situaţie de neînchipuit, fără acoperiş, fără closete, fără nimic altceva decât ceea ce putuseră să ia din casă în momentul când maşinile Securităţii i-au ridicat şi i-au dus în Bărăgan.

Şi-au săpat bordeie în pământ, pe care nu au avut cu ce să le acopere. Întindeau saci deasupra, cearceafuri, fiecare ce avea, fixând colţurile cu

bolovani de pământ. Au venit ploile mari, s-au umplut gropile cu apă, unii bătrâni şi chiar copii au murit înecaţi. Atunci li s-a dat voie să meargă în pădure, să adune crengi pentru foc şi chiar să taie lemne pentru a-şi acoperi bordeiele. Au fost obligaţi să meargă la o gospodărie de stat să lucreze la canalele de irigaţie, la vii, la construcţia de grajduri etc., ceea ce a fost o mare binecuvântare, pentru că inginerul-şef le dădea în schimbul muncii câte un car de paie de orez ca să-şi acopere mai bine bordeiele. Anul următor au început să-şi construiască din pământ casele, le acopereau cu paie de orez care luceau în bătaia soarelui şi aşa a apărut un sat de exilaţi, cu un aer rustic şi tradiţional, amintind parcă de satele româneşti din preajma năvălirilor barbare. În 1963, când am fost eliberat, deja o parte din bănăţeni primiseră dreptul de a se întoarce în satele lor şi casele lor din Viişoara rămăseseră pustii.

Am ajuns acolo noaptea târziu. Jandarmul m-a întrebat dacă mai ştiu pe cineva, un prieten, la care să pot dormi câteva nopţi, până îmi voi curăţa casa pe care mi-o va repartiza. Nu cunoşteam pe nimeni. Jandarmul m-a dus la preotul satului, Constantin Sârbu. Nu pentru că m-ar fi cunoscut sau l-aş fi cunoscut, ci pentru că, am înţeles atunci, el primea pe oricine. Avea o căsuţă din lut, cu o tindă şi o cameră. Pereţii erau acoperiţi cu icoane şi când a deschis uşa să mă primească, aerul mirosea a tămâie. Am înţeles că se rugase, că această casă era locuită de îngeri. Mi-a dat să mănânc ceva şi după o scurtă rugăciune m-am culcat.

Am stat cu Părintele câteva zile, până ce mi s-a repartizat o casă. Erau multe pustiite, după plecarea exilaţilor. Ca printr-o tristeţe a firii, la scurtă vreme după ce ocupantul casei pleca, se decojeau pereţii, iarba creştea pe

poteca ce ducea de la stradă la uşa casei şi întreaga locuinţă respira o singurătate copleşitoare. Chiar dacă nu ştiai nimic, înţelegeai că este o casă părăsită. Aşa arăta casa mea când, după câteva zile trăite alături de Părintele, rănile mele începeau să se vindece. Ciudat, el nu-mi ţinea predici, nu mă îndemna să mă rog, nu se arăta în nici un fel a fi bigot, dar inima mea era în sărbătoare cu el. Părintele a mers cu mine să vedem casa şi a observat tristeţea care mă copleşea văzând tristeţea casei. Mi-a pus mâna pe umăr - am simţit dintr-o dată că sunt mai tare.

- Nu te teme, mi-a spus, casa se va înveseli de îndată ce te vei muta în ea!

Mi s-a părut că a folosit o figură de stil, o personificare sau o metaforă şi m-am uitat la el cu un zâmbet, ca şi cum i-aş fi arătat că-i apreciam observaţia poetică. Dar Părintele nu zâmbea. Avea o faţă luminată, privea parcă prin mine şi această senzaţie m-a făcut să nu mă mai simt nici singur, nici trist.

Părintele Sârbu a rostit o rugăciune de binecuvântare, mi-a spus ce-mi trebuie, unde să găsesc mătură şi lucruri cu care să mă învelesc, căci nu aveam absolut nimic decât ce era pe mine şi o manta ruptă. Oamenii din sat m-au ajutat. Cred că şi fără prezenţa Părintelui m-ar fi ajutat, dar atunci am simţit că protecţia lui mi-a adus un plus de simpatie din partea lor. Unii au lucrat cu mine frământând lutul cu care să lipesc casa, acolo unde căzuse lutul şi varul. Alţii mi-au adus un pat de la cineva plecat de curând. De la un vecin am primit paiele, peste care am pus un ţol dăruit ca să nu dorm pe scândură. Într-o zi aveam tot ce-mi trebuia în casă: pat, găleata de apă, cană, o farfurie, o lingură, o furculiţă, lampă cu gaz şi o icoană de la Părintele Constantin. De 15 ani nu fusesem aşa de bogat şi de liber!

De la casele unde erau familii, mi-a venit mâncare. A doua zi m-au luat la ferma de stat să muncesc, pentru a obține paiele cu care să-mi dreg acoperişul. M-am simțit stăpân pe casă, pe mine, pe tot ceea ce era în casa mea. Şi toate lucrurile erau binecuvântate de Părintele Constantin: nimic nu era blestemat ca la închisoare, nici patul, nici lingura, nici găleata de apă. Peste toate plutea binecuvântarea lui Dumnezeu, coborâtă prin semnul crucii făcut de mâna Părintelui Sârbu.

- Să vii duminică la biserică! mi-a spus Părintele, despărțindu-se de mine.

Nu era nevoie să mă invite. O biserică adevărată, cu icoane, cu miros de tămâie şi cu un preot în odăjdii slujind liber, nu în taină şi cu frică, aşa cum erau slujbele în închisoare, era tot ce dorea sufletul meu!

Văzusem biserica. Era o clădire de lut, ca oricare altă casă din sat, dar cu o mică turlă şi cu un clopot. Duminică dimineața glasul subțire al clopotului a răsunat peste sat. Era luna mai, pomii erau în floare, aerul era răcoros şi pur, iar clopotul suna vesel şi pătrundea liber în urechi, fără a mai trece printre zăbrelele celulei şi prin obloanele de lemn. Acum era un clopot liber, un sunet liber şi o ureche liberă care îl recepta.

Interiorul bisericii era sărac şi foarte sever, aproape o biserică de catacombe. O lumină aurie intra pe fereastra dinspre miază-zi şi Părintele slujea luminat de această aură. Se mişca încet, hieratic, cu vocea lui mică şi domoală, asemenea unui sfânt părinte din secolul patristic. M-am aşezat la stranã alături de cântăreț şi de ceilalți credincioşi care cântau. Cântasem şi eu în corul bisericii din sat şi ca elev de liceu.

La sfârşit, Părintele a vorbit. Era o oarecare prudență în ceea ce spunea, ştiam că orice mişcare a noastră era înregistrată de poliția locală, că eram urmăriți pas cu pas, dar glasul lui cald pătrundea în inimi. Vorbea cu o dragoste şi o convingere interioară atât de puternică, încât fără să vrei te simțeai prins într-un fel de zbor spiritual şi de o iubire pentru tot. Plecai din biserică, de fiecare dată, cu o iubire mai mare pentru semeni, cu un sentiment de solidaritate pentru aproapele tău şi cu o binecuvântare care te însoțea toată săptămâna dacă, din cauza muncii istovitoare de la fermă, nu mai aveai timp să-l întâlneşti pe Părintele Constantin, sau el, prins de grija pentru toți, nu mai ajungea în cursul săptămânii să te întâlnească. În felul acesta zilele noastre de exil în satul Viişoara căpătau un sens purificator, o justificare împotriva absurdului în care trăiam de aproape douăzeci de ani.

La scurtă vreme după venirea mea, au început plecările din sat. Mai întâi bănățenii care fuseseră aduşi acolo fără altă vină decât pentru faptul că erau aproape de granița cu Iugoslavia şi puteau fi bănuiți de relații cu sârbii titoişti; apoi au prins să plece cei eliberați din închisori, fără nici un criteriu; nu în funcție de timpul eliberării, nu după presupusa lor importanță, ca şi cum Securitatea lucra haotic.

Curând, Părintele Sârbu a plecat şi el. Apoi, după decretul general de amnistie, se pleca masiv. În luna august, cu ultimul lot, am plecat şi eu. M-am dus în Dobrogea, în satul meu. Nu era nici o posibilitate de trăit acolo. Dobrogea era total colectivizată şi nicăieri nu era loc pentru mine. Am plecat la Bucureşti, spre a încerca să reintru la Medicină. Nu era posibil. Am tot

întrebat de Părintele Sârbu şi nimeni nu ştia nimic. Mă reîntorsesem la biserica din Popa Tatu, biserica la care mergeam în perioada primei mele studenții.

Cred că trecuseră vreo doi ani de la eliberare, când, pe bulevardul Schitu Măgureanu, l-am văzut pe Părintele Sârbu urcând încet. Veneam din spatele lui şi l-am recunoscut după mersul domol, după anumite mişcări de neuitat. L-am ajuns din urmă, i-am sărutat mâna cu bucurie. Într-un sens, el era acela care mă pusese pe picioare duhovniceşte după ieşirea din închisoare, când eram aruncat dezorientat într-o lume pe care o râvnisem, dar care acum mi se părea străină şi ursuză.

Cu bonomia lui mângâietoare, a discutat cu mine de parcă ne despărțisem ieri şi toate câte-i spuneam despre mine le primea de parcă le-ar fi ştiut sau intrau în ordinea normală a lucrurilor. Am înțeles că se desprinsese aproape total de grijile lumii, că era dedicat numai misiunii sale preoțeşti şi că toate cele ale lumii acesteia intrau în ordinea banalității. M-a chemat la biserica Sapienței.

- O să întâlneşti acolo mulți dintre cei cu care ai suferit! mi-a spus.

I-am făgăduit, dar spre ruşinea mea, a mai durat câteva luni până am fost în stare să-l vizitez. Probabil că era în perioada examenelor, nu-mi mai aduc aminte. În orice caz, am ajuns la Biserica Sapienței, despre care ştiam numai din auzite. Am găsit o biserică plină, majoritatea fiind oameni în vârstă, foşti colegi de închisoare, persoane necunoscute, dar şi destul de mulți tineri. Nu era o atmosferă formală, ca la celelalte biserici, ci plutea în aer o pace şi o preocupare de rugăciune mai puțin obişnuită decât în alte părți. Înțelegeam

că aceasta era acțiunea duhovnicească a Părintelui Sârbu, pe care o impunea nu prin cuvinte imperioase, nici prin mustrări frecvente, ci prin felul lui domol şi cald de a fi, prin suflul de credință şi dragoste ce răzbătea din întreaga lui ființă. Credincioşii m-au primit fără ostentație şi fără suspiciune, fără să ştie cine sunt. Ospitalitatea duhovnicească a Părintelui se transmisese tuturor. Era un fel de zumzet duhovnicesc neauzit, o fervoare pe care numai sufletul o putea prinde, o grijă pentru mântuire şi de gospodărire a locaşului, la fiecare credincios în parte.

La miruit, Părintele mi-a vorbit cu căldură, fără mirare şi fără reproş, ca şi cum sâmbătă mi-ar fi spus să trec pe la biserică iar eu duminică am şi venit. Avea un dar de a desființa timpul şi de a anula jena celui cu care vorbea, punând totul pe planul comunicării reale şi al unei înțelegeri care nu mai cere explicații.

Am mers din când în când pe la Sapienței, la câteva luni odată şi în totală neafişare. Biserica arăta tot mai frumoasă, curtea şi clădirile din jur arătau că o mână şi un gospodar se ocupă de ele. Apoi am întrerupt. Terminasem facultatea, eram profesor într-un cartier îndepărtat şi aproape am întrerupt venirea la Biserica Sapienței. Auzisem că Părintele ar fi bolnav, dar nu am dat importanță, ca şi cum lui nu i se putea întâmpla nimic.

Apoi am aflat că Părintele a murit. Cred că m-a anunțat Părintele Voicescu. Am fost numai la priveghi. Am văzut credincioşi rugându-se, mulți plângeau ca după o persoană din familie, fețele erau palide şi îngrijorate, ca ale unor copii orfani care nu ştiau ce se poate întâmpla cu ei. Pentru mine, murea un Părinte duhovnicesc, un preot care marcase, cu blândețea şi

dragostea lui, începutul vieții mele de om liber, un fel de înger care stătuse mereu, cu răbdare şi perseverență, neştiut de mine, lângă inima mea şi despre care aflasem abia acum, când nu mai era.

Nu am putut merge la înmormântarea Părintelui; aveam oră la şcoală. De atunci până acum, m-a fulgerat câteodată gândul la Părintele, mai cu seamă după ce am intrat a doua oară în închisoare şi aveam nevoie de ajutorul celor pe care îi iubisem, mă ajutaseră şi puteam să-i chem acum în ajutor. De multe ori, revăzând în duh pe toți aceşti oameni care mă puteau întări în suferința mea, îl întâlneam pe Părintele Constantin Sârbu, cu zâmbetul lui permanent, cu o anumită timiditate, vedeam lumina care iradia de pe fața lui, câteodată discutam cu el, aşa cum discutam cu mama şi cu tata - mutați de mult la cele veşnice - şi mă simțeam întărit. Apoi evenimentele s-au precipitat peste mine, îndepărtarea de țară mi-a răsturnat cursul vieții, dar tot mi-au rămas câțiva stâlpi morali şi de referință orientativă şi, printre ei, nu a lipsit nici Părintele Sârbu.

Scriu aceste rânduri, cu pietate, cu dragoste şi pace. Am o vârstă la care drumul spre dincolo este mereu deschis şi anii, experiența, obişnuința cu moartea atâtora din jurul meu mă fac să privesc spre lumea Părintelui Constantin Sârbu cu un ochi neînspăimântat şi cu o credință firească. Acolo ne vom întâlni şi, eliberați de condițiile omeneşti, vom putea fi împreună fără oprelişti. Şi ştiu că bunătatea lui, caldul lui suflet va fi pentru mine un bun venit, aşa cum a fost atunci, la Viişoara.

Preot Gheorghe Calciu

VOI FI CU VOI DE ACOLO, DE SUS...

- documentar foto -

Totdeauna, în toate rugăciunile mele,
mă rog pentru voi toți cu bucurie.
Căci vă port în inima mea
şi în lanțurile mele,
fiindcă voi toți sunteți părtaşi
la acelaşi har cu mine.
Căci martor îmi este Dumnezeu
că vă doresc pe voi pe toți
cu dragostea lui Hristos Iisus.
(Filipeni 1; 4, 7-8)

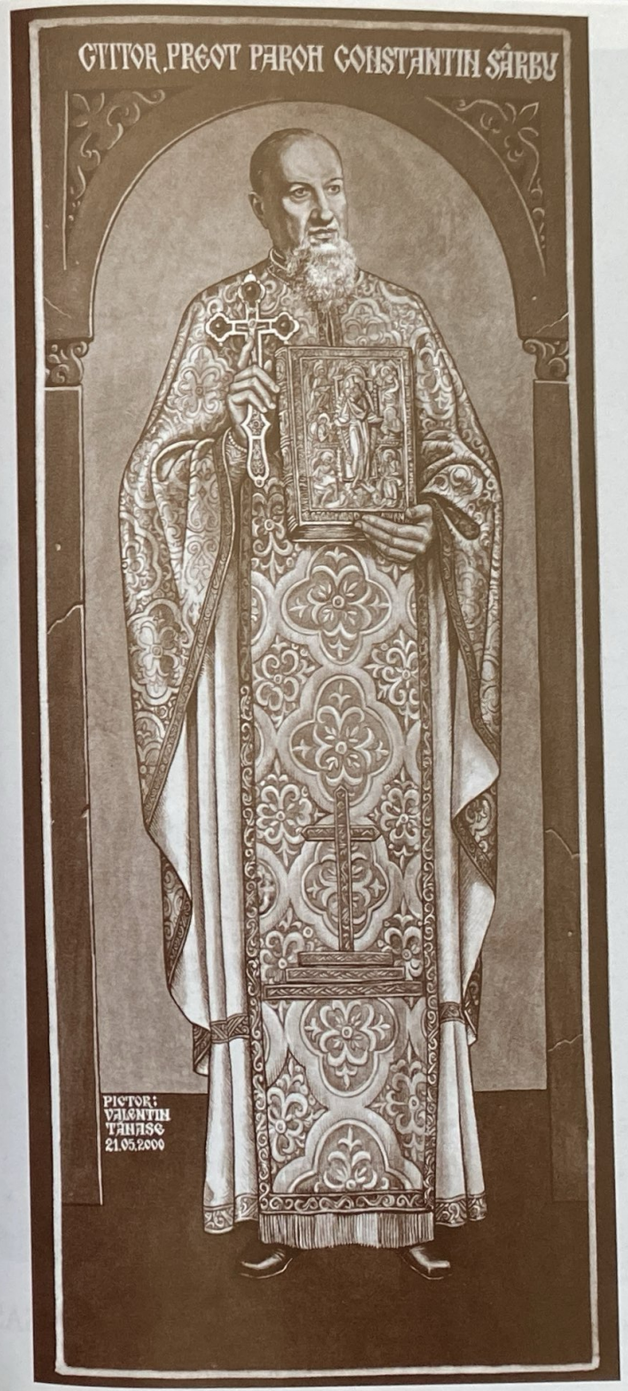

Părintele Constantin Sârbu,
frescă din Biserica Vergu, ctitoria sa

Se spune că Dumnezeu
înzestrează pe fiecare preot
cu câte un dar:
unii au darul vederii în duh,
alții sunt buni predicatori,
alții buni duhovnici sau vindecători.
Uneori Dumnezeu
face o minune
şi lasă toate aceste daruri
să existe într-un singur om,
făcându-l vas ales.
De aceea este foarte greu
să redai în cuvinte
momentele de excepție
petrecute în preajma
Părintelui Constantin Sârbu....

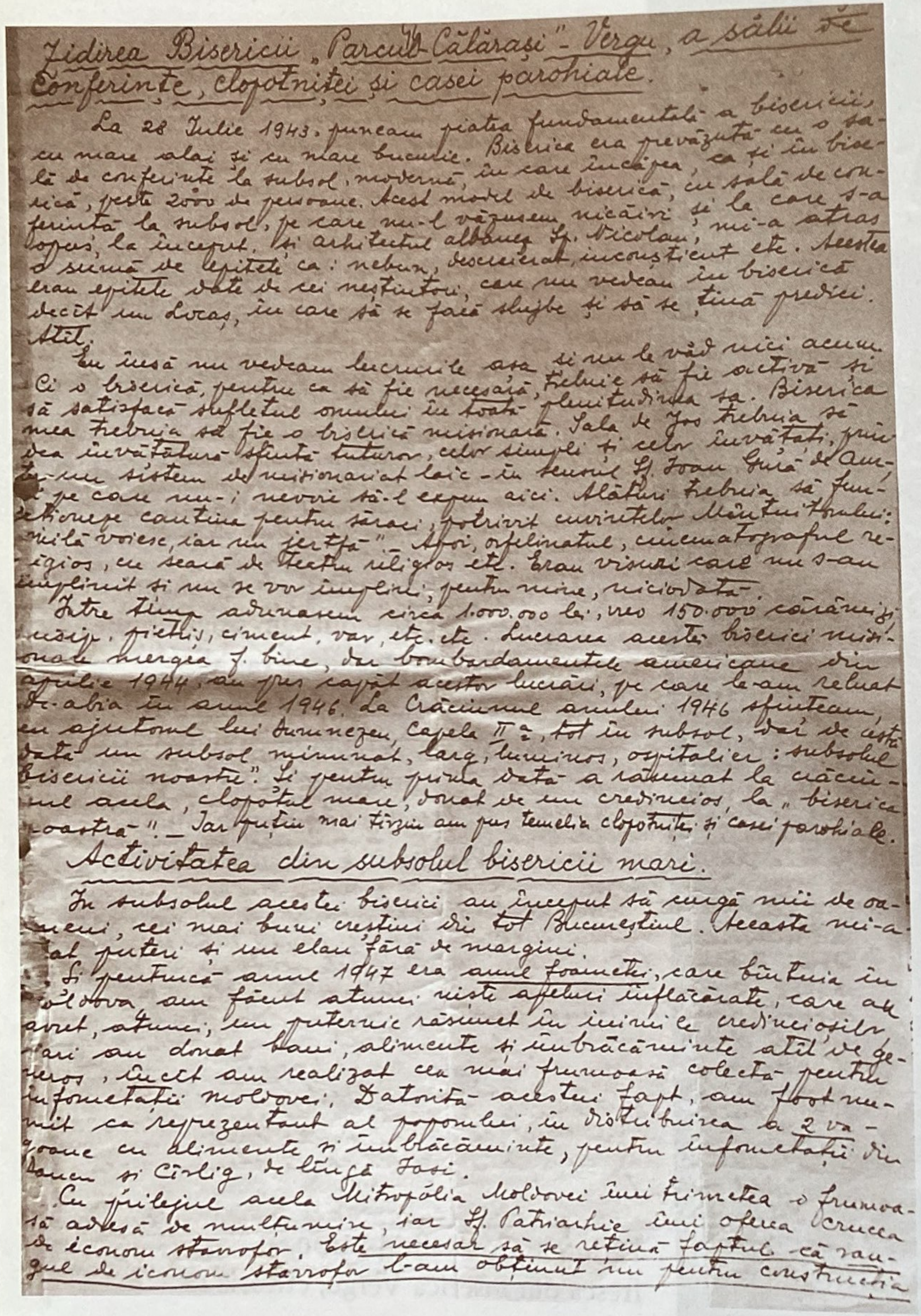

Zidirea Bisericii „Parcul Călărași" – Vergu, a sălii de conferințe, clopotniței și casei parohiale.

La 28 Iulie 1943, puneam piatra fundamentală a bisericii, cu mare alai și cu mare bucurie. Biserica era prevăzută cu o sală de conferințe la subsol, modernă, în care încăpea, ca și în biserică, peste 2000 de persoane. Acest model de biserică, cu sală de conferință la subsol, pe care nu-l văzusem nicăiri și la care s-a [illegible] mi-a atras, la început, și arhitectul albanez Sf. Nicolau, o sumă de epitete ca: nebun, descreierat, inconștient etc. Acestea erau epitete date de cei neștiutori, care nu vedeau în biserică decît un locaș, în care să se facă slujbe și să se țină predici. Atît.

Eu însă nu vedeam lucrurile așa și nu le văd nici acum. Ci o biserică, pentru ca să fie necesară, trebuie să fie activă și să satisfacă sufletul omului în toată plenitudinea sa. Biserica mea trebuia să fie o biserică misionară. Sala de jos trebuia să dea învățătura sfântă tuturor, celor simpli și celor învățați, printr-un sistem de misionariat laic – în genul Sf. Ioan Gură de Aur – pe care nu-i nevoie să-l expun aici. Alături trebuia să funcționeze cantina pentru săraci, potrivit cuvintelor Mântuitorului: „Milă voiesc, iar nu jertfă". Apoi, orfelinatul, cinematograful religios, cu seară de teatru religios etc. Erau visuri care nu s-au împlinit și nu se vor împlini, pentru mine, niciodată.

Între timp adunasem circa 1.000.000 lei, vreo 150.000 cărămizi, ușiți, fier, ciment, var, etc. etc. Lucrarea acestei biserici misionare mergea f. bine, dar bombardamentele americane din aprilie 1944, au pus capăt acestor lucrări, pe care le-am reluat de-abia în anul 1946. La Crăciunul anului 1946 sfințeam, cu ajutorul lui Dumnezeu, capela II-a, tot în subsol, având de astă dată un subsol minunat, larg, luminos, ospitalier: „subsolul bisericii noastre". Și pentru prima dată a răsunat la Crăciunul acela, clopotul mare, donat de un credincios, la „biserica noastră"! – Iar puțin mai tîrziu am pus temelia clopotniței și casei parohiale.

Activitatea din subsolul bisericii mari.

În subsolul acestei biserici au început să curgă mii de oameni, cei mai buni creștini din tot Bucureștiul. Aceasta mi-a dat puteri și un elan fără de margini.

Și pentrucă anul 1947 era anul foametei, care bîntuia în Moldova, am făcut atunci niște apeluri înflăcărate, care au avut, atunci, un puternic răsunet în inimile credincioșilor mei. Au donat bani, alimente și îmbrăcăminte atît de generos, încît am realizat cea mai frumoasă colectă pentru înfometații Moldovei. Datorită acestui fapt, am fost numit ca reprezentant al poporului, în distribuirea a 2 vagoane cu alimente și îmbrăcăminte, pentru înfometații din Dancu și Cîrlig, de lîngă Iași.

Cu prilejul acela Mitropolia Moldovei îmi trimetea o frumoasă adresă de mulțumire, iar Sf. Patriarhie îmi oferea crucea de iconom stavrofor. Este necesar să se rețină faptul că rangul de iconom stavrofor l-am obținut nu pentru construcția

fragment din Memoriul Părintelui Sârbu aflat în Arhivele CNSAS

Biserica Vergului (Sfinții Împărați Constantin și Elena) din București, ctitorită de Părintele Constantin Sârbu și Mareșalul Ion Antonescu

Biserica Vergu - interior

Darul de a picura
în inima fiecărui om
un strop din inima, din dragostea lui,
era taina puterii lăuntrice de atracție
pe care Părintele o avea
față de oricine;
este cel mai mare dar
pe care îl are un conducător,
mai ales un conducător de suflete.
La aceasta se adăugau
şi chipul şi întreaga lui prezență
care erau lumină, armonie,
bunătate, maiestate,
blândețe, inteligență.

Pr. C. Sârbu, Vasile.
Bis. Sapienței

Dincolo de cuvinte se simțea marea şi profunda iubire a Părintelui pentru cei din jur, ori asta era de ajuns. Omul nu are nevoie de nimic altceva mai mult decât de iubire. Organismul spiritual, dacă nu este şi el hrănit, se ofileşte şi moare. De organismul fizic avem cu toții grijă să-l hrănim cât mai bine, dar de unde să luăm hrană pentru suflet, când lumea este aşa de aridă? Iată de ce Biserica Sapienței a fost ca o oază plină de iubire în mijlocul deşertului lumesc, oază unde găseam totdeauna hrană de pâine duhovnicească ce ne ajută să supraviețuim...

Noi eram copiii, familia lui, de care nu s-a despărțit nici o zi decât la moarte. Avea timp totdeauna pentru noi, să ne asculte cu mult interes duhovnicesc, cu toată dragostea de care era în stare un om. Până la dânsul nu am întâlnit un preot care să iubească pe semenii lui ca pe proprii copii dați lui de Dumnezeu.

Părintele Sârbu
lângă troița
ridicată
în cinstea
eroilor
neamului

Dumnezeu m-a lăsat pe pământ să-I slujesc Lui şi oamenilor. Unii, chiar dintre cei de la conferinţele preoţeşti, îmi spuneau că sunt exagerat în credinţă, că „sar peste gard". Dar poţi fi exagerat în slujirea lui Dumnezeu?...

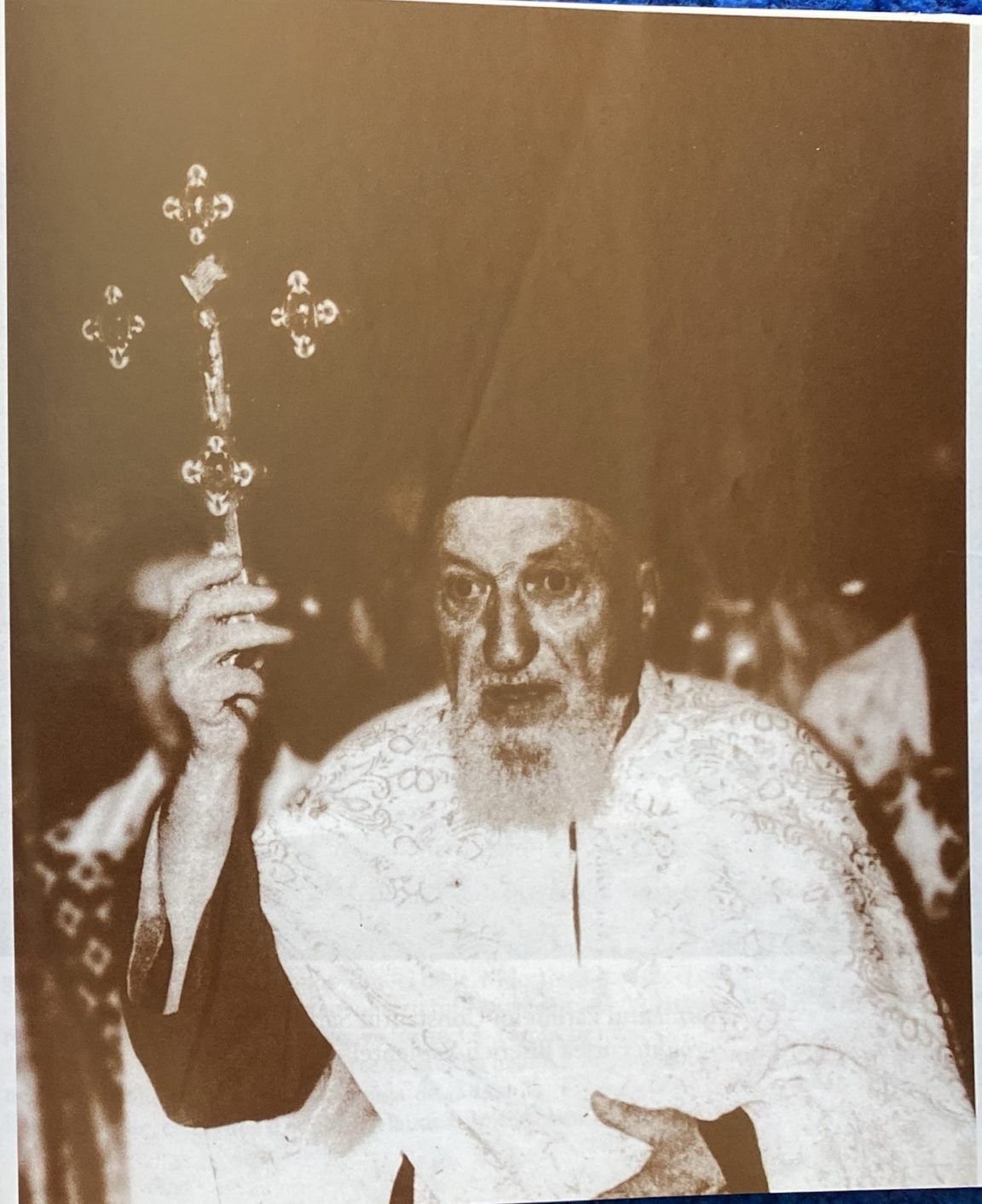

Mormântul Părintelui Constantin Sârbu
din curtea Bisericii Sapienței

Rugăciunea Părintelui Sârbu pentru ceasul morții

Iisuse, Doamne Dumnezeule, Părinte al îndurărilor, mă înfățișez înaintea Ta cu inima înfrântă și rănită de durere. Ție Îți încredințez ceasul din urmă al vieții mele și cel care mă așteaptă după dânsa.

Când picioarele mele reci îmi vor da să înțeleg că corabia acestei vieți e aproape de portul său, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când ochii mei, întunecați și tulburați din pricina morții ce amenință, vor privi stăruitor spre Tine, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când mâinile mele tremurătoare nu vor mai putea strânge crucea Ta și peste voia mea, Te voi lăsa să cazi pe patul durerii mele, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când obrazul meu galben ca ceara va stârni frică și compătimire în cei ce se vor afla în jurul meu și când perii capului meu, scăldați în sudorile morții, vor vesti că e aproape sfârșitul zilelor mele, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când urechile mele vor fi aproape să se închidă pentru totdeauna la vorbele oamenilor și se vor deschide ca să asculte vocea Ta care va rosti judecata ce nu se mai poate schimba și de care va atârna soarta mea pentru toată veșnicia, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când închipuirea mea va fi aţâţată de fantasmele înspăimântătoare și cufundată în tristețea morții și când duhul meu, tulburat fiind de vederea fărădelegilor mele și de frica nedreptății mele, se va lupta cu îngerul întunericului, care va voi să-mi fure mângâierea, acoperindu-mi ochii ca să nu caut la îndurarea Ta și astfel să mă arunce în sânul deznădejdii, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când inima mea înăbușită de durerile bolii abia va mai bate, când va fi surprinsă de fiorul morții și zdrobită de sforțările ce le-a făcut luptându-se împotriva vrăjmașilor mântuirii mele, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când voi vărsa lacrimile din urmă, semnul umilinței mele, primește-le ca pe o jertfă curățitoare și în clipa aceea înfricoșată, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când rudeniile și prietenii mei, pătrunși de starea dureroasă în care am ajuns, se vor aduna în jurul meu și Te vor chema în ajutor cu atâta dragoste pentru mine, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când simțurile mele nu vor mai înțelege lumea cea dispărută cu totul pentru mine și eu voi geme sub sarcina amărăciunilor agoniei mele, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

Când sufletul meu va zice pentru totdeauna rămas-bun lumii acesteia și va lăsa trupul meu rece ca gheața și fără viață, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine!

În urmă, când sufletul meu se va înfățișa înaintea Ta și va vedea pentru prima oară strălucirea nespusă a Măreției Tale, nu-l lepăda de la fața Ta, ci binevoiește a mă primi în sânul dulce al îndurării Tale, ca să cânt și eu în veci laudele Tale. Amin.

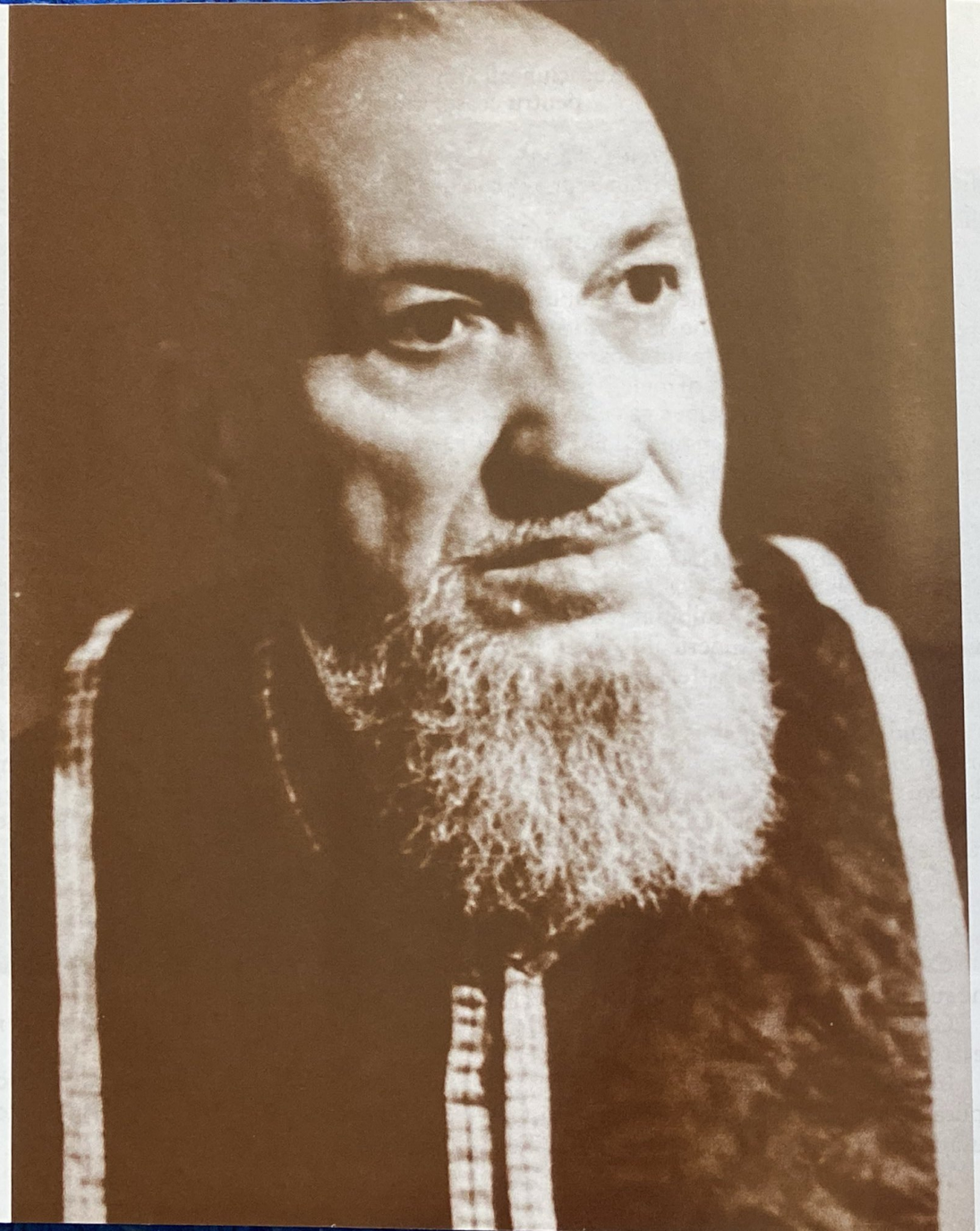

CUPRINS

Prolog	7
Am scris cu mâna mea...	11
Aduceți-vă aminte de mai-marii voştri...	39
Voi sunteți pecetea apostoliei mele...	75
Înțelegeți ce v-am făcut Eu...?	127
Lumina din noi...	179
În loc de epilog	191

Distribuție:

EDITURA BONIFACIU

Tel.: 0755276934

Tipărit la Gutenberg

021.345.09.26

Dragă suflete, de atâtea ori te-a chemat pe tine Hristos şi atâția ani a fost El mereu lângă tine! Anii au trecut, atâția dintre cei care au auzit şi au ascultat cuvântul sfânt alături de tine s-au întors la Hristos sau la mormânt, dar tu încă stai între Hristos şi mormântul tău. La Hristos ai putea să vii, dar nu vrei. La mormânt n-ai vrea să mergi, dar nu vei putea să nu te duci. Hristos mai este încă lângă tine, dar cine ştie cât timp? Tot nu vrei să prețuieşti acest har? Ce vei face când se va duce de la tine? Nu-L lăsa să plece, vino!

Doamne Iisuse Hristoase, stau ruşinat înaintea Ta şi nu mai pot scoate nici un cuvânt, decât de pocăinţă şi de rugăciune! A fost şi în viaţa mea o vreme când Ţi-am făcut lăudăroase şi uşuratice făgăduinţe. Eram tânăr, Doamne, iar jertfele, catacombele şi moartea pe care mă lăudam atunci că voi fi gata să le îndur pentru cuvântul Tău mi se păreau doar nişte declaraţii înflăcărate şi frumoase, care vor rămâne subiecte de cântări şi de predici pe totdeauna.

Dar când, mai târziu, a venit vremea să-mi ceri în parte adeverirea cu fapte a acelor grăbite făgăduinţe de iubire şi ascultare pe care Ţi le făcusem, abia atunci mi-am dat seama ce preţ se cerea ca să-mi respect legământul pe care îl făcusem. Oricâte momente înălţătoare am avut pe acest drum, oricât de mari biruinţe şi binecuvântări am cules, oricât de curajos am străbătut uneori prin întunericul acestor încercări, totuşi nimic nu mi-a rămas mai puternic în minte ca simţământul că n-am fost întotdeauna şi întru totul hotărât să-mi dau viaţa pentru Tine. Că au fost uneori momente de slăbiciune în care m-am lăsat doborât de întristare şi n-am putut străbate cântând văile reci şi adânci ale umbrei morţii.

Astăzi, Doamne Iisuse, inima mea este plină de sfială şi de teamă, stând înaintea Ta. Sunt în viaţa mea nespus de multe momente în care aş fi gata să-mi dau viaţa pentru Tine, fără nici un regret şi fără nici o dorinţă pământească. Dar sunt şi clipe în care ceva mi se pare că mă înfioară încă şi mă reţine... Acest fel de clipe aş dori să nu mai fie niciodată, Doamne, în inima şi în viaţa mea! Ci neclătinat şi neînvins să-Ţi pot da viaţa mea în orice clipă, fără laude şi fără îndoieli, spre slava numelui Tău, marele meu Dumnezeu şi Mântuitor Iisus Hristos. Amin.